

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

**KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ
KOMİSYONU**

TUTANAK DERGİSİ

31 Mayıs 2012 Perşembe

KAMU İKTİSADİ TEŞEBBÜSLERİ KOMİSYONU

GÖRÜŞME TUTANAKLARI

31 Mayıs 2012 Perşembe

----0----

K O N U

	<u>Sayfa</u>
Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2010 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri	1:38
Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri	40:77
Tasfiye hâlinde Karadeniz Bakır İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri	78:79

İ Ç İ N D E K İ L E R

<u>İ</u>	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:39
Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2010 yılına ait hesap ve işlemlerinin görüşmeleri	1:38
İzzet ARTUNÇ (Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürü)	2:8
Öneri 1 (2010 yılına ait)	8
Sayıştay Temsilcisi	8
Cevap	8
İzzet ARTUNÇ (Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürü)	8, 10:11, 14, 15, 16:18

E. Bülent DİLAVEROĞLU (İştirakler Daire Başkanı)	8:10
Mehmet ŞEKER	Gaziantep 11:12
Haydar AKAR	Kocaeli 12:14, 16
Aydın BIYIKLIOĞLU	Trabzon 14:16
Sayıştay Temsilcisi	18
Öneri 2	18
Sayıştay Temsilcisi	18
Cevap 2	19
İzzet ARTUNÇ (Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürü)	19, 20, 21:22, 25:26
E. Bülent DİLAVEROĞLU (İştirakler Daire Başkanı)	19:20
Haydar AKAR	Kocaeli 20:21, 22, 23
Zafer PESEN (AR-GE Teknolojisi Dairesi Başkanı)	22:23
Mehmet DOMAÇ	İstanbul 24:25
Öneri 3	26
Sayıştay Temsilcisi	26
Cevap 3	26
E. Bülent DİLAVEROĞLU (İştirakler Daire Başkanı)	26
Mehmet ŞEKER	Gaziantep 27
Haydar AKAR	Kocaeli 27:29
Ahmet YENİ	Samsun 29:30
Ziver ÖZDEMİR	Batman 31
İzzet ARTUNÇ (Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürü)	31:32, 33:36, 37
Ali Gültekin KILINÇ	Aydın 32
Erdal TORUN (MKE Kurumu Yönetim Kurulu Üyesi)	32:33, 37:38
Zuhal DANIŞ (MKE Kurumu Yönetim Bilgi Sistemleri Dairesi Başkanı)	36
Sonuç	38
Sayıştay Temsilcisi	38
İzzet ARTUNÇ (Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürü)	38
İKİNCİ OTURUM	40:79
Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri	40:77
Dr. Orhan YILMAZ (ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdürü)	41:43
Öneri 1 (2010 yılına ait)	43
Sayıştay Temsilcisi	43
Cevap	43
Dr. Orhan YILMAZ (ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı)	43:44, 45:47, 53:54
Nurhayat CANTEKİN (Enerji Bakanlığı Temsilcisi)	44
Tufan KÖSE	Çorum 44, 47:48
Kamer GENÇ	Tunceli 45, 46, 48
Mehmet Cemal ÖZTAYLAN	Balıkesir 46, 48:49, 50:51
Necati ÖZENSOY	Bursa 49:51, 53
Mehmet DOMAÇ	İstanbul 51
Haydar AKAR	Kocaeli 52:53, 54
Sayıştay Temsilcisi	54:55
Öneri 2	55

Sayıştay Temsilcisi		55
Cevap		55
Dr. Orhan YILMAZ (ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı)		55:56, 57:58
Sayıştay Temsilcisi		56, 59
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Temsilcisi		56
Haydar AKAR	Kocaeli	56:57, 58, 59
Necati ÖZENSOY	Bursa	57, 59:60
Aydın BIYIKLIOĞLU	Trabzon	57
Kamer GENÇ	Tunceli	58, 59, 60
Ali SARIBAŞ	Çanakkale	58:59
Öneri 3		60
Sayıştay Temsilcisi		60
Cevap		60
Dr. Orhan YILMAZ (ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı)		60:61
Mehmet Cemal ÖZTAYLAN	Balıkesir	61
Haydar AKAR	Kocaeli	61
Mehmet AKYÜREK	Şanlıurfa	61
Sayıştay Temsilcisi		62
Öneri 4		62
Sayıştay Temsilcisi		62
Cevap 4		62
Dr. Orhan YILMAZ (ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı)		62, 64, 71:77
Kamer GENÇ	Tunceli	62, 70:71, 77
Ahmet YENİ	Samsun	62:63
Mevlüt DUDU	Hatay	63:64, 71
Mehmet Cemal ÖZTAYLAN	Balıkesir	64, 68:69, 71
Ali SARIBAŞ	Çanakkale	64:65
Haydar AKAR	Kocaeli	66, 68
Necati ÖZENSOY	Bursa	66:68, 77
Mehmet DOMAÇ	İstanbul	69:70, 71, 75
Sonuç		77
Tasfiye hâlinde Karadeniz Bakır İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri		78:79
Dr. Orhan YILMAZ (ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdür ve Yönetim Kurulu Başkanı)		78
Öneri 1		78
Cevap 1		78:79
Özelleştirme Temsilcisi		79
Sonuç		79
Açılma Saati:	10.47	
Kapanma Saati:	16.34	

BİRİNCİ OTURUM

31 Mayıs 2012 Perşembe

Açılma Saati. 10.47

BAŞKAN: Fahrettin POYRAZ (Bilecik)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YENİ (Samsun)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

-----0-----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Sayıştay Başkanlığının, kamu kurumlarımızın ve basınımızın değerli temsilcileri; hepiniz hoş geldiniz.

24' üncü Yasama Dönemi İkinci Yasama Yılı'nın 29' uncu Birleşimini açıyorum.

Bugün gündemimizde sırasıyla Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve tasfiye hâlinde Karadeniz Bakır İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri yer almaktadır.

Değerli üyeler, çalışmalarımıza Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü'nün 2010 yılına ait hesap ve işlemlerini görüşmeyle başlıyoruz.

Bildiğiniz gibi, bir ülkenin savunmasının güçlü olması, o ülkenin bağımsızlığının ve ulusal güvenliğinin teminatıdır. Özellikle ülkemiz için güçlü bir savunma sistemine sahip olmak, ülkemizin bulunduğu jeopolitik ve jeostratejik konum nedeniyle çok daha önemlidir. Ülkemiz, ulusal bağımsızlığını sürekli kılacak güçlü bir silahlı kuvvetlere sahip olmak durumundadır.

Savunmanın güçlü olması kadar önemli bir başka konu ise, bir ülkenin savunmasının dışa bağımlı olmamasıdır. Geçmişte yaşanan pek çok tecrübe göstermiştir ki savunma sanayimizin kendi ayakları üzerinde durması, en azından birtakım kritik alanlarda kendine yeterli olabilmesi hayati önem arz etmektedir.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, kurulduğu 1950 yılından bu yana Silahlı Kuvvetlerimizin her türlü silah ve mühimmat ihtiyacının önemli bir bölümünü karşılayarak ülkemizin savunmasına önemli katkılar yapmış, ayrıca pek çok sektöre öncülük ederek ülkemiz sanayinin lokomotifini olmuş önemli bir kuruluşumuzdur.

Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumuna, savunma sanayi alanında gerçekleştireceği ARGE çalışmaları ile gerek yeni ürünler geliştirmek gerekse Silahlı Kuvvetlerimizin ihtiyaçlarının karşılanmasında yerli katkıları artırmak açısından büyük görevler düşmektedir.

Stratejik öneme sahip olan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun, teknolojik altyapısını güçlendirerek uluslararası seviyede rekabet edebilir bir yapıya kavuşmasını ve teknolojinin hızla geliştiği savunma sanayi sektöründe söz sahibi bir kuruluş olmasını temenni ediyorum.

Şimdi, Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı İzzet Artunç'a söz vereceğim.

Öncesinde, toplantımıza katılan Kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin Komisyonumuza kendilerini tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Değerli üyeler, ben Emekli Tümamiral İzzet Artunç, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürü ve Yönetim Kurulu Başkanı.

Öncelikle çalışma arkadaşlarım müsaade ederseniz kendilerini takdim etsinler.

BAŞKAN – Buyurun.

(Kurum yetkilileri ve bürokratlar Komisyona kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Evet, İzzet Bey, buyurun sunumunuzu yapınız.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Kamu İktisadi Teşebbüsleri Komisyonunun sayın üyeleri, Sayıştayın Sayın Grup Başkanı, uzman denetçileri ve Baş Denetçisi, kamunun değerli temsilcileri, sayın basın mensupları; şahsım ve Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun tüm personeli adına hepinize saygılarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli üyeler; Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, değişik unvan ve statüler altında 15'inci yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu dönemine kadar inebilen tarihî bir geçmişe sahiptir. Kurumun temelleri 1453 tarihinde İstanbul Tophane'de Fatih Sultan Mehmet'in top döküm tesislerini kurdurmasıyla atılmıştır.

Osmanlı İmparatorluğu süresince “Tophanei Amire” ve “İmalatı Harbiye” unvanlarıyla faaliyet gösteren Kurum, İmparatorluğun çökmesi ile İstanbul'dan kaçırılan bir kısım tezgâh, teçhizat, malzeme ve ustalarla, 1921 yılında Atatürk'ün direktifi ile Ankara'da Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğü olarak faaliyetine devam etmiştir. 1950 yılında değişen dünya ve Türkiye koşulları, üretim, pazarlama anlayışındaki değişimler ve gelişmeler ve NATO'ya girişimiz ile birlikte mevcut kapasiteyi daha etkin ve verimli kullanabilmek amacıyla Kurum, 15 Mart 1950 tarih ve 5591 sayılı Kanun'la Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğü unvanıyla yeniden yapılandırılmış olup, hâlen faaliyetlerini tüm KİT'leri kapsayan 233 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'ye tabi olarak devam ettirmektedir.

Kurumumuz, Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerinin her çeşit silah, mühimmat, roket, patlayıcı madde, harp araç ve gereç ihtiyacını karşılamak üzere görevlendirilmiştir. Kurum, ana statüsünde tanımlanmış olan bu görevinin yanında, ayrıca ülkemiz savunma sanayisinde yerli katkı payını artırmak ve Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçlarına yönelik yeni ürünleri üretmekle de görevlendirilmiştir. Bu görevlerimizi, Ankara, Kırıkkale ve Çankırı illerine dağılmış 10 fabrika ve 2 işletme müdürlüğümüz ve bu fabrika ve işletmelerde çalışan 614'ü mühendis, 3.203'ü işçi olmak üzere toplam 5.687 personelimiz vasıtasıyla yerine getirmekteyiz.

1991 yılında Sovyetler Birliği'nin dağılması, Soğuk Savaş döneminin sona ermesi ile asimetrik tehdit algılaması sonrasında askerî ihtiyaçların da değişmesiyle Kurum, daha etkin ve verimli çalışması için yeniden yapılanma çalışmalarına başlamıştır.

Kurum, 1 Nisan 2003 tarihine kadar anonim şirket statüsünde 12 bağlı ortaklığıyla faaliyet gösterirken bu tarihten itibaren bağlı ortaklık modeli terk edilerek yeniden fabrika modeline geçilmiştir. Bu statü değişikliği sonrası ilgili Bakanlığımız olan Millî Savunma Bakanlığı koordinatörlüğünde başlatılan yeniden yapılanma çalışmaları ile birlikte, Kurumu ileriye taşıyacak ana ilke ve stratejiler;

Askerî tesis ve hatların elde tutulması ve modernize edilmesi,

Askerî hat ve tesislerde boş işçilik ve kapasite olduğunda sivil ürünler de üreterek ülke ekonomisine katkı sağlanması ve verimliliğin artırılması,

Türkiye'nin neresinde olursa olsun var olan bir tesis, tezgâh ve yetenek için tekrar yatırım yapılmaması,

Araştırma-geliştirme ve üretim geliştirme çalışmalarına yeni bir organizasyon içinde pazar ve proje odaklı ürün geliştirecek şekilde ağırlık verilmesi,

Emek yoğun yerine teknoloji yoğun çalışılması,

Üretimlerde Kurum içi entegrasyon ile "Her şeyi kendin yap." düşüncesi yerine, "Ülke sanayisinin imkân ve yeteneklerinin sonuna kadar kullanılması." düşüncesi nin uygulamaya konulması, bu kapsamda üretimlerimizde 2005 yılında yüzde 21 seviyesinde olan alt yüklenici kullanma oranının yüzde 70'lere ulaştırılması,

Tüm bu faaliyetleri planlamak ve kontrol etmek maksadı ile bilişim sistemlerinden azami ölçüde faydalanılması,

Devletin desteği, denetimi ve gözetimi altında özel sektör dinamizminde çalışmasını sağlayacak bir yasal düzenleme yapılması, olarak belirlenmiştir.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun daha etkin, verimli ve çağdaş bir yapıda uluslararası pazarda rekabet üstünlüğü yakalayabilmesi için yukarıdaki ilke ve stratejiler çerçevesinde başlatılan çalışmalarımız büyük ölçüde tamamlanmıştır. Ancak, savunma sanayisi gibi genel sanayi

içinde farklı bir konumu bulunan sektörde faaliyet gösteren Kurumun, sürekli gelişen ve değişen teknolojileri takip edebilmek, kendini çağdaş üretim ve pazarlama tekniklerine uydurabilmek için yeniden yapılanmayı sürekli olarak gündemde tutmak zorunluluğu da bulunmaktadır. Bu kapsamda çalışmalarımız sürekli gelişim ve değişim hedefi ile toplam kalite yönetimi anlayışı çerçevesinde devam etmektedir.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, kamuoyunda Türk Silahlı Kuvvetlerinin, silah, mühimmat gibi askerî ihtiyaçlarını karşılayan bir kuruluş olarak tanınması yanında, bilhassa, ülkemizin sanayileşme çabasının içinde geniş katkıları ile sivil sektöre yönelik, kimyasal ve patlayıcı maddeler, malzeme ve makine üretimlerindeki ilkleri yapmış olması da bilinmektedir. Örneğin ilk demir yolu rayı haddeme, ilk sac mamulleri ve pirinç malzeme, takım tezgâhları, vasıflı çelik, pik ve sfero dökümler, elektrik sayaçları, zirai mücadele aletleri, tekstil makineleri, dişli ve dişli kutusu imal tesisleri, çelik çekme boru, pil imalatları da bu ilkler arasındadır. Ayrıca, 1950'li yıllarda "MKE Uğur 44" tipi ilk Türk eğitim uçağı da üretilmiştir.

Yapılan bu öncü çalışmalarda ülkemiz ihtiyacı olan teknik ve idari kalifiye personelin birçoğu Makina ve Kimya Endüstrisi çatısı altında yetişmiş ve bu personelin bilhassa özel sektörün gelişiminde büyük katkıları olmuştur. Bu bakımdan özel imalat sektörüne nitelikli insan yetiştiren bir okul ve bu sektördeki ekol özelliğini de hâlen sürdürmektedir.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, cumhuriyet dönemi Türk sanayisinin gelişiminde en önemli lokomotif güçlerden biri olup, hâlen hafif silah mühimmatı, sivil tip gaz maskesi ve süzgeci, sivil maksatlı patlatma kapsülleri, pirinç ve çelik malzeme, dinamit, anfo gibi sivil sektöre yönelik ürünlerin üretimini, mevcut imkânları ve kapasitesi ile sürdürmektedir.

Kurumumuz, mühimmat, silah, roket, patlayıcı maddeler ve kimyasallar olmak üzere dört gruptan oluşan bini aşkın çeşitte savunma sanayi ürününü üretme imkân ve kabiliyetine sahiptir.

Yatırım ve modernizasyon faaliyetlerimiz:

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu, savunma sanayisine yönelik yatırımlarını Türk Silahlı Kuvvetlerinin ihtiyaçları paralelinde ve ülkemizin savunma sanayisini millileştirme duygusundan hareketle sürdürmektedir. Bu çerçevede, savunma sanayisinde, gerek yeni ürünlere yönelik gerekse modernizasyon projeleri olarak başlatılan yatırımların önemli bir bölümü tamamlanmıştır ancak Türk Silahlı Kuvvetleri ihtiyaçlarının giderilmesine yönelik yeni proje çalışmalarımız da sürdürülmektedir.

Tamamlanan yatırımlarımızdan bazıları şunlardır:

5.56 mm. Piyade Tüfeğı Projesi,

5.56/7.62 mm. Fişek Projesi,

25 mm. Mühimmat Projesi,

Küresel Barut Projesi,

155 mm. 52 Kalibre Silah Sistemi (Fırtına) Projesi,
155 mm. 52 Kalibre Çekili Obüs (Panter) Projesi,
155 mm. 52 Kalibre Silahlar İçin Uzun Menzilli Mühimmat Ailesi Projesi,
-122 mm. Topçu Rekabeti Projesi.
-Eryx Tanksavar Projesi,
-120 mm Tank Topu Mühimmatı Projesi,
-120 mm Tank Topu Silah Sistemi Projesi,
2009 Yılında Yatırımına Başlanılan Projeler;
-Oleum Tesisi Projesi,
-Sıvı Patlayıcı Tesisi Projesi,
2001 Yılında Çalışmalarına Başlanılan Projeler;
- Çelikhane Modernizasyonu ve
- Monoblok Tekerlek Üretimi Projesi,
2012 Yılında Tamamlanacak Projeler;
- Ghaff-Flare Projesi,
sayılabilir.

ARGE FAALİYETLERİMİZ

Yeniden yapılanma faaliyetlerimizin en önemli başlıklarından biri olan ARGE faaliyetlerine büyük önem verilerek etkin AR-GE birimleri oluşturulmuş, 2005'de 98 olan ARGE personel sayımız, bugün itibariyle 204'e ulaşmıştır.

TÜBİTAK ve 29 üniversite ile ARGE projeleri yapmak için protokoller imzalanmıştır. 15 adet Santez Projemiz Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenmektedir. Halen bu projelerden 4'ü tamamlanmış olup 11'i üzerindeki çalışmalar bu üniversiteler ile birlikte yürütülmektedir.

1974 yılından bugüne kadar, 200'ü aşkın ARGE projesi tamamlanmıştır. Bu projelerden büyük bir bölümü Türk Silahlı Kuvvetleri envanterine girmiş olup, seri üretimi devam etmektedir.

Halen;

- Altay Millî Tank Projesi,
- Modern Piyade Tüfeği Projesi,
- Modern Makineli Tüfek Projesi,
- Havadan Taşınabilir 105 mm Hafif Obüs Projesi,
- 155 mm Uzun Menzilli Mühimmat Geliştirme Projesi,
- Nüfuz Edici Bomba Projesi,
- 35 mm Parçacıklı Mühimmat Geliştirme Projesi,

- 35 mm Kundağı Motorlu Namlulu Alçak İrtifa Hava Savunma Sistemi Projesi,
 - Minyatür Bomba Geliştirilmesi Projesi,
 - 76/62" Deniz Topu ve Mühimmatı,
 - 40/76" Deniz Topu ve Mühimmatı,
 - 5/54" Deniz Topu Mühimmatı
 - Duyarsız (Insensitive) Patlayıcı Projesi,
 - 5,56 mm ve 7,62 mm Yeşil Mühimmat Projesi,
- üzerinde çalışmalarımız devam etmektedir.

Kurumumuzca sözleşmesi imzalanmış veya iş geliştirme aşamasında olan bugün itibariyle toplam 131 ARGE projesi ile ilgili faaliyetler devam etmektedir. Bu projelerin yıllara sâri toplam bütçesi yaklaşık 226,5 milyon Türk lirasıdır. Bütçenin yüzde 83'ü Millî Savunma Bakanlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve Savunma Sanayi Müsteşarlığı gibi kurum dışı kuruluşlarca desteklenmektedir.

Ayrıca, NATO Endüstri Danışma Grubu-NİAG Türk Delegasyonu Başkanlığını yürüten Kurumumuzca, son beş yıl içinde yaptığımız aktif çalışmalar sonucu ilk defa ülke çapında NİAG proje çalışmalarında Kurumumuz dışı on üç firmadan 65 kişinin katılımı ile on bir adet proje takip edilmeye başlanmıştır.

KALİTE ÇALIŞMALARIMIZ

Kurumumuz fabrikaları, 1990 yılından bu yana NATO Kalite Güvence Standartları olan AQAP-2120 NATO Endüstriyel Kalite Güvence Belgesi ile Kurumumuz Genel Müdürlüğü ile fabrikalarımızın ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi bulunmaktadır. Sivil patlayıcı üreten fabrikalarımız CE Uygunluk Sertifikasına sahiptir.

Ayrıca Kurumumuz Genel Müdürlüğü ve fabrikalarımızın Tesis Güvenlik Belgesi mevcuttur.

Sayın Başkan, değerli üyeler; şimdi de işletme faaliyetlerimiz hakkında kısa bilgi vermek istiyorum.

600 milyon Türk lirası nominal sermayemizin 420 milyon Türk lirası ödenmiş olup, 180 milyon Türk lirası hazineden alacağımız bulunmaktadır.

2009'da 312 milyon Türk lirası olan üretimlerimiz, 2010'da 338 milyon Türk lirası, 2011 sonu itibarıyla da 402 milyon Türk lirası olmuştur.

2012 Mart sonu itibarıyla üretim rakamımız 102 milyon Türk lirasıdır.

SATIŞLARIMIZ

2009 yılında 570,5 milyon Türk lirası,

2010 yılında 650,6 milyon Türk lirası,

2011 yılında 850 milyon Türk lirası, olarak gerçekleşmiştir.

2012 Mart sonu itibarıyla satışlarımız 180 milyon Türk lirası olmuştur.

Kurum, alınan tedbirlerle üretimlerindeki yüksek verimliliğin ve satışlarındaki artışın sonucunda son üç yılda Türkiye'deki 500 şirket içinde ilk 100'e girmiş olup 2010 yılı sonuçları ile de 90. sırada yer almıştır.

Kurum 2009 yılını 571 milyon Türk lirası satışa karşılık, 106 milyon Türk lirası faaliyet kârı ve milyon Türk lirası dönem kârı ile kapatmıştır.

2010 yılında Kurum 650 milyon Türk lirası satışa karşılık, 150 milyon Türk lirası faaliyet kârı, 61 milyon Türk lirası dönem kârı ile kapatmıştır.

2011 yılında 850 milyon Türk lirası satışa karşılık, 260,2 milyon Türk lirası faaliyet kârı ve 165 milyon Türk lirası dönem kârı ile dönemi kapatmıştır.

Mart 2012 sonu itibarıyla 180 milyon Türk lirası satışa karşılık, 49,5 milyon Türk lirası faaliyet kârı, 36 milyon Türk lirası dönem kârı oluşmuştur.

İHRACATIMIZ

2010 yılında 38 Milyon dolar olan ihracatımız, 2011 yılı sonunda otuz değişik ülkeye olmak üzere 59,2 milyon dolara ulaşmıştır. 2012 Nisan sonu itibarıyla da fiili olarak 21,6 milyon dolarlık ihracat gerçekleştirilmiş olup yıl sonuna kadar teslim edilmek üzere bugün itibarıyla 37,2 milyon dolar tutarında ihracat bağlantısı yapılmıştır. Bunlar kesinleşmiş rakamlar.

İhracata yönelik çalışmalarımız yoğun bir şekilde devam etmekte olup, yıl sonuna kadar bu rakamın daha da artması beklenmektedir.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun Savunma Sanayi Destekleme Fonu kaynağından kullandığı yatırım projeleri ile uzun vadeli nakit kredi dışında vergi daireleri, Sosyal Güvenlik Kurumu dâhil hiçbir kuruluş ve bankaya borcu bulunmamaktadır.

TEMEL İLKELERİMİZ

- Etkin, dinamik, şeffaf ve hesap verebilir bir yönetim anlayışına sahip olmak,
- Toplam Kalite Yönetimini benimsemiş,
- Tasarımdan itibaren araştırma geliştirmeye dayalı özgün ürünler üreten,
- Ülke sanayisi ile entegre,
- Gizlilik ilkesine uyan,
- Çözüm üreten,
- Müşteri odaklı,
- Çevreye duyarlı,
- İşçi sağlığı ve iş güvenliği kurallarına uyan,
- Eğitimi sürekli kılan,

- İşbirliğine açık,
 - Sürekli yeniliğin peşinde,
- bir kuruluş olmayı benimsemiştir.

MİSYONUMUZ

Türk Silahlı Kuvvetlerinin ve güvenlik güçlerinin silah, mühimmat, roket ve patlayıcı ihtiyaçlarını azami yerli katkı ile düşük maliyetli ve kaliteli ürünlerle karşılamaktır.

VİZYONUMUZ

Silah ve mühimmat alanında teknoloji ve özgün ürün üreten, dünya pazarında da tanınan ve aranan bir kuruluş olmaktadır.

Yukarıda belirtilen esaslar çerçevesinde Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun hedeflerine daha kısa zamanda ulaşabilmesi ve piyasa koşullarında daha rekabetçi bir yapıya taşınabilmesi amacıyla Sayıştay Başkanlığının denetim raporlarında da her yıl dile getirildiği üzere, Kuruma özgü yasal bir düzenleme yapılması çalışmalarımız 2011 yılında da yoğun bir şekilde sürdürülmüştür. Ancak Bakanlığımızdan alınan bilgi çerçevesinde, bakanlıkların yeniden teşkili yönünde çıkarılan kanun hükmündeki kararname kapsamında bakanlıkların fonksiyonları ve unvanlarındaki değişiklik nedeniyle taslak Başbakanlık tarafından geri gönderilmiş olup, Kurumun önünü açacak olan yasa taslağı üzerindeki çalışmalarımız devam etmektedir.

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu olarak, önümüzdeki dönemlerde de ülkemiz sanayisine, ekonomisine ve millî güvenliğine daha çok katkı sağlamayı ve yeniden yapılanma çalışmalarımız sonrası belirlenen hedef ve vizyona en kısa zamanda ulaşmayı amaçladığımızı belirtir, hepinize teşekkür eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN – 2010 yılına üç adet öneri bulunmaktadır.

İlk öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1- :

Kurumun savunma sanayiindeki yeri ve stratejik önemi göz önüne alınarak, uzun süreden beri çalışmaları devam eden Kurumun yeniden yapılandırılmasına ve nitelikli personel ihtiyacının çözüme kavuşmasını sağlayacak olan personel istihdamı ve ücretlendirilmesine yönelik kanun tasarıları ile ilgili yasalastırma sürecinin bir an önce sonuçlandırılması hususunda, ilgili merciler nezdindeki girişimlerin sürdürülmesi.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz cevabı İştirakler Daire Başkanım Bülent Bey okusun.

BAŞKAN – Buyurun.

İŞTİRAKLER DAİRE BAŞKANI BÜLENT DİLAVEROĞLU – Teşekkür ederim efendim.

Cevabı arz ediyorum.

Cevap 1:

Savunma sanayi gibi son derece hassas, pahalı ve stratejik bir sektörde faaliyetini sürdüren ve bu alanda Türk Silahlı Kuvvetlerinin silah, mühimmat, roket ve patlayıcı gibi diğer benzer gereksinimlerini yurt içinde millî imkânlarla üretebilen bir kamu kuruluşu olarak önemli ölçekte bilgi, beceri ve deneyim biriktirmiş olan Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun çağın işletmecilik anlayışına uygun olarak sektöründe hızla gelişen teknolojileri izleyip ARGE ve ÜRGE'ye öncelik vererek TSK'nın gereksinimlerini, Millî Savunma Bakanlığı gözetiminde TÜBİTAK, üniversiteler ve diğer araştırma kuruluşları ile birlikte yapmaktadır. Bu nedenle ülkenin yetişmiş en iyi, en nitelikli personelini istihdam etmek zorunluluğu bulunmaktadır. Bu zorunluluk savunma sanayi alanındaki görevlerini layığıyla yerine getirebilmesi yolunda daha etkin, verimli ve dinamik bir yapıya kavuşabilmesi, hem de sayıları gittikçe artan projeleri başarıyla tamamlayabilmesi açısından özel bir kanuni düzenleme gereksinimini ortaya çıkarmaktadır.

Bu amaçla hazırlanan ve Kurumun hâlen tabi olduğu 233 sayılı Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkındaki Kanun Hükmündeki Kararnameye bir madde eklenmesi suretiyle Kuruma özel bir düzenleme sağlayacak olan kanun tasarısı taslağı üzerinde, ilgili Bakanlığımız olan Millî Savunma Bakanlığı ile mutabakat sağlanmış ve taslak, görüşleri alınmak üzere ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmiştir. Bu kurumlardan gelen görüşler doğrultusunda son şekli verilen tasarı, kanunlaşmak üzere Millî Savunma Bakanlığına gönderilmiştir. 6 maddelik bu tasarıda yapısal sorunlarımızın en başında gelen;

- Personelin istihdamı, ücretlendirilmesi ve Kurumda devamlılığının sağlanması,
- Kamu İhale Kanunu ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunundan muafiyet,
- Sipariş alınmayan üretim hat ve tesislerin işletme giderlerinin Hazine tarafından karşılanması

yönünde düzenlemeler yapılmıştır.

Bu tasarı taslağı üzerinde görüşmelerimiz sürerken, daha hızlı yasalasma imkânı olacağı düşüncesi ile en temel sorunuz olan ve aciliyet arz eden personel istihdam şekli ve ücretlendirmesine yönelik bu defa 4 maddelik tasarı hazırlanarak Bakanlığımız tarafından ilgili Bakanlıkların görüşü alınarak son şekli verilmiştir. Hazırlanan bu taslak, kanunlaşması için gerekli prosedürlerin ikmali amacıyla 8 Temmuz 2010 tarihinde Başbakanlığa iletilmiştir.

Ancak Bakanlığımızdan alınan şifahi bilgi çerçevesinde, bakanlıkların yeniden teşkili yönünde çıkarılan kanun hükmündeki kararnameler kapsamında bakanlıkların fonksiyonları ve unvanlarındaki değişiklikler nedeniyle taslak, Başbakanlık tarafından Millî Savunma Bakanlığına geri gönderilmiştir.

Millî Savunma Bakanlığı tarafından yeniden görüş sorulan ve 26 Ocak 2012 tarihinde Kurumumuza iletilen gerek Maliye Bakanlığı gerekse diğer bakanlıklar kamudaki personel ücret sistemine yönelik diğer tüm benzer düzenlemelerde olduğu gibi taslağımıza da “genel ücret dengesini ve kamu disiplini bozacağı” gibi genel bir gerekçe ile olumsuz görüş vermiştir.

4 Mayıs 2012 tarihinde Kurumumuzu ziyaretlerinde konu Millî Savunma Bakanına arz edilmiş ve Bakanımız tarafından konunun yeniden ele alınmasına yönelik çalışmaların başlatılması talimatlandırılmıştır.

Bu talimat üzerine, Kurumun gelecek yıllarda başlayacağı ve/veya bitireceği projeler ile üstleneceği görevler de dikkate alınarak başta sektörümüzdeki kurum ve kuruluşlar olmak üzere benzer kuruluşların statüleri, idari ve ücret yapıları paralelinde yeni bir kanun tasarısı taslağı hazırlanması hususunda çalışmalara yeniden başlanılmıştır.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, dokümanda da belirttiğimiz bu görüşlere birkaç paragrafta bazı bilgiler eklemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Sayın üyelerin masalarına da dağıttık. Personelimize ilişkin bazı istatistiki bilgiler bu tablolarda belirtilmektedir.

Kurum olarak bizim şu anda en büyük sıkıntımız, nitelikli personel almak ve bu personeli kurumda tutmaktır. 1950-60’larda Türk sanayisinin lokomotifi olan Makina ve Kimya Endüstrisi o dönemlerde ülkenin birçok seçkin üniversitesinin mezunlarının tercih ettiği bir kurumdur. Bugün özellikle daire başkanı ve fabrika müdürlerimiz olmak üzere çoğunluğu bu dönemde Kuruma girmiş, o dönemin şartları ve ülke ekonomisinin şartlarıyla Kuruma büyük bir aidiyet duygusuyla bağlanmış ve görevlerini ülke sanayisinde değişen ekonomik koşullara rağmen büyük bir özveriyle faaliyetlerini sürdüren arkadaşlardır. Ancak bu üst yönetici olarak belirttiğim bu arkadaşların arkasından gelen nesille maalesef bir kopukluk vardır. Bu istatistiklerde de görülmektedir ki yeni giren personelin Makina ve Kimyada kalış süresi yıllar geçtikçe çok süratli olarak düşmektedir ve personel dışarıda artan imkânlara bağlı olarak Kurumdaki dört-beş yılda edindiği tecrübeyle çok daha yüksek ücretlerle dışarıda iş bulmaktadır. Buradaki en büyük sıkıntıyı da fabrikalarımız çekmektedir. Bizdeki fabrikalar barut fabrikası, mühimmat fabrikası, bunlar diğer sanayide bulunmayan riskleri taşıyan ve burada yetişen personelin uzun yıllar burada kalarak kendi birikimini müteakip nesle aktarması gereken çok stratejik kurumlardır. Burada çalışan personelin ve bunları yöneten personelin normal bir ücretlendirme sistemiyle önümüzdeki yıllarda da Makina ve Kimya Endüstrisinden beklenen görevleri taşıyabilecek bir kadroya aktarılmasında çok büyük güçlükler görüyoruz. Bu zaman içinde artan bir

şekilde devam edecektir. Bunun öncelikle önlenmesi açısından bir ücret politikasının ve bu arkadaşlara yaptıkları işin karşılığı olarak -gayet tabii özel sektörün imkânlarından bahsetmiyoruz ama- yaptıkları işin farkındalığını yaratabilecek, onlara aidiyet duygularını yeni nesillere de aktarabilecek bir ücret politikasının yerine getirilmesi yönündeki çalışmalarımız çok önemli. Biz, Bakanımızın da talimatı çerçevesinde, bu konudaki gayretlerimizi önümüzdeki dönemde de yoğunlaştıracğız. Takdir yüce Medisin olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Öneriyle ilgili olarak söz talepleri var.

İzzet Bey, ben milletvekili arkadaşlarıma sırasıyla söz vereceğim. Siz lütfen not alın. Sonuçta en son size söz vereceğim. Eğer sorulan sorularda teknik bir çalışmayı gerektiren hususlar varsa, Komisyon tutanaklarımızın tarafınıza iletilmesinden itibaren on beş gün içinde sorulan sorulara yazılı olarak da cevap verebilirsiniz.

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, kıymetli bürokratlar; öncelikle Sayın Genel Müdüre yeni görevinde başarılar diliyorum.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Teşekkür ederim.

MEHMET ŞEKER (Gaziantep) – Alt komisyondayken göreve başlamamıştı, vekâlet eden arkadaşla görüşmüştük.

Tabii, bu Makina ve Kimya Endüstrisi Türkiye'nin ciddi kurumlarından birisi. Bu bize verdiğiniz, masamızda bulunan personelinizin hareketleri de ve maaş skalası da gösteriyor ki böyle önemli, stratejik, ülke için önem arz eden bir kurumun mutlaka gelir skalasının da farklı olması gerekmekte. Yoksa siz yetiştirirsiniz, özel sektör de elinizden alır. Şu anda benim bildiğim -ben de özel sektörde çalıştım, tıp doktoruyum ama bir firmanın uzun süre danışmanlığını yaptım- bir makine mühendisi o firmalarda yaklaşık 10 bin liraya çalışıyor. Siz eğer bunun altında kaldığınız müddetçe tabii ki bu insanları tutma şansınız yok. Yeni gelen bir yıllık, iki yıllık arkadaşlar gelir, tecrübe edinir, bilgi ve birikime sahip olur, ondan sonra tutamazsınız, mümkün değil, elinizden çıkar gider bu arkadaşlar.

Özellikle tabii ki ülkemizin güvenliği açısından önemli bir kuruluş yani burada çalışanlar gönül ister ki burada başlayıp burada emekli olsunlar. Bunun için çok hızlı bir şekilde bununla ilgili bir çalışma yapılması lazım ama alt komisyondayken de görüştüğümüzde bu çalışmaların hâlâ devam ettiğini ama bir başarı sağlanamadığını, yıllardır böyle bir uygulamanın devam ettiğini görüyoruz. Bunun çok hızlı bir şekilde gerçekleşmesi lazım.

Ayrıca, Kurumun bir anonim şirket gibi çalışması lazım. Yani bir devlet kuruluşu gibi değil, çok hızlı karar verebilen, günlük gelişmeler karşısında hızlı hareket edebilen, örneğin bir sonraki öneride de görüşeceğimiz gibi, işte ARGE'ye harcanan paraların gelire dönüştürülmesi lazım. Bu da çok önemli, gelirinin artması lazım. İhracatının olması çok önemli bence ama bu gibi kurumlardan Türkiye Cumhuriyeti devleti çok kâr beklemiyor aslında, kâr etmesi de gerekmiyor. Çünkü bu Kurum bizim ülkemizin güvenliği açısından önemli, ülkemizin geleceği açısından önemli ve buradaki personelin de uzun süre çalışması, mutlu olması, memnun olması tabii ki sonuçta Kurum açısından önemli. Bununla ilgili çok hızlı bir çalışma yapılması lazım. Artık gerçek değerlere, gerçek rakamlara ulaşmak lazım. Yani, eğer buradaki çalışan arkadaşlar da aynı şekilde devlette çalışan sıradan bir memur gibi görülür, işte o rakamlarla, aşağı yukarı... Bakıyorum ben, hemen hemen son sayfadaki rakamlarda yani ilk işe başlayan bir mühendis 2.592 lira alıyor, ortalama rakam bu. Yirmi beş yıllık da 2.800 lira alıyor. Yani burada bir kere bir tezat var. Dünyanın her yerinde bilgiye, birikime, tecrübeye değer verirler. Ben devlet hastanesinde çalışıyordum, hekim arkadaşlarımız da var burada. O zaman işte 1.500-1.700 lira maaş alıyorduk. Özel hastanenin birisi geldi "Bizde çalışır mısınız?" dedi. "Çalışırız." dedim. "Size 10 bin lira maaş verelim." dedi. Şok oldum ben "Herhâlde dalga geçiyor." dedim. 1.700 hadi 3.500 olur, 10 bin lira olmaz. İşte aradaki fark bu arkadaşlar. Yani bunu gerçekleştirmemiz lazım. Bunu çok hızlı bir şekilde gerçekleştirmemiz lazım. Eminim ki KİT Komisyonundaki bütün arkadaşlarımız da bu konuda sizlere destek verecektir, vereceğiz. Bu konuda çalışmaların bir an önce hızlandırılması lazım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Haydar Bey, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ben de Mehmet Bey'in görüşlerine katılıyorum. Zaten 2005'ten itibaren de bu yönde devletten, Hükûmetten talepleriniz olmuş ama her seferinde Millî Savunma Bakanlığına gitmiş. Daha sonra Bakanlar Kurulu, kanun dairesine gelmiş ve buralarda takılmış kalmış. Aslında bir fabrika işletmesi gibi düşünebiliriz bu MKE'yi. Bir devletin kamu kurum ve kuruluşlarındaki diğer işletmelerle de karşılaştırabiliriz. Öğleden sonra ETİ'yi konuşacağız.

Şimdi bunlar özel sektörle de rekabet etmek zorundalar. Türkiye'de de yavaş yavaş silah sanayi veya savunma sanayisi de gelişmekte özel sektörde. Şimdi burada benim birinci sorum şu: Sizden ayrılan personelin -güzel istatistikler vermişsiniz- yüzde kaç -bir kısmı KPSS'ye girerek devletin diğer kurumlarına farklı ücretlerde gittiğini söylüyorsunuz ama- bu devletin kurumlarına gitti? Yüzde kaç özel sektördeki savunma sanayine gitti?

Şimdi, tabii ki mühendisler arasında da bir fark var, bunu kabul etmek lazım. Türkiye'deki bir, iki, üç tane okuldan mühendis çalıştırdığınız zaman farklı, diğer üniversitelerden mühendis aldığınız zaman farklı. Bu ayrımı yapmak istemiyorum ama realite bu. Ben özel sektörden gelen bir

insan olarak benim bulunduğum sektörde fabrika işletmelerinde bir Boğaziçiliyi çalıştırmanız zordur, ODTÜ'lüyü çalıştırmanız zordur. Teknik üniversiteliyi üretim kısmında, özellikle bakımda bir makine mühendisini, bir elektrik mühendisini, ODTÜ'lü, Boğaziçiliyse çalıştırmanız zordur. Niye çalıştırmanız zordur? Uluslararası firmadan gelmeme rağmen, buralarda üretim içerisindekilere vereceğiniz ücret oralarda 3 bin, 4 bin TL'yi geçmez üretim içerisinde. Ama üretimin dışındaki alanlarda, örneğin ARGE'de, örneğin yazılım geliştirmede -Bilgi İşlem Dairesi Başkanı da burada bunlar spesifik işlerdir. Bunları, uzun süreli bu personeli burada muhafaza etmeniz gerekiyor ve çalıştırmanız gerekiyor. Bunlardan bir ayağı aksadığı zaman geliştirmiş olduğunuz proje veya yapmış olduğunuz yazılımın hiçbir kıymeti harbiyesi kalmıyor, emeğe de yazık oluyor, paralara da yazık oluyor.

Şimdi, burada yapılması gereken şey, gerçekten -Mehmet Bey'in de dediği gibi- bu şirketin bir an evvel kamudaki bu tür şirketlerin, ETİ'nin, MKE'nin, bunun gibi şirketlerin İstanbul Borsasını da görüştüğümüz bir anonim şirket hâline dönüştürülerek bunların özel sektör mantığıyla yürütülerek kendi personel yönetmeliklerini çıkartmaları, o insanları istihdam edebilecek olanakları da sağlamaları gerekmektedir.

Şimdi, MKE gibi hayati önem taşıyan bir kurumun Genel Müdürüne 4 bin TL verip de borsada işlem yapan bir şirketin veya başka bir şirketin genel müdürü 18 bin TL alabiliyorsa bunda bir çarpıklık var, zaten sistem kafadan yanlış.

Bunları çok iyi ele alıp, gerçekten eğer devlet... Böyle bir tesise ihtiyaç var mı devlette? Var bana göre. Bütün ülkelerde de böyle şeylerin olduğunu düşünüyorum. Biraz sonra ARGE çalışmalarına gelince ARGE faaliyetlerini soracağız diğer devletlerin ama böyle "Devlet yapmalı mı yapmamalı mı?" sorusundan uzaklaşarak devletin bazı kurumları muhafaza etmesi ve bu kurumlara da sahip çıkması gerekiyor. İşte bunun altında da bazı yönetmelik değişiklikleri yaparak veya bu tür tesisleri, kamu kurum ve kuruluşların anonim şirketi hâline dönüştürerek daha bağımsız, özerk çalışmasını, kendi personel yönetmeliğini hazırlamasını...

Geçen gün bir bankanın bilgi işlem yan kuruluşunu görüşürken ücretleri bazı arkadaşlarımız çok yüksek buldu. Hayır, ücretler yüksek değil. Eğer özel sektörle yarışacaksanız ve arkadaşlarınızı uzun süre istihdam edecekseniz ve onların bilgi birikiminden, deneyiminden yararlanacaksanız, o insanları o ücretleri vermek zorundasınız, tutamazsınız. Baktığınız zaman bu istatistiğe, zaten ODTÜ'nün, Hacettepe'nin kurumda çok fazla kalmadığını görüyorsunuz çünkü daha farklı ücretlerle, daha iyi şartlarda başka kurumlara gidiyorlar.

Yalnız bu talepleriniz içerisinde bir şey dikkatimi çekti, 4734. Eğer kurumsanız... Zaten çok derindir bu 4734 Kamu İhale Kanunu, en son (r) bendine kadar geldik istisnalarda, TCDD'yi çıkarttık, Türk Hava Yollarını çıkarttık. Bizden önce de çıkartıldı. MKE de bunu talep etmekte haklı gibi

görüldüğü ama biz temel olarak eğer şu andaki sistem içerisinde bulunduğunuz yapı itibarıyla 4734'ten çıkartılmasına biz karşıyız, Kamu İhale Kanunu'ndan çıkartılmasına, bağımsız, kendi başına yönetmeliklerle bu işi yapmasına karşıyız ama şirketin yapısı değişir, bu yapının dışına çıkartılır, ondan sonra bu tür şeyler kendi içerisinde organize edilebilir diye düşünüyorum.

Bu konuda gerçekten yardımcı olmak lazım. Bilemiyorum, biz KİT Komisyonu olarak ne yapabiliriz? Bu tür şirketlerin ayakta durması gerekiyor. Çünkü dünyada bu konuda dünyanın en büyük pazarlarından bir tanesi silah pazarı. Diyoruz ya enerji pazarından sonra belki de -bilemiyorum oranlar nasıl ama- silah pazarı. Silah pazarına, savaşa karşıyız ama bir gerçek de var, savaşıyor insanlar. Silahı edinmek zorundasınız. Eğer bunu dışarıdan edinirseniz, ithalat yaparsanız ki en büyük kalemlerimizden bir tanesi bu, buna ne kadar önem vermemiz gerektiğini bir kez daha ortaya koyuyor.

Bu gerçekleri görerek bunun bir altyapısının hazırlanması ve aynı İstanbul Borsasında olduğu gibi bu tür kurumların yani fabrika türü işletmecilik yapan kurumların da özel bir yönetmeliğe veya anonim şirketine dönüştürülmesi gerektiğine inanıyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Aydın Bey, buyurun.

AYDIN BIYIKLIOĞLU (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Makina ve Kimya Kurumunun saygıdeğer mensupları; hoş geldiniz diyorum. Sayın Genel Müdürümüze de hayırlı olsun diyorum.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Teşekkür ederim.

AYDIN BIYIKLIOĞLU (Trabzon) – Yani en kısa zamanda ziyaret edeceğiz inşallah.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Şeref duyuyoruz.

AYDIN BIYIKLIOĞLU (Trabzon) – Şimdi, tabii geçen dönemde alt komisyonda da bu konuyu etraflıca görüştük. Arkadaşlarımız da hep aynı ortak noktalarda ittifakımız vardır. Yani bu kurumun dirilmesi lazım, canlanması lazım, güçlenmesi lazım. Bunların bir ayağı da kaliteli personeli tatmin edecek şekilde ücret politikası açısından da doğru değerler üzerinde Kurumun yapılması lazım geliyor diye düşünüyoruz. Bu ortak fikir.

Bu Kurumun tabii gelecek projeksiyon açısından mutlaka ülkemizi ileri hedeflere götürecek ürünleri üretecek bir yapıya da kavuşturulması lazım. Belki şu anda kendini belli sahadaki ürünlerle sınırlamış görünüyor. Çünkü dünya ekonomisinde yüzde 60'tır savunma sanayisinin payı. Dolayısıyla, ülkeleri ayakta tutan en önemli sanayi kurumlarının başında savunma sanayisi gelir.

Makina ve Kimyanın bu lokomotiflik özelliği, yıllardan beri hem ülkeye yetiştirmiş olduğu mühendislerin ülke sanayinin ileri gitmesinde, ayakta kalmasında büyük katkısı olmuştur. Biz de

geçmişte bu müessesede yetişmiş, daha sonra akademik hayata geçmiş birisiyiz. O açıdan yani kendi kurumumuz gibi, kendi malımız gibi hep bakma düşüncesindeyiz.

Bu Kurumun tabii şu andaki yapısal sorunlarının değişik bir platforma çekilmesi lazım geliyor diye düşünüyorum çünkü insanları eğer iyi yönetebilir, yönlendirebilerseniz istediğiniz sonuçları alırsınız. Sistemin yapısı buna elvermiyorsa ne kadar kaliteli insan da bir araya getirseniz yine aynı sıkıntıları hep yaşarsınız. Bunun üzerine biraz çalışmak lazım geliyor. Zaten bu kadara bakanlıklar arasında da düşünce ve bilgilerin gitme gelme durumu hep bu noktadan kaynaklanıyor diye düşünüyorum. O açıdan biraz fikir üretmek lazım geliyor. Gerçekten bağımsız, serbest, hesap verebilir... Evet, savunma sanayisi ama bugün dünyada bilinmeyen yok esas itibarıyla, yani gizlilik noktası ikinci, üçüncü derecede kalmış bir olaydır. O açıdan Kurum içindeki arkadaşlarımız olsun, bizler olsun, sorumluluk sahibi insanlar olarak mutlaka değişik fikirler ortaya koymamız lazım. Yani bugün dünyanın en güçlü silah sanayisini barındıran ülkelerde yapısal olarak nasıl bir yaklaşım var? Gerçekten, yani biz de yıllarca bu sistemin içerisinde bulunduğumuz için bürokrat olarak karar vermek bazı şeylerde zordur, şartlar ona elvermez. Bu açıdan bu Kurumun gerçekten profesyonel bir seviyeye getirilip dünyadaki benzer kuruluşlarla boy ölçüşebilir ve ülkemizin geleceğine, on yıllık, yirmi yıllık, elli yıllık geleceğine hükmedecek şekilde yeniden yapılandırılması ve buradaki, eğer yanlış değerlendirmemişsem, yüzde 83 gibi bir destekle ayakta duruyor görünüyor.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – ARGE'lerinin yüzde 83' ü Kurum dışında, bunun dışında bütçesi tamamen kendi şeyindendir.

AYDIN BIYIKLIOĞLU (Trabzon) – Tamam. Bu yönü en azından sevindirici. Yani KİT kurumuna bakışta birinci baktığımız o, zarar etmesin, çünkü başka taraftan alınan vergilerin oraya verilmesi, iyi işletmemekten kaynaklanan sıkıntılardan diye düşünüyoruz. O açıdan yani bu nokta belki bizim gözümüzden kaçmış oldu.

Yapmamız lazım gelen, gerçekten, bu Kurumun doğru değerler üzerinde yapılandırılarak ülkemize büyük hizmetler vermesini sağlamak. Belki de bizim KİT Komisyonu olarak üzerimize düşen en önemli görevlerden birisi bu. Fakat bu el birliğiyle yapılacak iştir. Yani bazı kaygıları da bir tarafa bırakmak lazım. Ülkemiz kalkındıkça, geliştikçe ve kurumlarımız güçlendikçe zaten birçok problemler de kendiliğinden halledilir.

Buradaki arkadaşların -verdiğiniz istatistiki tabloda da bakıyorum, yaklaşık bizim zamanımızda da öyleydi- üçte 1'i kalıyor, üçte 2'si bir-iki yıl, üç yıl içerisinde hemen kurumdan ayrılıyor belli bir tecrübe, bilgi seviyesine gelince. Tabii bunun durdurulması da lazım. Şu anda belki ihtiyacı olan kadardır kalan fakat sistem başka türlü de yürümüyor. O zaman doğruyu yapmak lazım. Yani burada bir kişiye verdiğinin 3 katını verersen o elemanlar daimî olur, verimi ona göre yüksek olur ama bu yapılandırma sorunu yani bunu mutlaka çözmemiz lazım geliyor.

Ben, arkadaşların ellerinden geldiğini yaptığına inanıyorum. Fakat sistem size müsaade etmediği müddetçe sahip olduğunuz potansiyeli de ortaya çıkartamazsınız ve o kurumu da canlandıramazsınız.

Dolayısıyla, ben şimdiden arkadaşlarıma başarılar diliyorum. İnşallah kısa sürede bu yapısal sorunlar hallolur ve ülkemiz için geleceğine hükmeden önemli kurumlardan biri hâline gelir diyorum Makina ve Kimyamız.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

İzzet Bey, arkadaşlarımızın görüşlerini dinlediniz. Ekleme istediğiniz bir husus var mı?

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Sayın Başkan, tabii doğrudan bir soru alamadım ama birkaç şeyin arasında bazı sorular var. Müsaade ederseniz, onlara bazı açıklamalarda bulunmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Önümüzdeki dönemde...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok özür diliyorum. İki noktada sorum oldu. Bir şeyi cevaplayın, 4734’de Kamu İhale Kanunu’ndan niye çıkmak istediğinizi, onu söylerseniz.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Onu arz edeceğim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir de diğer sorum şuydu: Diğer özel kuruluşlara ne kadar bir oranda gitti i statistiklerde?

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Vereceğim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam, teşekkür ederim.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Bu Kanun’un tabii çalışmalarının aşağı yukarı 2005’ten beri başarıya ulaştırılamaması olarak, ben iki aylık bir Genel Müdür olarak kendimi de sorumlu tutuyorum, bütün geçmişiyle, geleceğiyle bu kurum şu anda benim sorumluluğumda. Biz inşallah önümüzdeki dönemde, Parlamento desteğiyle de bunu çıkarmak için tüm gayretimizi göstereceğiz.

Makina Kimya Endüstrisinin anonim ortaklık gibi çalışması konusunda, şu anda savunma sanayisinin bütün yapısını ilgilendiren bazı çalışmalar var, Savunma Sanayii Müsteşarlığı koordinatörlüğünde devam ediyor. Burada bu ifadede de anonim ortaklık gibi çalıştırılabilmesi de alternatiflerinden bir tanesi. Önümüzdeki ayın 7’inde buna yönelik devam eden seri toplantıların bir karar toplantısı olarak düzenlenen bir toplantısı var. Tabii hemen orada karar alınabilir mi şu anda söylemek zor ama bu da alternatiflerimizden birisidir.

Burada bize verilen görev, devletin belirlediği kurallar içinde kârlılığı hedefleyen ama insani değerleri de ön plana alan, bütün güvenlik tedbirlerini alan bir kârlı kuruluş olarak çalışma direktifi var. Bunu yaparken şu sıkıntıyı çekiyoruz biz: Özellikle Makina Kimya Endüstrisi son üç-dört yıldır ihracata büyük önem verdi. İhracata büyük önem vermesinin yanında rakiplerle daha yakın, karşı karşıya gelmeye başladı ve dış ülkelere biz sadece mermi, silah satan konumdan sanıyorum bu sene çıkıyoruz, üç-dört ülkeye tesis kurma ve hizmet ihraç etme pozisyonuna geldik. Türkiye'nin çünkü bu konudaki birikimi, özellikle çevre ülkelerde bize yönelik talepleri artırıyor. Bunları yaparken biz birçok alt yüklenici kullanmak zorunda kalıyoruz. Düşünün ki ihracata yönelik almış olduğunuz bir kontratın bazı hususlarını yerine getirmede Kamu İhale Kanunu'nun iç tedarikte getirdiği kurallara uymadaki zorunluluklar bizi süratli hareket etmede, bazı firmalarla daha rahat iş birliğini önümüzdeki yıllara da taşıyabilmede, anlaşmalar yapmamızda bazı engeller getiriyor.

Kamu içinde kalındığı sürece bundan muaf tutmak, genel prensip açısından uygun olmadığı görüşünüze şahsen katılıyorum ama bu işletmenin işletilmesinde biz bundan bir ölçüde, tamamen dışında kalmasak bile, bazı konularda bize muafiyet tanınabilecek hususlar içermesi lazım çünkü aksi takdirde bizim, agresif bir satıcı, agresif bir ihracatçı gibi davranmakta güçlüklerimiz oluyor.

Bizden ayrılan personelin ne kadarının savunma sanayisinde çalıştığına yönelik elimde şu anda bir rakam yok ama bunu, müsaade ederseniz daha sonra yazılı olarak cevaplandırabilirim ama şu genel değerlendirmeyi yapmak mümkün: Özellikle şu anda kamuda bazı ajanslıklar -Avrupa Birliği Ajanslığı, İktisadi Kalkınma Ajansları gibi ajanslıklar- kanunun verdiği yetkiye dayanarak, bizden doğrudan çıkmadan da personel transferine açık bir yöntem yaratmış durumda. Bunu biz, kurum menfaatleri açısından önlediğimiz zamanlar oluyor ama bu tarz isteklileri, özlük haklarının engellendiği yönüyle mahkemelerin verdiği kararlar engelleyemiyoruz. Bir de personelin geleceğine yönelik bu tür bariyer kurmak kurum açısından da çevreleriyle ilişkilerde çok yaratıcı olmuyor. Biz o personelin kendi istekleriyle kalmasını ikna etmeliyiz ama ayrılan personelin sanayiye geçtikten sonra sürekli firma değiştirmelerini de görünce ilk çıktıkları noktayı tespit etmek mümkün ama hangisinin daha sonra değiştirdiğini tespit... Ama genel olarak -ben meslekten de savunma sanayisiyle yakın ilişkide bulunan bir kişi olarak söylüyorum- çoğu, savunma sanayisinde bulunuyor ama bunun rakamını vermekte bir güçlüğü var şu aşamada.

Yalnız, burada şunu belirtmek istiyorum: Bizim burada önemli bir sıkıntımız var. Savunma sanayisinde şu gün için üretim yapmayan bazı alanlarımız var: Mühimmat, patlayıcı maddelere ilişkin olan hususlar. Buradaki personel ayrıldığı zaman benzer bir işi yapmıyor orada ama o personel -bir makine mühendisi, bir kimya mühendisi- dört-beş yıl burada bir prosese, bir fabrika yönetimiyle ilgili bilgi aldıktan sonra savunma sanayisinde olmayan bir fabrikaya gidebiliyor ama biz o personeli savunma sanayisine gitmiyor diye bir rahatlama içinde olamayız. Bizim buradaki sıkıntımız,

mühimmat fabrikası, ağır silah çelik fabrikası gibi doğrudan harp sanayinin temelinde ve göbeğinde olan alanlarda çalışan arkadaşların orada kalarak, şu anda mesleklerinin sonlarına gelmiş, kırk senelik tecrübesi olan arkadaşlardan o tecrübeyi alabilmeleri ve kendinden sonraki nesillere aktarmaları. Bu tecrübeyi sanayide kazanabilecekleri başka bir yer yok. Biz özelleştirme kapsamında 19 fabrikamızdan şu anda 10 fabrikaya indik, birçok fabrikamız özelleşti ama şu anda geldiğimiz nokta itibarıyla, bunun biraz sınırına geldik.

Model ne olursa olsun bu fabrikalar Türkiye Cumhuriyeti'nde çalışmaya devam etmek zorunda. Yani ister özel sektör şeyinde olsun ister kamuoyunda olsun. Burada çalışan arkadaşların kalıcı olması lazım. Bir silah fabrikasındaki birikim, kırk yılın, elli yılın birikimi. Her şeyi kitabında yazan bir şekilde biz aktaramıyoruz. Bir yerde, bu fabrikalarda usta-çırak felsefesiyle tecrübenin yeni nesillere aktarılması lazım ama sualinize yönelik olarak istatistiki bilgiyi daha sonra makamlarınıza arz ederiz.

Tabii biz tutucu değiliz, her fikre açığız. Burada aşağı yukarı 6 bin kişi ekmek yiyor, ben dâhil. Bunun ekmeğinin önümüzdeki nesillere de çocuklarına da aktarılabilmesi açısından yaratıcı her fikre açığız. Bu konuda olabilecek tehditleri tamamen bağımsız olarak değerlendireceğiz ama burada kamunun menfaatlerini -yüce Meclisin de sanıyorum ana görevi bu- her zaman değerlendirmelerimizde ön planda tutacağız.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Komisyonumuzu bilgilendirmek açısından şu bilgiyi paylaşayım. Geçtiğimiz yıl biz bu öneriyle ilgili olarak Komisyon olarak zaten bir tavsiye kararı almış, bunu da ilgili kuruluşlara iletmıştik. Dolayısıyla, bu bizim açımızdan da güncelliğini koruyor.

Ne yapıyoruz Ahmet Bey, izliyor muyuz?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Evet, izliyoruz.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – **Öneri 2-** : Kurumun Ülke Savunma ve güvenliğinde sahip olduğu misyon itibarıyla gelecekte varlığını güçlü bir şekilde sürdürebilmesi ve yeteneklerinin ölçüsü olan AR-GE faaliyetleri kapsamındaki çeşitli projeler yanında özellikle güvenlik ve gizlilik kararları çerçevesinde yürütülen ve stratejik önemi haiz olması yanında Kurum'a önemli yetenek ve finans sağlayacak olan ve yıllara sâri toplam bütçesi 222 milyon TL'ye varan Projelerin gerçekleştirilebilmesi için kurum dışı kuruluşlarca da desteklenmesi çerçevesinde, Milli Savunma Bakanlığı, Savunma Sanayii Müsteşarlığı, Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, üniversiteler ile gerekli koordinasyon ve girişimlerin sürdürülmesi.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ –
Cevabı arz ediyoruz.

BAŞKAN – Buyurun.

İŞLETMELER, İŞTİRAKLER VE KOORDİNASYON DAİRESİ BAŞKANI E. BÜLENT DİLAVEROĞLU – **Cevap 2:** AR-GE Faaliyetlerimizin ülkemizin savunma sanayi alanındaki teknolojik yapısını ileri alanlara taşıyacak, katma değeri yüksek yeni ürünlere yönelik olması ana hedefimizdir. Bu hedef doğrultusunda MSB, Savunma Sanayii Müsteşarlığı (SSM), Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (BSTB) ve üniversiteler ile gerekli koordinasyon ve girişimlerin sürdürülmesi için çalışmalarımız artırılarak sürdürülmektedir.

Bu kapsamda Kurumumuz AR-GE faaliyetleri ile ilgili olarak sözleşmesi imzalanmış veya iş geliştirme aşamasında olan halen 15'i Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından desteklenen SANTEZ Projeleri olmak üzere toplam 131 adet proje ile ilgili faaliyetlerin takibi yapılmaktadır. Bu projelerin yıllara sâri toplam bütçesi 226,5 milyon TL civarındadır. Bu toplam bütçenin % 83'ü Kurum dışı kuruluşlarca desteklenmekte veya desteklenmesi planlanmaktadır.

Sözleşmesi imzalanmış ve desteklenmekte olan projelerimizin en önemlilerinden bazıları aşağıda listelenerek sunulmuştur:

ALTAY Milli Tankı Silah Sistemi, Modern Piyade Tüfeği, 7,62 mm Modern Makinali Tüfek, Havadan Taşınabilir 105 mm Hafif Çekili Obüs Projesi, 35 mm Parçacıklı Mühimmat Geliştirme Projesi, Nüfuz Edici Bomba, DUPAT (Pilot Ölçekli Duyarsız Patlayıcı Altyapısı Kurulumu) Projesi, NT 0 Sentezi, Çeşitli Çaptaki Namluların Ölçümünde Kullanılacak Master/Lazer/Optik Sistemlerinin Tasarımı, Yüksek Enerjili Maddelerin DB Roket Yakıtlarında Kullanımı ve Performans Etkilerinin Araştırılması, TNT'nin Biyolojik Degradasyon Yolu ile İmha Edilmesi, TTT'nin Duyarsızlaştırması, Namlu İç Balistik Simülasyon Programının Geliştirilmesi, Namlu Ömrünü ve Balistik Özelliklerini Arttırıcı Isıl İşlem Metodu Geliştirilmesi, Duyarsızlaştırılmış Çift Bazlı Yakıt Sistemlerinde Enerjetik Malzemeler, Hafif Silahlar İçin Susturucu Tasarımı, Küresel Barut Üretiminin İncelenmesi Ve Geliştirilmesi, Dış Balistik Simülasyon Yazılımının Geliştirilmesi.

Söz konusu projeler, sözleşmeli projeler olup proje takibi hem Kurumumuz tarafından oluşturulan proje organizasyonlarınca, hem de müşteri tarafında oluşturulan Proje Yürütme Gruplarınca sıkı bir şekilde takip edilmektedir.

155 mm Uzun Menzilli Mühimmat Geliştirme Projesi başarı ile tamamlanmış olup seri üretim sözleşmesi imzalanmıştır.

Hekza Nitro Stilben Sentezi, Dinamik İç Basınca Maruz Kompozit Boru Tasarımı, Piyade Tüfeği Dipçiğinin Sonlu Elemanlar Modeli Kullanılarak Çok Amaçlı Optimum Tasarımı, Alüminyum Esaslı Seramik Fiber Takviyeli Kompozit Savunma Sanayi Parçaları Üretimi ve Karakterizasyonu gibi

bazı SANTEZ projeleri başarı ile tamamlanmıştır. Bu projelerin de endüstrileştirme çalışmalarına başlanacaktır.

Kurumumuzun faaliyet alanı içinde olup TSK'nın ihtiyaç duyacağı tüm ürünlerin millileştirme çabaları içerisinde AR-GE faaliyetlerine, ülkemizin ve kurumumuzun geleceği açısından özel bir önem verilmekte olup AR-GE faaliyetlerimizin artırılarak sürdürülmesine devam edilecektir.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Arz ederiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Öneriyle ilgili olarak buyurun Haydar Bey.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Şimdi, Türkiye ihtiyacının yaklaşık yüzde 75'ini ithalat yoluyla karşılıyor savunma sanayisinde. Bu Kurumun ARGE faaliyetleri hakkında konuşacak olursak ki bu kurumun üretimi yanında en önemli faaliyet alanının ARGE olduğunu düşünüyorum, bunu konuşmak lazım.

Burada sormak istediğim soru, kurumun 2010 yılları ve 2011 yıllarında ARGE'ye ayırdığı pay nedir?

Yine dünyadaki benzer kuruluşların yani sizinle aynı statüde olan kuruluşların ARGE'ye ayırdıkları paylar nedir?

Şimdi, Sayın Genel Müdürün de daha önce ARGE faaliyetlerinde bulunmuş bir kurumu yönetmesi bir avantaj bu Kurum için. ARGE'nin ne kadar önemli olduğunu mutlaka hepimizden iyi biliyordur çünkü o faaliyetleri daha önce yürütmüş.

Biliyorsanız cevap verin, bilmiyorsanız problem değil. Savunma sanayisi için yapılan ithalat ile Türkiye'deki özel sektör artı Makina Kimya Endüstrisinin birlikte yapmış olduğu ihracatın toplamı nedir? Biliyorsanız cevap verin, bilmiyorsanız problem değil.

Yine, sizin kurum ve özel sektörün silah sanayisine Türkiye'de üreterek yapmış olduğu ihracat nedir? Yani bir oran görmek istedim yani ithalat artı ihracatımız nedir diye.

Bir de yine personele geleceğim. ARGE personelinin ayrılma oranı... Üretime, şeye katılıyorum yani üretimde çalışan makine mühendisi, elektrik mühendisi ya da üretim mühendisleri dediğimiz, üretimi, prosesi yöneten mühendisler ille de savunma sanayisinde çalışmak zorunda değiller, başka kurumlarda aynı tür üretim yapan kurumlarda çalışabiliyorlar ve çok da iyi yönetiyorlar buradan aldığı deneyim ve tecrübelerle, ki bunlara her zaman ihtiyaç duyulur ama burada asıl önemlisi olan o tür elemanlar yetişebilir, başka kaynaklardan temin edebilirsiniz ama burada en önemli olan, ARGE'deki personelin ayrılma sebepleri ve oranları bana göre. Çünkü üretimden sonraki veya üretim içerisindeki en büyük yer ARGE'dir. İyi bir şey geliştirirseniz ve bunu da dünya pazarına sunabilirseniz bu Kurum ayağa kalkar ve birçok ülkeye ihracat yapabilirsiniz.

Bir de şunu sormak istiyorum: 135 tane ARGE faaliyetinizin sürdüğünü, geçmişte 174 tane işte ARGE faaliyetlerinin sonuçlandırıldığını... Yani Türkiye’de bu Kurum kendi ARGE faaliyetleri sonucunda dünyada daha önce üretilmemiş bir ürünü üretilip dünya pazarına sunabildi mi bunca yıllık geçmiş içinde? Böyle bir şey yapabildiniz mi? Veya şu anda ARGE faaliyetleri içinde çalışıp da henüz dünyada kullanılmayan veya işte üretilmeyen bir -silah demeyeyim de- ürünü böyle üretme gibi bir çalışmanız, bir ARGE faaliyetiniz var mı şu anda? Bunları öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Buyurun.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Öncelikle, bizim kurum olarak yaptığımız ARGE konusunda bir bilgi vermek istiyorum.

Şimdi ARGE’de bir “temel ARGE” ve “uygulamalı ARGE” dediğimiz iki kavram var. Temel ARGE’yi, hadisenin, daha ziyade bir bilinmezin araştırılması yönüyle olayın teorik çalışmalarını ihtiva edecek şekilde bir çalışmalar bütünlüğü olarak tarif ediyoruz ve biz bunu, devletin birçok kamu kurumunun da yapmış olduğu gibi üniversitelere ve TÜBİTAK gibi araştırmacı kurumlara bırakıyoruz. Bizim kurum olarak ilgilendiğimiz konu, üretime yönelik araştırma, geliştirme. Biz bunu bazı deyişle de “üretim geliştirme” olarak nitelendiriyoruz. Dolayısıyla, bizim hedefimizde Türk Silahlı Kuvvetlerinin ürüne yönelik ihtiyacı ön planda olduğu için, ürünün geliştirilmesi, o temel ARGE’den çıkmış olan -diğer bizim millî olarak geliştirilen araştırma kurumları da olabilir- dışarıda bilinen anonim hâline gelmiş bilgilerin de değerlendirildiği bilgileri kullanan bir süreci kullanıyoruz biz.

Rakamlar açısından ciromuza yönelik olarak oranını verecek olursak Kurum içinde kullandığımız, kurumun bütçesinden kullandığımız oran yüzde 1,5 civarında, 8 milyon, 11 milyon, 800 milyonluk bir ciroma göre.

Ancak tabii Makina Kimya Endüstrisi Kurumu, Savunma Sanayii Müsteşarlığı ve diğer imkânları kullanarak, biraz önce ifade ettiğimiz gibi, 226 milyon TL’lik bir ARGE’nin içinde. Tabii bizim Kurumun mali yapısı, takdir edersiniz ki silah sanayisindeki gelişmelerin ARGE’si bu tek rakamlı hanelerin çok ötesinde bir bütçe oluşturuyor. Dolayısıyla, Savunma Sanayii Müsteşarlığının bütçesini kullanan dinamik bir yapıımız var ve bunu da çok da güzel kullanıyoruz.

Benzer olarak dünyadaki gelişmiş ülkelerin ARGE oranları: Amerika Birleşik Devletleri’nde bütçenin yüzde 4,5’u, hatta yüzde 6-7’si, Fransa’da yüzde 4, rakamlar bu çerçevede devam ediyor ama Türkiye’deki genel savunma sanayisindeki ARGE’nin toplam şeyi -şu anda benim kurumumun doğrudan ilgili olduğu bir konu değil ama bilgi olarak arz edeyim- 600 milyon dolar civarında. Bu yüzde 1,5-2 civarında. Hükûmetin politikalarıyla bunun yukarı götürülmesi yönünde bazı çalışmalar var, TÜBİTAK’ın bazı desteklediği projeler var ama bütçenin sadece verilmesi kâfi değil, o bütçeyi

kullanabilecek personelin ve proje üretebilme kabiliyetimizin olması lazım. Bu, bugünden yarına maalesef başarabildiğimiz bir konu değil ama son yıllarda bu konuda bayağı kurumlarımızın bir çalışması var.

“Kendi ARGE’ mize dayalı olarak herhangi bir ürün ihraç ettik mi?” Biz, belirttiğim gibi, üretim geliştirme yapıyoruz. Bu konudaki başarımız da var, daha doğrusu tamamlanmak üzere olan bir faaliyetimiz var. Kendi üretim geliştirme çalışmalarında tamamen kendi tasarımıyla üretilen panter ve fırtına obüslerimiz vardır. Bu, Kara Kuvvetlerimizde çok başarılı olarak kullanılmaktadır. Bunun yakın coğrafyamızdaki birçok ülkeye ihracat potansiyeli vardır. Bir tanesine ilişkin olarak önümüzdeki ay bir demo yapılacak ve çok ümit ediyorum ki bu demonun sonunda çok başarılı bir ihracat gerçekleştireceğiz. Zaten bir tane başarılı bu yöndeki bir ihracat gerisini getiriyor.

Arz ederim.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Hemen bir şey sormak istiyorum. Devletin bu son teşvik kanunuyla, ARGE Teşvik Kanunu’yla verilenlerle bütün özel sektör devletten birçok para alıyor “Bu konuda ürün geliştirdik.” diye.

Siz, 2010 yılında –yeni Genel Müdürsünüz ama biliyorsunuzdur Kurumun faaliyetlerini- 2011 yılında bu tür bir faaliyetiniz olup da devletten, geliştirmiş olduğunuz ARGE faaliyeti sonucunda bir rakam, bir ücret alabildiniz mi?

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Ben de bu bilgi yok. Araştırma Geliştirme Daire Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun.

AR-GE TEKNOLOJİSİ DAİRESİ BAŞKANI ZAFER PESEN – Sağ olun böyle bir açıklama fırsatı verdiğiniz için.

ARGE Destek Kanunu’yla ilgili olarak... Çıkan kanun, tamamen özel sektördeki mevcut ARGE faaliyetlerini desteklemek amaçlı olarak çıkmıştır. Bundan dolayı da kamu desteği maalesef söz konusu değil.

Ben bu konuda oldukça yoğun bir çalışmayı şahsi olarak da sürdürmeye çalıştım -kişisel dostluklardan dolayı- özellikle kanun çıkışı esnasında, destek veren kişilerle yaptığım temaslarda maalesef kamunun zaten yeteri kadar devletten destek aldığını, dolayısıyla bu konuda bu kanunun bu amacı tam taşımadığını ifade ettiler, taşımayacağını ifade ettiler ve kanun da öyle çıkmadı maalesef, biz de hiçbir destek alamıyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – O zaman, Haydar Bey’in sorusunun devamında şöyle bir soru soralım: Madem özel sektör bu konuda teşvik edildi, özel sektör bu konuda çalışmalarını yapıyor, peki, siz Makina

Kimya olarak özel sektörün size ışık tutabilecek veya sizin çalışmalarınızda kullanabileceğiniz ARGE çalışmalarıyla herhangi bir ilginiz oldu mu, takip ediyor musunuz?

AR-GE TEKNOLOJİSİ DAİRESİ BAŞKANI ZAFER PESEN – Özel sektör tabii bizim alanımız, dikkat ederseniz çok önemli ve farklı bir alan savunma sanayisi alanı. Bu savunma sanayisi alanındaki destekler bir anlamda Savunma Sanayii Müsteşarlığı tarafından Savunma Sanayii Fonu'yla yapılan bir destek çalışmaları. Özel sektördeki, tamamen sivil alandaki toplumun ihtiyaçlarına yönelik olarak gerçekleştirilen bir ARGE çalışmaları olduğundan dolayı, biz pek fazla faydalaniyoruz diyemeyiz. Mamafih üniversitelerdeki yapılan çalışmaların bir kısmı, bizim de teşviklerimizle, Savunma Sanayii Müsteşarlığının da teşvikleriyle ve Millî Savunma Bakanlığının, özellikle Türk Silahlı Kuvvetlerinin de teşvikleriyle üniversitelerde savunma sanayisiyle ilgili enstitüler ve buna benzer oluşumlar gerçekleştirildi, oralardan yararlanabiliyoruz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Üniversiteler bundan yararlanabiliyor mu geliştirdikleri ürünlerden?

AR-GE TEKNOLOJİSİ DAİRESİ BAŞKANI ZAFER PESEN – Üniversitelerin geliştirdikleri ürünlerle ilgili bilgi konusunda kendilerine bir hak tanıyoruz gizlilik içermediği müddet içerisinde.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Üniversiteler bunlardan yararlanabiliyor mu?

AR-GE TEKNOLOJİSİ DAİRESİ BAŞKANI ZAFER PESEN – Yararlanabiliyorlar.

BAŞKAN – Haydar Bey, hayır kendi kendine konuşuyorsun, kayıtlara girmiyor ki.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam girmesin, önemli değil.

BAŞKAN – Olur mu öyle şey ya. Tarihe not düşüyorsun burada. Düşmek istemiyorsan bir şey demiyorum, açayım mikrofonu öyle sor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Tamam, sordum sorumu.

BAŞKAN – Hayır, bir daha sor, kayıtlara girsin.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir daha soruyorum o zaman sayın ilgili arkadaşım.

Üniversiteler, geliştirdikleri ürünlerle ilgili devletin ARGE Teşvik Yasası'ndan yararlanabiliyorlar mı? Tamam, devletin kurumları yararlanamıyor, bunu öğrendik. Üniversiteler yararlanabiliyor mu?

AR-GE TEKNOLOJİSİ DAİRESİ BAŞKANI ZAFER PESEN – Yararlanabiliyorlar çünkü bu nihayetinde SANTEZ Programı ve buna benzer programlarla ilgili özellikle bu yeni girişimcilere verilen destekler programlarıyla da üniversitelerde de bunlardan yararlanabiliyorlar.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi İzzet Bey, bu soruyu niye sordum? Şunun için sordum: Yani kendimizin de şahit olduğu -yanımda Kırklareli Milletvekili arkadaşımız var- şu anda Kırklareli'nde bir firma var.

Bilmiyorum, takip etme imkânı oldu mu arkadaşların ve bizim ve Sayın Sanayi, Bilim ve Teknoloji Bakanımızın da katıldığı bir açılış programında, bor üzerine çalışma yapan bir firma, şu kalınlıkta bir alüminyum plakayı çelikten daha mukavemetli, dayanıklı bir hâle getiren bir ürün geliştirmişler ve bizim gözümüzün önünde özel harekâtçı bir arkadaş, yaklaşık 5-6 metreden normal alüminyuma ateş ettiği zaman deldi geçti ama bu üzerinde bor çalışması yapılarak güçlendirilen alüminyum plakaya, üstelik de daha önce 4-5 defa ateş edildiği hâlde tekrar ateş edildiğinde, o zırh şekline dönüşmüş olan alüminyum plakanın delinmediğini biz orada gözümüzle şahit olduk. Yani şimdi, o zaman biz tabii kendi kendimize şöyle bir soru sorduk: Ya, aslında bu savunma sanayisinde hani belki zırhlı araç yapımında kullanılabilir, lüks arabalarda ama herhâlde savunma sanayisinde hafif mukavemetli, dayanıklı bir eleman hâline dönüşen bu alüminyum herhâlde kullanılır diye düşünmüştük o zaman. Açıkçası bunu en azından, bir öneri olarak da aklımıza gelmişken söyleyelim. Dışarıda çünkü zaman zaman firmalar bazen tesadüfen, bazen işlerinin gereği farklı buluşlar geliştirebiliyorlar. Yani özellikle sizin gibi zırh ve ona benzer ürünlerle sürekli çalışan firmaların, şahsi kanaatim bir biriminin de sadece dışarıdaki firmaların ARGE çalışmalarını takip etmesi -ki basında da mesela yer aldı bu konu- daha yararlı olur diye düşünüyorum ben.

Mehmet Bey, sorunuz mu var?

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Müsaade ederseniz bir sorum var.

BAŞKAN – Ne demek. Estağfurullah, buyurun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Makina Kimya Endüstrisi Kurumunu tartışırken bir taraftan da tabii ARGE ağırlıklı olarak ortaya çıkıyor. ARGE'nin, genel ARGE içerisinde devletin yaptıkları yani kamunun ağırlıklı olarak yaptıkları Türkiye'de özel teşebbüsten fazla. Bir ARGE'nin nitelikli hâle gelebilmesi için, özel teşebbüsün ARGE faaliyetlerinin fazla olması lazım ürünün ortaya çıkması için. Türkiye'de ARGE'ye ayrılan payın yüzde 64'lük kısmı hâlâ devlet tarafından yapılıyor. Bu birkaç alandan yapılıyor. Araştırmacı yetiştirme alanından yapılıyor, üniversitelere katkı alanından yapılıyor, ayrıca kamuda belli ARGE merkezlerine yapılan katkılarla yapılıyor. Bu da gayrisafi millî hasılanın binde 8'i kadar.

Dünya örnekleri biliniyor ki yüzde 1'in üstüne çıkmadıkça gerçek bir ARGE faaliyetinin olamayacağı ve yüzde 2'lere varmadıkça da yenilikçi ürünlerin piyasaya verilemeyeceği. Dolayısıyla, Türkiye henüz ARGE faaliyetleri açısından, ayırdığı kaynaklar açısından ve Türkiye araştırmacı açısından, 10 bin kişiye düşen araştırmacı açısından henüz altyapısını tamamlayabilmiş değil ama ciddi kaynakların ayrılması için çabaların olduğunu görüyoruz.

Kamu kurumlarının bence en büyük eksikliği, belki Makina Kimyada da vardır, kendi alanlarındaki kamu kurumlarıyla iş birliğini geliştirememesidir, özellikle ülke çapında kendi alanındaki kamu kurumlarıyla iş birliğini geliştirememesidir.

Şimdi, Savunma Sanayii Müsteşarlığı bu işi koordine etmeye çalışıyor, Savunma Sanayii Müsteşarlığı bu işi desteklemeye çalışıyor ama yeterli değil. Türkiye'nin çok ciddi sayıda devlet üniversiteleri var, bu devlet üniversitelerinin çoğunda kimya fakülteleri var -Makina Kimyadan bahsediyoruz burada- bu kimya fakültelerinin yaptığı çalışmalardan Makina Kimyanın çok yararlandığı söylenemez, iyi bir iş birliği yapıldığı da söylenemez. Dolayısıyla, kaynaklar ayrı ayrı kompartımanlarda kayboluyor. Bu kompartımanları birbirine geçirgen hâle getirmek gerekiyor. O da kamu kurumlarının kendi aralarında tartışarak, görüşerek, konuşarak bunda bir ölçüde belli bir yere varmalarını sağlamaktır diye düşünüyorum.

Ayrıca, kurulan enstitülerden de yararlanmak gerekiyor, bu kaynakları yönlendirmek gerekiyor. Makina Kimyanın bu konuda daha aktif olmasında yarar var diye düşünüyorum.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Biz teşekkür ediyoruz.

İzzet Bey, buyurun.

MAKİNA VE KİMYA ENDÜSTRİSİ KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Teşekkür ederim.

Tabii ARGE'ye yönelik olarak genel değerlendirmelere biz de katılıyoruz, yüzde 2'nin üzerine çıkmadan yenilikçi bir ARGE yaratmak çok güç. Zaten Türkiye'mizin şu andaki pozisyonunun da buraya, bu yüzde 2'nin üzerine çıkması lazım.

Nitelikli insana olan ihtiyaç burada paradan da önce geliyor. Yani parayı buluyoruz bazen ama o projeyi üretebilecek, yönetebilecek personeli bulmakta güçlük çekiyoruz. Zaman içinde, en kısa zamanda sanıyorum ülke bu engeli aşabilecek.

Üniversitelerle ve diğer kurumlarla iş birliği konusundaki beklentiler tabii doğrudur. Bu itibarla şu anda biz aşağı yukarı 29 üniversiteyle bir gizlilik anlaşması imzalamış durumdayız. Buradaki bu gizlilik anlaşmasındaki maksadımız şu: Bu konulardaki bazı gizlilik olan hususları da ihtiva edecek şekilde üniversiteyle ilk iş birliğinin temellerini atmak, daha sonra çeşitli kaynaklardan üniversitelerin olabileceği, bizim yönlendirebileceğimiz projelerle bu iş birliğini geliştirmek.

Doğrudur, geçmişte üniversite-sanayi ve üniversite-kamu sanayi kurumları arasındaki iş birliği maalesef istenilen düzeyde değil. Bu şu anda istenilen düzeyde mi? Hayır. Bunun çok daha ileriye götürülmesi gerekir. Bu yönüyle kamuya, belki diğer üniversitelerden daha fazla iş düşüyor. Cesaretlendirici olmamız lazım, onları iş birliğine çağırmamız lazım, kapımızın açık olması lazım. Biz, sanıyorum, dört-beş yıldır Makina Kimya Endüstrisi Kurumu önceki yönetim kademesiyle de - benim dönemimde de o şekilde sürecektir- bu iş birliğine her zaman açık bir tutum sergileyeceğiz, üniversiteleri cesaretlendireceğiz.

Aslında bir mekanizma var Türkiye’de. Millî Savunma Bakanlığı bünyesinde bazı çalıştaylar vardı. Burada üniversitelerin çeşitli kurumları sadece ürüne bağlı değil, temel olan hususlarda da bazı tartışma ortamları yaratırlar ama bu ortamların ürüne geçmesinde ülkeye geçmiş yıllarda başarılı olduğunu ben söyleyemem. En kısa zamanda herhâlde önümüzdeki dönemde bunların aşılması açısından tüm gayretimizi biz göstereceğiz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Özel sektörle ilgili olarak ilişkilere değinmediniz. Ne düşünüyorsunuz?

MKE KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Özel sektörle ilişkilerimiz bizim devam ediyor. Herhangi bir şekilde savunma sanayinin içinde olan bir şirket bir proje aldığı zaman, bizim ihtisas alanlarımız var, onlara ilişkin olarak bizimle iş birliği yapmak istiyor ve bu konuda birçok özel sektörün firmasıyla, savunma sanayisindeki firmalarıyla ilişkilerimiz var. Şöyle bir noktada değil artık sanayi: Hangi firma olursa olsun en at başı olan bir firmayı da nitelesek o firma müşterisinden aldığı bir siparişi kendi başına, kendi birikimiyle yapabilecek konumda değil. Aslında dünyada da bu şekilde artık şirket de yok. Tüm şirketler bazı noktalara yoğunlaşmış durumdadır, muhakkak suretle başka bir sanayi kuruluşuyla, başka bir kamu kuruluşuyla bunu iş birliği yaparak yapmak ve götürmek zorundadır. Bu çerçevede bizim yürütmüş olduğumuz birçok proje var, dâhil olduğumuz birçok proje var. Bunların içinde bazen biz ana yükleniciyiz, bazen alt yükleniciyiz. Dolayısıyla ilişkilerimiz anlaşmalar çerçevesinde devam ediyor.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Evet, önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum.

Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum, buyurun.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ –

Öneri 3- : Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

İŞLETMELER, İŞTİRAKLER VE KOORDİNASYON DAİRESİ BAŞKANI E. BÜLENT DİLAVEROĞLU – Arz ediyorum.

Cevap 3: Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesine özen gösterilmektedir.

Arz ederim.

BAŞKAN – Söz talebi yok.

Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kurumun genel çalışmalarıyla ilgili olarak söz talep eden arkadaşlarımız...

Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET şEKER (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de çok uzatmadan hemen kısaca sormak istiyorum, birkaç soru var. Birincisi, bu ARGE çalışmalarını çok üniversiteyle yapıyorsunuz, bu bir güvenlik sorunu oluşturuyor mu? Güvenlikli mamuller için söylüyorum.

İkincisi de, bu ARGE çalışmalarındaki ortalama süre ne kadar bir ürün için? Temel ve ürünün yapılmasıyla ilgili söylemiştiniz. Her iki aşamada da soruyorum, ortalama süre ne kadardır?

Bir de ben daha önce de alt komisyonda da sormuştum ama yanıt alamadım, Türkiye Büyük Millet Meclisinde de bunu gündeme getirmiştik, Suriye'ye gidişte 6 tane tırda silah yakalanmıştı, silah ve mühimmat. Bunu İçişleri Bakanlığı soruya cevapta şöyle bir yanıt verdi: Biz bunu Genelkurmayla, Makina Kimyayla, Maden Tetkik Aramayla görüştük ve ilgili malzemelerin silah ve mühimmat yapımında kullanılan malzemeler olduğu kanaatine varılıp Genelkurmaya verildiği, akıbetinin Genelkurmayla ilgili olduğuuna dair bir kısa cevap verilmişti. Bununla ilgili, bu malzemelerin ne malzemesi olduğunu, hangi ülke kaynaklı olduğunu sormak istiyorum.

Bir de vatandaşlardan gelen yoğun bir şikâyet var, tabii ben hiç arzu etmiyorum, silah taşımanın, silahla havaya ateş etmenin çok mantıklı bir şey olduğunu kabul etmiyorum ama maalesef feodal yaşantıda bunlar da var. Silah satışlarınızın ve fişek satışlarınızın çok pahalı olduğunu, piyasa değerlerinin 3-5 katı üzerinde bir rakamla fahiş fiyata satıldığı söyleniyor. Bununla ilgili bilgi almak istiyorum.

Bu vesileyle çalışmalarınızda başarılar diliyor, başarılarınızın devamını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAşKAN – Haydar Bey, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Evet, genelinde ben iki konuya değinmek istiyorum. Öncelikle yönetim bilgi sistemleriyle ilgili konuya değinmek istiyorum. 2009 yılında hem müesseseler arasındaki iletişimi TURPAK'tan çıkartıp Telekom'la yeni bir anlaşma yaparak yeni bir iletişim sistemi üzerinde devam etmişsiniz. Ayrıca, bağımsız çalışan logo ve diğer yazılım programlarınızı da elimine ederek yeni yazılım programını hayata geirmişsiniz. Birçok müesseseleri birbirleri arasında ilişkilendirmişsiniz ki doğru olan bu zaten. Ama burada Sayıştaya bir şey söylemek istiyorum: Evet, bilgi işlem konusunda Sayıştayın yeni bir daire, yeni uzmanlar ve yeni bir ilgi alanı olduğu yavaş yavaş ortaya çıkmakta. Bu raporda da çok anlaşılıyor Sayıştayın bu konuda eksik olduğu çünkü hiç detayına girilmemiş. Tüm müessese 2009 yılından sonra tüm sistemini yenilemiş, sunucularını yenilemiş, iletişim sistemlerini yenilemiş artı yazılım sistemlerini yenilemiş yani hardware ve software olarak ve altyapı olarak tüm sistemi yenilemiş ama sadece 13'üncü sayfada tek şeyle gemişsiniz

gördüğüm kadarıyla. İşte ben şunu öğrenmek istiyorum: Burada yazılımı kendi içinizde mi geliştirdiniz, bir. İki: Eğer geliştirmediyerseniz bununla ilgili bir yazılım ihalesi yapıldı mı? Yapıldıysa kimler katıldı ve şartları nedir? Üç: Türk Telekom adından anlaşılacağı gibi -Türk değil aslında artık, Türk Telekom yabancı özel bir şirket- bu konuda da çok iyi bildiğim için konuyu, rekabet ortamı var iletişim konusunda. Siz Türk Telekom'la bir anlaşma yapmışsınız, diğer firmalardan teklif aldınız mı? Aldıysanız bu teklifleriniz nelerdir, bunu talep ediyorum.

Aslında diğer bir konuda arkadaşlarımla dikkatini çekmek istiyorum: Tüm kamu kurum ve kuruluşlarında bilgi işlemle ilgili sıkıntılar yaşıyor yani bilgi işlem altyapısı, yazılım ve donanımla ilgili sıkıntılar yaşıyor. Biz Bilişim ve İnternet Araştırma Komisyonu olarak bunu tüm kamu kurum kuruluşlarıyla görüşürken bu dikkatimizi çekti ve şöyle bir öneriyle geldik: Artık Türkiye'nin bir bilişim bakanlığına ihtiyacı olduğunu düşünüyorum. Çünkü bugün MKE'de kullanılan stok kontrol programları, üretim izleme programları, muhasebe programları, aynısı Eti Madende de kullanılıyor, Halk Bankasında kullanılan program Ziraat Bankasında kullanılıyor. Kullanılmıyor yani aynı şeylere ihtiyaç var anlamında söylüyorum. Bunu tek elden ve tek bir yapı altında yapılandırılması gerekiyor. Aslında büyük uluslararası şirketler biliyorsunuz kendi cihazlarını kullanıyorlar. Bizim müesseselerimizin her birinde laptoplar, tabletler, PC'ler, aklınıza ne gelebiliyorsa her şey var ama bir standardımız yok. Bunu kurumla ilişkilendirmiyorum, KİT Komisyonu için söylüyorum. Uluslararası şirketler tek bir markayla ve birden fazla markayla ihale yaparak kendi standartlarını belirleyerek, kendi işletim sistemlerini belirleyerek çalışıyorlar. Bir de ofis programları yoğun olarak kullanılmakta. Her müessese kendisi temin ediyor bunun lisansını. Aslında bunları bir paket olarak bir kurum aldığı anda yarıya yarıya maliyetlerin düştüğünü görüyoruz. Yine, bu iletişim sistemlerine yani birbirine entegre olması, kullanılması anlamında iletişim sistemlerinde yine bir ulusal bazda bir anlaşma yapıldığında maliyetlerin yarı yarıya düştüğünü görüyoruz.

Yine insan kaynaklarının çok devlette sıkıntılı bir şekilde kullanıldığını görüyoruz bu sistemin. Çünkü hakikaten spesifik insanlara ihtiyaç var, özel insanlara ve sürekli kendini geliştiren insanlara ihtiyaç var ama her kurum ayrı ayrı yaptığı zaman her kurumda buna ihtiyaç oluyor. Ama devlet bir bilişim bakanlığı altında bir kurumsallaşırsa bu konuda ve devletin ihtiyaçlarını tespit ettiğinde hem maliyetler anlamında aşağıya çekilecek hem de uzman, kaliteli insanların istihdam etmesi sağlanarak daha doğru olacağını düşünüyorum.

KİT Komisyonu da İnternet Araştırma Komisyonuna destek anlamında bu konuda bir tavsiyesi olursa bence -katılıyorsanız bu fikrime- iyi olur diye düşünüyorum. Ama sizlerden de bu sorularımın cevaplarını istiyorum.

Bir şikâyet aldım sizinle ilgili, sizinle iş yapan vatandaşın, bunu da dile getireyim: Kırıkkale müessesesinde hurda işini ihaleyle kazanmış ilk defa vatandaş geçen yıl. Ama "Müthiş sıkıntılar

yaşadım.” diyor. Yani oradaki tekelleşen, oradaki kadrolaşan, oradaki... Çünkü Makina Kimyanın en büyük kalemlerinden bir tanesi hurda işi. Bütün fabrikalardaki hurda işlerine ilgi duyulur ve büyük rekabet vardır, bunun bir mafya ayağı da vardır. Bu özel sektörde de böyledir, devlet sektöründe bilemiyorum tabii nasıl olduğunu. Ama burada bir şikâyet aldım, çalışmamaktan şikâyet aldım. Bulundukları yerde eleman bulamamaktan, diğer şirketlerin ihaleyi kaybeden, daha önce uzun süre burayı elinde bulunduran şirketlerin vatandaşları kaçırdıklarını, tehdit ettiklerini, çalıştırmadıklarını, performansı düşerek üretimi iyi yapamadıklarının şikâyetini aldım, böyle bir şikâyeti de size iletmek istiyorum. Bu konuda da bilemiyorum ne yaparsınız, nasıl bir araştırma içerisine girersiniz ama böyle bir şikâyet var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ahmet Bey, buyurun.

AHMET YENİ (Samsun) – Evet, Sayın Genel Müdür, tabii ki sunumunuzda güzel işler yaptığınızı açıkladınız, biz de sizi kutluyoruz, tebrik ediyoruz. Ancak son günlerde 5 milyon adet mermi Çek Cumhuriyeti’nden ithal etmişsiniz ve bu sözleşmenizde de buraya, ihale sözleşmesinde “Yerli firmalar buraya giremez.” demişsiniz, şart koşmuşsunuz, yabancı firmalar girer. Türkiye’de bu mermileri imal edecek altyapımız yok mu, hele özellikle sizde yok mu? Özel sektör bu kadar ilerledi ve özel sektör bu işi beceremiyor mu? Evet, esas can alıcı olan şu: Sayın Genel Müdürüm, sıkıştık - bugün savaş yok, bir şey yok yani bizim böyle bir şeyimiz yok- Allah göstermesin savaş çıktığında ya bu mermiyi de biz dışarıdan böyle alacaksak daha ne konuşuyoruz sabahtan beri yani? Tamam, şunu yaptık, bunu yaptık da bizim yani Karadeniz’deki sıradan vatandaşları böyle biraz serbest bıraksak size dilediğiniz kadar mermisini, silahını, her şeyini üretiriz yani. Şimdi, savaş yok, bir şey yok. Kapasiteniz yetmiyor mu yani bunu imal etmeye ki 5 milyon adet -efendim, şu istedi, bu istedi- sonuçta siz bunu üretemediniz. Bu kadar güzel işlerden bahsettik ama ya bir mermi yani biz bunu üretemiyorsak yarın Allah göstermesin bir savaş anında Çek’ten, şuradan, buradan biz mermi de alacaksak yani İstiklal Harbi’imizde bile bunları biz imal etmişiz, bir şekilde yapmışız.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Kaddafi de yok ki yollasın artık!

AHMET YENİ (Samsun) – Yani sen şimdi konuştun ya ben bir şey demiyorum. Yani bize bunu bir açıklar mısınız hem asker kökenli bir Genel Müdür olarak yani ben çok sıkılıyorum, bu soruyu sormaya da sıkılıyorum ama siz ne diyeceksiniz bu işe. Yani bir mermiyi de biz, fiyat olsun, ne olursa olsun derim ki: Bunu belki ucuza aldınız ama sıkıştığımızda biz takır takır mermilerimizi üretebilecek miyiz?

Bitmedi, çok şey var içimde de bunları bir şey yapalım yani çok şey de söylemiyoruz, söyleyemiyoruz. Yani ne biçim iştir ki bizim Makina Kimyamız var, var, var, birçok şeylerimiz var ama sonuçta ya mermiyi de almışız yani. Bunu şimdi ben köyde birisine desem bize güler geçer. Biz

Karadenizliyiz, hâlâ düşünlerde silah atıyoruz arkadaş. Hani havaya sıkılıyor, etmemeye çalışıyoruz ama benim çocukluğumda kullandığımız mermileri kendimiz yapıyorduk, o dolduruyoruz, yeniden bilmem ne yapıyorduk. Şimdi, Makina Kimya, Türkiye’imiz bu kadar gelişti, özel sektör gelişti ama sonuçta 2011 raporlarına muhtemelen girecek. 5 milyon adet mermi almışız. Ben bunu kimseye izah edemem. Sayın Genel Müdürüm bu husus sizi ne kadar ilgilendiriyor, buna ne diyeceksiniz şimdi biraz böyle uzunca bunu konuşalım Sayın Başkan?

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum.

Ben Ahmet Bey’in bıraktığı yerden birkaç kelime de ben söyleyeyim de, madem dertleşiyoruz. Sahibi biraz hemşerim olduğu için muhtemelen anlattığım firmayı da arkadaşlar tanıyacaktı, bilecekler. Yani bizde sanki özel sektöre karşı bir güvensizlik var gibi. Millî Savunma Bakanlığından arkadaşlarımız da var burada ve biz Türkiye’de av tüfeği üreten ama aynı zamanda da direkt bunu normal yivli tüfeğe dönüştürme kapasitesine sahip olan bir firma maalesef Türkiye’deki işlerini bıraktı, olduğu gibi Amerika’ya taşındı, Amerika’da eski bir fabrikayı aldı, Türkiye’de üretilmediği tüfeği şu anda Amerika’da üretiyor İzzet Bey. Ve biz şu anda o tüfekleri muhtemelen Amerikan menşeli olarak gene iç piyasaya alıyoruz.

Yani burada aynı Ahmet Bey’in söylediği mermi işinde de şöyle bir sıkıntımız var gibi: Tamam yani uzunca bir süredir terörle ilgili bir sıkıntımız var, Acaba dışarıda üretilen bu mühimmat bir şekilde birilerinin eline geçer mi diye bir kaygımız mı var, onu biraz anlamakta zorluk çekiyorum ama sonuçta şunu da söyleyelim yani karşımızda mücadele ettiğimiz insanlar da Makina Kimyanın veya Türk Silahlı Kuvvetlerinin envanterinde olan tüfeklerle veya mühimmatla bizle mücadele etmiyor, gene dışarılardan bir yerlerden, yurt dışında bir yerlerden bu mermiyi veya cephaneyi bir şekilde buluyorlar, geliyorlar askerimizin karşısına çıkıyorlar. Yani kendi yerli sanayimizi geliştirme anlamında ve yeri geldiği zaman, işte, Ahmet Bey’in kastettiği, sıkıştığımız zaman bize destek olabilecek, ARGE yatırımlarında önümüzü açabilecek bir güven ortamının en azından akredite firmalar açısından bunu yapmamız gerekiyor.

Sanki benim anladığım kadarıyla, on yıldır da bu komisyondayım ve on yıldır da Makina Kimyayı görüşürken zaman zaman bu konuları böyle konuşuyoruz, tartışıyoruz ama bir taraftan Bakanlığımızda, Genelkurmayımızda ve Makina Kimyada özel sektöre karşı ciddi bir güvensizlik olduğu kanaati var ben de. Yoksa açıkçası 5 milyon adet mermiyi, üstelik de ihale ilanına “Sadece yabancı firmalar katılabilir.” şerhini düşerek ihaleye çıkmanın kabul edilebilir bir tarafını ben açıkçası göremiyorum yani bunu açıkçası nasıl tarif edeceğiz, nasıl kabulleneceğiz bizim açımızdan yani siyasetçi olarak da bunu kabul etmek zor. Yani vatanını, memleketini seven bir kişi olarak da tutup da bu kadar konuştuk, şu kadar ARGE çalışmamız var dediğimiz noktada eğer hâlâ biz mermi, özellikle de savaş bile yok, bir şey olmadığı ortamda 5 milyon adet mermiyi Çek Cumhuriyeti’nden ithal edip

de alıyorsak herhâlde bu bizim açımızdan kolay kabullenilecek bir husus olmadığını ben de ifadeyi teyiden söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Evet, Ziver Bey, buyurun.

ZİVER ÖZDEMİR (Batman) – Evet, ben de Sayın Genel Müdüre bir iki soru sormak istiyorum. Özellikle savunma sanayisinde yurt dışına bağımlı şekilde... Bir türlü kurtulamadık. Ahmet Bey'in de ve sizin de verdiğiniz örnekten yola çıkarak Osmanlı döneminde bu silah, savunma sanayisiyle ilgili az da olsa tamirhane veyahut da küçük atölyeler şeklinde de olsa vardı ve cumhuriyetle beraber de savunma sanayisinde özellikle Ankara, İç Anadolu Bölgesi'nde yoğunlaşarak sanayileşmeye gidildi. O günden bugüne yani seksen yıllık herhangi bir sektörde iş yapan bir firma marka hâline geliyor. Ben şunu Genel Müdürden sormak istiyorum: Biz özellikle yurt dışında ve Türkiye'de şu bizim ürettiğimiz bir mamulümüz ve bu Türkiye'ye has bir mühimmat, bir silah veyahut da ürettiğimiz bir üründür diyebileceğimiz bir ürün var mı? Ben bunu öğrenmek istiyorum.

Bir de hem bu personelle ilgili de -yani şimdi ben hatırlatmak isterim- son on yılda alınan personelle ilgili de ilgimi çeken bir şey oldu. Özellikle Orta Doğu Teknik, İTÜ, Hacettepe, Boğaziçi, Bilkent, elbette ki bizim ülkemizin güzide üniversiteleri bunlar ama hatırlatmak da istiyoruz, şu anda Türkiye'nin her ilinde üniversite var, hemen hemen çoğunda mühendislik fakülteleri var ve yetişen genç bir nesil var. Şu anda yani Türkiye'de değişik kurumların başında hem bürokraside hem de özel sektörde çok başarılı olmuş ve diğer üniversitelerimizden mezun insan var. Özellikle bir hassasiyet gördüm, algıladım, ben onun için özellikle bunları şey ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, İzzet Bey, buyurun.

MKE KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Sayın Başkan, müsaade ederseniz en sıcak konu, şu mermiyle ilgili ilk cevabı vermeye çalışayım.

Şimdi bu sorun olan mermi 9x19 milimetre çapındaki bir mermi, 5 milyon adet Çeklerden alınmış durumda. Bu merminin yurt dışından ithaline bizi zorlayan neden şuydu: O sene güvenlik güçlerinin beklentinin ötesinde 9x19 talepleri ve yurt dışına yapılan bir ihracat bağlantısı dolayısıyla kapasitenin sınırına gelindi. Yurt içine 9x19 vermede zorluk çekildi. Dolayısıyla yurt içindeki bu mermi talebi her çeşit çaptaki mermiyle alakalı bir husus değil, 9x19'daki bir daralmadan meydana geldi. Burada iki hareket tarzı vardı: Ya ben çok daha pahalı bir şekilde gerekli izinlerimi alarak, fazla mesai sınırimi aşarak üç vardiyaya çıkaracağım ya da bu yurt içi talebini en kısa zamanda piyasanın isteklerini karşılayacak şekilde yurt dışından ithal edeceğim. İkinci yani akıllı bir tüccar düşüncesiyle, o şekilde ikinci hâl tarzı seçildi ve 5 milyon adet mermi yurt dışından ithal edildi.

Bu mermiyi yurt içinde üretecek firma var mıydı? Bu mermiyi yurt içinde üretecek firma o gün yoktu, bugün de yok çünkü yurt içinde üretim Millî Savunma Bakanlığının tesis güvenlik belgesi

ve her bir üretilecek malzeme için -ki burada mermiden bahsediyoruz- mermi için üretim izin talebine bağlı. Şimdi, yurt içinde üreticilerimizin, ihtiyaç sahiplerimizin epey bir zamandır “Ben de bunu yapabilirim, ben de tabanca üretebilirim, ben de mermi üretebilirim.” diye talepleri var. Bunlar Hükûmet tarafından, Bakanlık tarafından değerlendirilerek tabanca üretiminde geçmiş yıllarda Doğu Karadeniz Projesi kapsamında birçok açılımlar yapıldı. Bugüne kadar daha doğrusu 1 Şubat 2012 tarihine kadar yurt içinde bir firmanın mermi üretmeye yönelik bir izni yoktu, izni olmayan bir firmanın da takdir edersiniz ki ne altyapısı vardır ne de onu üretebilecek bir kapasitesi ve makine parkı vardır. Dolayısıyla biz bugün 1 Şubat itibarıyla açmış olduğumuz, Bakanlığın açmış olduğu gevşetmeden sonra hâlen de bu kadar zaman geçmesine rağmen buna ilişkin bir tesis yok çünkü bunun bir süresi var. Tesisin kurulması, malzemelerin getirilmesi vesaire. Dolayısıyla o tarihte alınan, ithal edilen merminin yurt içinde bir alternatif üreticisi yoktu. Ha şu olabilirdi: Ben yurt içinde bu tür -haklı olarak- vatandaşın Meclise ilettiği ve sizin de bana ilettiğiniz suale muhatap olmamak için -ben derken Makina Kimya Genel Müdürlüğü olarak ifade ediyorum, kurumsal olarak- biz yurt dışı ihracat bağlantımızı iptal ederdik. Takdir edersiniz ki bir pazarı oluşturmak kolay değil. Önce birkaç mermiyle giriyorsunuz, birkaç tabancayla giriyorsunuz ve ondan sonra pazarınızı genişletmeye çalışıyorsunuz ve buradaki en büyük, kalıcı olmanızı sağlayacak promosyon enstrümanınız, biz bir kamu kurumu olduğumuz için, güvenilirlik ve verdiğimiz sözün arkasında durmak. Bu pazara verilen taahhütten dolayı biz bundan vazgeçemedik çünkü o pazardaki o mermi ihtiyacı çok daha büyük bir siparişin bir parçasıydı. Böyle bir daralma oldu, önümüzdeki yıllarda böyle bir daralma olmaz mı? Böyle bir daralma tüm gelişmiş sanayi ülkelerinde her an olabilir. Bir malzemeye aşırı bir talep o andaki ihtiyaç kapasitenizi zorluyorsa siz karşılayamama durumuna gelebilirsiniz ve o anda en akıllı ekonomik çözümü çözmek için yolunu ararsınız. Onda da en ucuz bulunan Çek Cumhuriyeti’nden bu ithal edildi. Yerli firmanın girememesinin nedeni, yerli firmalara bir ayrımcılık değil, zaten olmayan bir kabiliyetleri dolayısıyla giremediler.

BAŞKAN – Peki o zaman ihaleye niye “Sadece yabancı firmalara açıktır.” dediniz?

MKE KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde böyle bir üretim izni yok, böyle bir kapasite yok.

ALİ GÜLTEKİN KILINÇ (Aydın) – Elinizi daha da rahatlatan bir şey, niye şartnameye koyduruyorsunuz ki?

MKE KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Ben bu konuda konunun gerçek teknik sahibi Millî Savunma Bakanlığının temsilcisi albayıma söz vereyim.

MKE KURUMU YÖNETİM KURULU ÜYESİ ERDAL TORUN – Millî Savunma Bakanlığı temsilcisiyim.

Sayın Başkanım, malumları olduğu üzere 5201 Harp Silah ve Araçları Denetim Kanunu ile 5202 Savunma Sanayii Güvenliği Kanunu'na göre yurt içerisinde her yıl yayınlanan kontrollü malzemeyi üretmek için üretici kuruluşlarımızın tesis güvenlik ve üretim izin belgelerinin olması gerekiyor. Bu yıla kadar biz gerek tabanca mermilerinde gerek diğer muharebe mermilerinde ve silah sistemlerinde yurt içerisinde Makina Kimyanın haricinde hiçbir kuruma üretmeleri için yivli setli silahlar dâhil olmak üzere izin vermedik. Malumları, yivsiz-setsiz av silahlarını üretebiliyorlar, onların mermilerini üretebiliyorlar.

Vekilimin buyurduğu bir önceki muharebe silahlarının mühimmatıyla ilgili hiçbir sakıntımız yok, bunu zaten Makina Kimya Türk Silahlı Kuvvetlerinin bugün ve gelecekteki bütün ihtiyaçlarına yönelik olarak üretiyor. Ancak bahse konu olan 9x19 milimetre parabellum tabancalarının mermileri ise iç piyasada tabanca kullanıcılarının talep ettiği mermiler; yoğun bir şekilde de, artan bir şekilde talep ediliyor. 13 Ocak 2012 tarihinde bu alanda yatırım yapmak isteyen bütün girişimcilerimizi topladık Bakanlığımıza, onların taleplerini aldık ve taleplerini 1 Şubat 2012 tarihinde Sayın Bakanımızın da onayıyla yayımladık. Burada biz kategori hâline getiriyoruz ülke güvenliğini ve mevcut potansiyeli düşünerek, örnek olarak 7x65-9x19 milimetre tabanca mermilerinin üretimini herhangi bir şekilde yurt dışı ihracat yapmak kaydıyla tamamına koşullarımızı, Kanun'da ön görülen koşulları Sanayi Bakanlığıyla beraber yaptığımız denetimlerde sağlayacaksa vereceğiz.

Av tüfekleri, sadece yivsiz-setsiz av tüfekleri üretilirken bundan böyle koşulları yerine getirilirse yivli-setli av tüfeklerini gerek iç pazar gerek yurt dışı satışlar için yapabilecekler. Şu bilgiyi de arz etmek istiyorum: Bizim yurt dışından gelip iç pazardaki yivli-setli av tüfekleri -bolt action olarak adlandırdıklarımız- yaklaşık olarak yıllık kapasite 350-400 civarında, çok büyük bir potansiyel yok ama girişimci eğer istiyorsa bunları yeterli koşullara sahipse üretecek ve satacak. Bizim bildiğimiz piyade tüfekleri, normal muharebede kullandığımız tüfekler ise yine herhangi bir şekilde Türkiye'de üretilirlorsa yurt dışı ihracat koşuluyla, bunların da üretiminin yolunu açtık bu yıl itibarıyla. Keza, bir şekilde Makina Kimyanın Türk Silahlı Kuvvetlerine sağlamış olduğu silah sistemlerinin yedek parçasını, bunlarla ilgili gerek Makina Kimyanın kendi üretimi gerek daha önceki yıllarda yurt dışında alınmış ve iç piyasada hâlen kullanılan silahların parçalarını üretmek istiyorsa girişimci bunu da üretecek. Buradaki tek şart: Bununla ilgili savunma sanayisinde çalışan her bir kurumun, her kişinin kişi güvenlik belgesine -bunu ilgili bakanlarla istişareden sonra veriyoruz- tesis güvenlik belgesine ve bunu üretmek için de üretim izin belgesine sahip olması gerekiyor. Birçok toplantı yaptığımız girişimciler de bize kendilerini yeterli gördükçe bu başvuruyu yapıyorlar, bu süreç devam ediyor.

Arz ederim.

MKE KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Sayın Başkan, müsaade ederseniz devam edeyim bu konuyla ilgili.

BAŞKAN – Buyurun.

MKE KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Tabii yurt içi talebi ve yurt dışı ihracat bağlantılarımıza da talep artıyor. Biz hatlarımızı, kapasitemizi arttırmaya çalışıyoruz. Bu sene sene sonuna kadar 10 milyon daha bir kapasite artımı olacak. Dolayısıyla piyasaya bağlı olarak tezgâhlarımızı arttırmak gayretindeyiz ama bunda akıllı davranmak zorundayız. Aksi takdirde boş kalan tezgâhın gideri bize zarar olarak da yazıldığı için ekonomik faktörleri dikkate alıyoruz ama bugün Makina Kimya Endüstrisi Türk Silahlı Kuvvetlerinin her türlü ihtiyacı olan fişeği üretebilecek imkân ve kabiliyettedir ama bu demek değildir ki biz yarın şartlar oluşursa dışarıdan da bir şey ithal etmeyeceğiz demek değildir. Çünkü bazen alacağımız çok büyük bir ihracatı karşılamada sıkıntı duyarsak bunu pazarı kaybetmemek ve daha da ekonomik olması koşullarına bağlı olarak yurt dışında çalıştığımız bazı ülkelerden fişek ithal etme yoluna da geçmişte olduğu gibi gelecekte de başvuracağız.

BAŞKAN – Şimdi, orada bizim eleştirdiğimiz husus şu: Bir tarafta Makina Kimyayı konuşurken ulusal güvenlikten bahsediyoruz ve ekonomik olma vasfını geri planda tutuyoruz. Şimdi, stratejik bir kurum, eğer biz yarın sıkıştığımız an tekrar dışarıya başvuracaksak -bence bu bir zafiyettir- bunu tekrar tekrar ifade ediyorsunuz ama yani ekonomik olması açısından, bence sıkıştığımız an eğer içeride kullanabileceğimiz potansiyel varsa ki Erdal Bey'in ifade ettiği hususlar o anlamda çok önemli bunu işleyebilmek lazım. Yani bizim eğer içerideki firmalarımız bu ihtiyacımızı kısa bir süre içinde karşılayabilecek bir kapasiteye sahipse, altyapıya sahipse veya sahip olabileceklerse bunu cesaretlendirmek, desteklemek lazım çünkü yarın bunlar bize lazım olabilir ama dışarıdaki adam yarın bizim ihtiyacımız olduğu zaman bizim yanımızda olmayabilir. O zaman çünkü o para kazanmaya bakmayacak, sizler bizden daha iyi biliyorsunuz bu konuları.

MKE KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Gayet tabii yani bu yurt içinde bir firmanın desteklemesinden biz mutlu oluruz ancak burada ülkenin bulunduğu şu hassasiyet, bu güvenlik, bunların kontrolü, yurt içinde istihdam yaratmak, bunların hepsinin beraber değerlendirilerek yüce Meclis tarafından sanıyorum önümüzdeki dönemlerde de değerlendirmeye devam edecek.

Tabii sırayla şey yapamıyorum bazı suallere. “Yurt dışına sattığımız bize ait bir ürün var mı?” Biz şu ana kadar aşağı yukarı toplam 70 ülkeye ihracat yaptık, şu anda aktif olarak da 27-28 ülkeyle ihracat bağlantılarımız devam ediyor. Bu ülkelere sattığımız bütün ürünler Makina Kimya Endüstrisi tarafından üretilen ve Türk Silahlı Kuvvetleri veya emniyet güçleri tarafından kullanılan ürünlerdir. Bunların bazıları yıllar önce alınan lisanslarla üretilmiş olan silahlar, bazıları tamamen bize özgü mermiler ve silahlardır ama bize ait bir ürünün eğer bir başarı hikâyesini ifade etmek gerekirse dünyada çok az ülke tarafından üretilen yivli obüs topunun zamanında, iki sene önce büyükelçiliğimizin bile olmadığı Orta Amerika ülkesi Kolombiya'ya ihracatı Makina Kimya

Endüstrisi tarafından gerçekleştirildi ve aşağı yukarı o ülkeyle şu ana kadar 30 milyon dolarlık da bir ihracat gerçekleşti ve bu bizim öncülüğümüzle ve o ülkeyle olan ilişkilerimiz, bir yerde de Dışişleri Bakanlığının da kendi ifadesi olduğunu ifade ediyorum buna, orada büyükelçilik açılması, büyükelçi tesisine kadar giden bir süreci bize yaşattı. Dolayısıyla Makina Kimya Endüstrisi kendine ait ürünleri ihraç edebilen ve önümüzdeki dönemde de ihraç edecek bir kurum.

Daha önce konuşmamda da bahsetmiş olduğum tamamen bize özgü tasarımı olan fırtına ve panter toplarının çok kısa bir zamanda –ismini şu anda vermekten geri duruyorum- ihracatının bağlantısı tamamlanmak üzere. Bu gerçekleşirse yaklaşık üçlü rakamlara varan bir milyon dolarlardan bir ihracat gerçekleştireceğiz. Tamamen bize ait bir tasarımın başarısı olacak.

Hurdaya ilişkin olarak vatandaşın bir şikâyeti ifade edildi. Makina Kimya Endüstrisi kamunun bütün hurdalarını ülke çapında toplayıp bunları değerlendirmekle görevlendirilmiş durumda. Bu süreç 1937’de Atatürk’ün harp sanayinin kurulmasıyla ilgili ilk direktifleri çerçevesinde Makina Kimya Endüstrisini o zamanki adıyla Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğüne verilen bir yetkiyle başladı. Çeşitli zamanlarda, 50’den itibaren günümüze kadar gelen çeşitli hükûmet dönemlerinde, çeşitli kararnamelerle bu yenilendi. En son sanıyorum 71 tarihli Bakanlar Kurulu kararıyla bu yetki tamamen Makina Kimya Endüstrisine verilmiş durumda.

Ülke çapında bir hurda toplanıyor. Bu hurdaları biz Kırıkkale’de, Gölçük Seymen’de ve İzmir Aliağa’da bulunan toplama merkezlerimize getiriyoruz. Burada ayrıştırıyoruz ayrıştırabildiğimiz ölçüde çünkü ne kadar ayrıştırırsak o kadar artı seviyede sanayiye katkı sağlıyor. Bu ayrıştırdıklarımızdan doğrudan bizim silah ve mermi üretimimize kullandığımız bölümler var bakırı, çinkosu vesairesi. Bizim ihtiyacımız dışında olanları da yine oralarda ihaleyle satıyoruz.

Tabii ülke çapında bu toplama, çeşitli ihalelerle naklieleri yapılıyor. Bunların çok karmaşık bir süreç olduğunu kabul ediyorum. Zaman zaman ihaleyi alan, almayanlar arasındaki farklı yaklaşımlardan dolayı mutsuzlar oluyor. Beklentiler bazen her ihaleye katılanlar açısından gerçekleşmeyebiliyor. Bunların çeşitli şikâyetleri bizim kurumumuza da geliyor. Biz bunları büyük bir açık yüreklilikle tamamen tarafsız olarak inceliyoruz. Eğer bir hukuksal yanlışlık, bir idari yanlışlık varsa gerekli tedbirleri alıyoruz. Ama samimiyetimle ve gururla söylüyorum ki bu kurumun başında bulunan bütün işletme müdürlerim, geçmişte bu tür şikâyetlerden, çeşitli incelemelerden yüzlerinin akıyla çıktılar. Çok karmaşık bir yapı. Birçok oyuncuları var. İfade ettiler. Bölgesel oyuncular var, ülke çapında oyuncular var. Biz tabii oyuncularla muhatap değiliz. Biz tamamen kanunun verdiği ihale kuralları çerçevesinde ihalelerimizi yapıyoruz. O ihale kurallarına uymayanlara karşı hiçbir müsamaha gösteremiyoruz. İhale kurallarının dışında herhangi bir olumlu yaklaşım sergileyemiyoruz taleplerine karşı çünkü herhangi bir kimseye yapılacak olumlu bir yaklaşım başka birisinin mutsuzluğuna neden oluyor. Bize yönelik şikâyetlerin çoğu ihale kurallarına uymaktan birazcık sarfınazar etmemiz

yönünde oluyor. Ama biz gayet tabii, ifade ettiğim gibi, herhangi bir idari yanlışımlar varsa, bunları geçmişte düzelttik, gelecekte de ümit etmiyorum ki çok büyük bir yanlışımlar olacak. Olursa da düzeltiriz. Ama sanıyorum ülke çapında yapılan bu toplamanın çok güç olduğunu ve birçok karmaşık yapısı olduğunu da sayın üyeler takdir ederler.

Yazılımla ilgili sayın vekilimin sualleri vardı. Müsaade ederseniz onu da Bilgi Sistemleri Daire Başkanımız Zuhâl Hanım cevaplandırsın.

BAŞKAN – Buyurun.

MKE KURUMU YÖNETİM BİLGİ SİSTEMLERİ DAİRESİ BAŞKANI ZUHAL DANIŞ – Sayın vekilimin iki sorusunu ana olarak not aldım.

Şu anda kullandığımız yazılımlar daha önce de kendi geliştirdiğimiz, kendi personelimizce geliştirilen yazılımlardı. Bu son çalışmada platform değişikliği ve mimari değişikliği yapıldı. Daha önce dağıtık yapıda çalışan ve farklı bir geliştirme diliyle yazılan yazılımlarımızı web üzerinden merkezî yapıda çalışacak şekle çevirdik. Bu aşağı yukarı yedi aylık yoğun bir çalışmayla kendi personelimizce yapıldı. İhaleye çıkılmadı.

Sadece bu yapı için gerekli donanım ve veri tabanı lisansları yenilendi. Şu anda da bu yazılımlar kullanılıyor. Ancak bazı küçük ihtisas gerektiren ve hazır olan paketler ve mühendislik yazılımları ayrıca satın alınabiliyor ama operasyonel uygulamalar tamamen bizim geliştirdiğimiz yazılımlar üzerinde.

Türk Telekom’la ilgili sorunuza cevaben. Bu yeni yapıda 12 işletme ve fabrikamız var ama hurda işletmesinin de hurda müdürlükleriyle birlikte 16, Genel Müdürlük dâhil yerde konuşlanmış durumda. VPN hatlarla Genel Müdürlüğe bağlanması söz konusuydu. Bunun için fiber optik kablolama gerekiyordu. 2009 yılında bu işe başlarken piyasayı araştırdık. O dönemdeki operatörlerin belli başlılarıyla görüştük. Şu anda hızla Türkiye’ye yayılan bir başka operatör o tarihte sadece Ankara’da belli bir bölgede kendi altyapısına sahipti. Dolayısıyla Türk Telekom altyapısını ve santrallerini kullanıyorlardı. Biz de hızlı bir şekilde bunu gerçekleştirmek üzere Telekom’dan teklif aldık ve öngördüğümüzden de daha düşük bir maliyetle -cihazların maliyeti ve bakımı da Türk Telekom’a ait olmak üzere mülkiyeti- bu hizmeti aldık. Ama sektörü izliyoruz. Hızlı bir gelişme var artı bu çalışmada 60 kilometreye yakın fiber optik kablo bizim adımıza çekildi ve bunun kullanım hakkı her şekilde bize ait. Daha sonraki teklif almalarda bu bizim avantajımız olacak diye düşünüyoruz.

Ben soru olarak bu iki konuyu almıştım.

Ayrıca sektörle ilgili belirttiklerinize ben de katılıyorum. Umarım ortak kullanım platformları gelişir. Bu uygulamalar da bunun için bir fırsattır diye düşünüyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MKE KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Sayın Başkanım, bir suali boş bıraktım cevap veremedim. Onu müsaade ederseniz tamamlayayım. Hatta iki soru var. Birisini Erdal Bey'e yönlendireceğim.

Yurt içine satılan mermilerin pahalılığını sayın vekilim dile getirdi. Biz şu anda kişilere 200 tane mermi verebiliyoruz. Dolayısıyla sanıyorum dile getirilen sıkıntı fişğin pahalılığundan ziyade silahların pahalılığından olabilir. Yurt dışından ithal edilen silahların ithal yetkisi Savunma Sanayi Müsteşarlığında. Savunma Sanayii Müsteşarlığı bu yetkiyi, ithal yetkisini Makina Kimya Endüstrisine vermiş durumda. Biz, Savunma Sanayii Müsteşarlığı namına ithal ediyoruz. Daha sonra bir kurumun bir yüzde 25 bir ücretlendirme şeyiyle ilave ediliyor ve Savunma Sanayii Müsteşarlığına veriliyor. Bunun üzerindeki fiyat tamamen Savunma Sanayii Müsteşarlığındadır yani yüzde 100'e gelen bir fiyat farkı var. Bu Savunma Sanayii Müsteşarlığının yetkisinde olan bir konu. Dolayısıyla yurt dışından ithal edilen silahların pahalılığı konusundaki şikâyet mevzu fiyatı belirleyen ana kurum Savunma Sanayii Müsteşarlığı. Diğer yerli üretici firmaların ürettikleri silahlar da ancak bizim kontrolümüzde satılıyor. Buradaki fiyatları belirleyen tamamen yerli üretici firmalar. Dolayısıyla Makina Kimya Endüstrisi Kurumunun şu aşamada ürettiği bir tabanca olmadığından, biz Doğu Karadeniz Projesi ve diğer yerli üreticilerin desteklenmesi kapsamında sanıyorum on-on beş yıl önce bu tabanca üretiminden çekildik ama bizim gözetimimizde ve bizim kurmuş olduğumuz şemsiye çerçevesinde onlar üretimlerini yapıyorlar ama fiyatları belirleyen tamamen kendileri.

Suriye'ye yönelik cephaneye ilgili ve üniversitelerin güvenliği konusunda sorunuz olmuştu. Müsaade ederseniz onu da Erdal Albay cevaplandırsın.

MKE KURUMU YÖNETİM KURULU ÜYESİ ERDAL TORUN – Sayın Başkanım, malumları olduğu üzere herhangi bir ülkeden başka ülkeye geçişlerdeki transit geçişlerde tamamen ülkemiz adına en üst seviyede kontrolü yapan Dışişleri Bakanlığımız. Suriye sınırında ele geçirilen kamyonlardaki malzemelerin içeriğinin incelenmesiyle ilgili teknik bir bilgi Millî Savunma Bakanlığımızdan talep edildi. Bu inceleme Makina Kimya Endüstrisi Kurumunun ve Roketsan Anonim Şirketinin de uzmanlarının katılımı yapıp Dışişleri Bakanlığımıza intikal ettirildi.

Bunların ülkelere geri gönderilmesi ya da geçilmesine izin verilip verilmeme olayı tamamen Dışişleri Bakanlığının yetkisinde olan bir husus ve şu anda konu, Dışişleri Bakanlığının uhdesindedir.

Biz Bakanlık olarak yaptığımız çalışmada bunların askerî nitelikli malzeme olup olmadığını, çift kullanım malzeme statüsünde bulunup bulunmadığını, içeriğinin neler olduğunu teknik olarak, ayrıntılı olarak kendilerine ulaştırdık.

Diğer bir husus, ARGE yapan üniversitelerde gizlilik ve güvenlik nasıl sağlanıyor diye. Malumları biz ülkemizde kontrollü malzemelerin üretimiyle ilgili bütün özel sektör, kamu sektörü neresi olursa olsun bunlar da tesis güvenlik belgesi ve o bilgilere ulaşan şahısları da kişi güvenlik belgesiyle belgelendiriyoruz.

Üniversitelerimizde tabii tesislerini güvenli hâle getirme yerine onların eğer bir gizlilik ihlali söz konusu olan bir malzeme varsa mutlaka çalışanların gizlilik clearance'larını alıyoruz. Clearance'ları biz MİT Müsteşarlığımız ve Emniyet Genel Müdürlüğümüzle müşterek olarak tanzim edip veriyoruz. Clearance olduktan sonra çalışmalarına izin veriyoruz ancak patlayıcı malzeme bulundurmuyoruz üniversitelerimizde çoğunlukla. Bunları Makina Kimya Endüstrisi Kurumunun ya da ilgili sanayi sektörünün laboratuvarlarında ve fabrikalarında gelip çalışmalarına müsaade ediyoruz. Bu şekilde bir denetimimiz mevcuttur.

Arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sonuç:

Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumunun 2010 yılı bilançosu ve 60.669.963,07 Türk Lirası dönem karı ile kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.

BAŞKAN – Değerli üyeler, Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

İzzet Bey, eklemek istediğiniz bir husus var son kez mikrofonunuzu açıyorum?

MKE KURUMU GENEL MÜDÜRÜ İZZET ARTUNÇ – Teşekkür ederim.

Meclisin güvenine önümüzdeki dönemde geçmişte olduğu gibi layık olmak için tüm gücümüzle çalışacağız. İnşallah 2012 geçmiş yıllardan daha başarılı geçer tüm kurum ve ülkemiz adına.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Bizler de sizlere ve sizin şahsınızda tüm kurum personeline çalışmalarında başarılar diliyoruz.

Değerli üyeler, Makina ve 9Kimya Endüstrisi Kurumu Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve tasfiye hâlinde Karadeniz Bakır İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2010 yılı bilanço ve netice hesaplarını görüşmek üzere 14.15'te toplanmak üzere toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 12.43

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati. 14.16

BAŞKAN: Fahrettin POYRAZ (Bilecik)

BAŞKAN VEKİLİ: Ahmet YENİ (Samsun)

SÖZCÜ: Şenol GÜRŞAN (Kırklareli)

KÂTİP: Faruk SEPTİOĞLU (Elâzığ)

----- 0 -----

BAŞKAN – Komisyonumuzun değerli üyeleri, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri ile çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Bildiğiniz gibi, bu kuruluşumuz uzun yıllar ülkemizin yer altı kaynaklarından olan madenlerin devlet eliyle işletilmesi görevini yürütmüştür. Başta bor olmak üzere, bakır, krom, gümüş, alüminyum gibi madenlerimiz ilk kurulduğu dönemdeki adı “Etibank” olan, daha sonra “Eti Holding” ve günümüzde de “Eti Maden İşletmeleri” adıyla faaliyetlerini sürdüren bu kuruluşumuz tarafından işletilmiştir.

Eti Holding bünyesinde yer alan, Eti Bakır, Eti Krom, Eti Gümüş ve Eti Elektrometalurji anonim şirketleri 2004 yılında, Eti Alüminyum AŞ de 2005 yılında özelleştirilmiştir.

Bugün itibarıyla Eti Maden İşletmeleri, dünyanın en zengin rezervlerine sahip olduğumuz bor madenlerinin tekel olarak işletilmesi, çeşitli ürünlere dönüştürülmesi ve pazarlanması ile ilgili faaliyetlerini sürdürmektedir.

Değerli üyeler, ülkemiz başta bor olmak üzere, mermer, toryum, trona gibi birçok maden açısından dünyanın en büyük rezervlerine sahiptir. Dünya bor rezervlerinin üçte ikisi ülkemizdedir. Bir ülke için, doğal kaynakların zenginliği büyük bir şanstır ancak esas önemlisi, bu doğal kaynakların ülke ekonomisine azami katkı sağlayacak biçimde işletilmesidir. Bir yandan ürün çeşitliliğini artırmak, bir yandan da katma değeri yüksek ürünler üreterek dünyadaki pazar payımızı daha yüksek seviyelere taşımak hedefimiz olmalıdır.

Şimdi Komisyonumuzu bilgilendirmek üzere ETİ Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğü Yönetim Kurulu Başkanı ve Genel Müdürü Orhan Yılmaz’a söz vereceğim. Öncesinde, toplantımıza katılan kurum yetkilileri ile diğer kuruluş temsilcilerinin Komisyonumuza kendilerine tanıtımalarını rica ediyorum.

(Toplantıya katılan bürokratlar kendilerini tanıttılar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum. Hepiniz hoş geldiniz.

MEVLÜT DUDU (Hatay) – Başkanım, çoğunluk yok galiba.

BAŞKAN – Görüşmelere devam ediyoruz, oylama sırasında, oylamaya geçtiğimiz an isteyebilirsiniz. Toplantıya devam ediyoruz, herhangi bir oylama yok.

Şimdi Orhan Bey, lütfen buyurun, sunumunuzu yapınız.

Sunum biraz uzun gözüküyor, mümkün olduğu kadar özetlersek memnun kalırız.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Sayın Başkanım, sayın üyeler, kamunun kıymetli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2010 yılı raporu görüşülmeden önce kurumumuzun geçtiğimiz yıl ve şu anki durum itibarıyla üretim, satış ve kâr durumlarıyla ilgili grafiksel bazı veriler vereceğim. Mümkün olduğu kadar kısa anlatmaya çalışacağım.

Bildiğiniz gibi Türkiye’de bor rezervinin yüzde 70’i var ve toplam 3 milyar ton. Yalnız, “rezervin çok olması” demek tüketimin de çok olması manasına gelmiyor. Bu sektörün en kritik tarafı tüketim alanının azlığıdır. Tüketim tarafını artırırsanız ancak satışlarınızı artırabilirsiniz, yoksa kömür gibi, altın gibi, bakır gibi bir şey değildir bor kimyasallarının satışı çünkü son derece sınırlı bir alanda hareket kabiliyetiniz vardır.

Üretim miktarları itibarıyla pozisyonumuz şu: 2011 yılının içerisinde üç tane büyük tesisin devreye girmesiyle kapasitemiz oldukça büyük miktarda arttı, neredeyse 2 milyon tona şu anda kapasitemiz ulaştı. On yıl öncesi bu kapasite 400 bin ton mertebesindeydi, şu anda 2 milyon ton olan kapasitenin tamamını kullanır vaziyetteyiz. Yeni tesisleri yapmak üzere de planlarımızı yaptık, hatta bir tanesinin ihalesini yaptık, 500 bin ton boraks pentahidrat ihalesi yapıldı ve sahaya müteahhit girdi. Geçen sene satışımızı 854 milyon dolara çıkarttık; bu, 2010’da 647 milyon dolardı. Bu seneki satış beklentimiz 1 milyar doları geçmektir. Yalnız, bizim 1 milyar dolar satışımız, daha önceden de bu Komisyonda arz ettiğim gibi net ihracattır, bizim ithalatımız yoktur. O manada baktığımızda biz “Türkiye’nin en büyük ihracatçısı” unvanını alabiliriz.

Bölgesel itibarıyla fiyat değişimlerinin merak edildiğini duyduk, onun için böyle bir grafik hazırladık. Dünyada nasıl değişiyor fiyatlar, nereden başlamış, nereye doğru gidiyormuş? Bu paçal fiyattır çünkü biz onun üzerinde ürün çeşidi satıyoruz.

En yakın rakibimiz olan Amerikan firmasının üretim pozisyonuyla bizimkini mukayese eden bir grafik bu. Şöyle rivayetler var, özellikle verdik: “Amerikalılar batıyor, onun için siz büyüyörsünüz.” gibi. Hâlbuki Amerikalılar batmıyor, biz çok iyi büyüyöyoruz, aradaki fark bu. En hızlı büyüdüğümüz, daha doğrusu sektör olarak büyüdüğümüz yerleri yine grafiksel olarak gösterirsek Uzak Doğu’da çok hızlı büyüyöyoruz. Avrupa’da çok hafif de olsa azalıyoruz çünkü Avrupa ekonomisi gerçekten iyiye gitmiyor. Bu arada, tabii, biz dünyanın seksen beş ülkesine ihracat yapıyoruz,

dolayısıyla dünyadaki genel ticari ilişkileri de çok iyi analiz edebiliyoruz. Amerika'da ekonomi canlanmaya başladı ve oraya da satışımız artmaya başladı.

Dünyada 2000'li yılların başında sadece 3,1 milyon ton bor kimyasalları satılırken şu anda 4,3 milyon tona çıktı. Bizim pazar payımız yüzde 31'ken şu anda yüzde 47'ye 2011 itibarıyla ulaştık. 2012 bağlantıları gerçekleşirse yüzde 50'yi de geçiyoruz. Tabii, bu arada tek tedarikçinin biz olmadığını anlatmak açısından diğerlerini de özellikle koyduk çünkü onun üzerinde dünyada üretici var. Bunların en büyüğü yalnız biz ve Amerikalılar. Çinliler, Ruslar ve Güney Amerikalılar da bu sektörde üretici olarak varlar.

Hazineye ödenen kâr itibarıyla böyle bir grafiğimiz var. 2004'ten itibaren sadece bor kimyasallarıyla meşgul olmasına rağmen kurumumuz son yıllarda çok ciddi bir şekilde, Hazineye temettü ödemeye başladı. 2011'de ödeyeceğimiz temettü 520 milyon TL.

Bu, hedef sektörlerimiz: Her zaman cam, deterjan, tarım, seramik. Ama burada gördüğünüz hiçbir şeyde bor kimyasalları olmazsa olmaz değildir. Bor kimyasallarının her sektörde alternatifi vardır. Zaman zaman kamuoyunda alternatifsiz gibi gösteriliyor. Bu, bizim kurumumuza aslında belki niyet bu olmasa da zarar vermektedir çünkü en büyük sektör cam sektörüdür, borsuz cam belki yirmi yıldır yapılıyor ve şu anda da en büyük tehlikemiz borsuz camın "advantax" dediğimiz cam elyafının yaygınlaşma eğilimidir. Amerika'dan sonra Çin'de de ciddi miktarda advantax üretimi başladı. Burada son derece ihtiyatlı ve dikkatli politikalar izlemek gerektiğini özellikle arz etmek istiyorum.

Burada da, materyaller itibarıyla nerelere satıyoruz? Cam yünü, cam elyafı, borosilikat grup seramik gibi, neredeyse üretimimizin yüzde 75'ini zaten bu sektörlere satıyoruz.

Bunlar da bizim işletmelerimiz. Bandırma'da sadece kimya tesislerimiz var. Onun dışında, Emet, Kırka ve Bigadiç İşletmesinde kimya ve madencilik faaliyetleri beraber yürütülmektedir. Buralardaki yeni yatırımlarımız da hepsi devam ediyor son hızla.

Bir de biz şöyle eleştiriliyoruz: "Tamam, çok iyi kâr ediyorsunuz ama Türkiye'ye faydanız var fakat işletmelerin bulunduğu şehirlere hiç faydanız yok ya da çok az faydanız var." Bunu da özellikle sunmak istedim çünkü şu gördüğünüz grafikte, dört tane faaliyet gösterdiğimiz yerde kurumumuzun o bölgeye münhasıran katkılarını bu grafikte vermek istedik. Biraz öncekinde ambalaj malzemeleri vardı, bu da safi olarak o bölgeye verilen parayı gösteriyor. Bunlar milyon TL olarak o bölgede harcanan, gerek işçi gerek memur gerekse navlun olarak yani bölgesel taşımacılık olarak o bölgeye bizim kurum olarak katkımızı gösteriyor.

2010 rakamları var. 2011 çıkmadı ama 2010 itibarıyla biz Türkiye'nin 6'ncı büyük kâr eden kuruluşuyuz. 2011'deki kârımız 842 milyon TL, dolar olarak 488 milyon dolar fakat geçen hafta Türkiye'nin vergi birincileri belli oldu, o sıralamada biz üretim sektöründe 4'üncü, diğer, servis sektörü de dâhil olmak üzere bakarsak 15'inci sırada vergi ödüyoruz. 2010'da 88 milyon TL vergi

ödeyen kuruluşumuz 2011 rakamlarına göre 163 milyon vergi ödeyerek 8 kademe birden artarak 15'inci sıraya ulaştı; dolayısıyla üretim sektörü esasında 4'üncü büyük sıraya, kârlılık açısından yerleştik.

Bu gördüğünüz listede de bütün bankalar dâhil, servis kuruluşları dâhil Eti Maden İşletmelerinin genel durumu görülmektedir. Satın alma karnesi oluşturduk kendimizce. Bizim göreve geldiğimiz zaman itibarıyla yaptığımız ihalelerin sayısı 60 bin 957 adet ve bunların 3.049'u toplamı 2.000-2.500 liralık yerlerden yaptığımız işte biraz önce bölgelere katkı manasında söylediğimiz ihaleler. Buralardan gelen itiraz sayısı bizim haksız bulduğumuz itiraz sayıları ve haklı bulduğumuz, KİK'e yapılan toplam itiraz sayısı 62, oralarda sadece kurumumuzu haksız bulunan sekiz ihale ki bu ihaleler iptal edilmiştir. Sonuçta bunları da düzeltici işlemler tesis edilerek sıfır hatayla bu ihaleler tamamlanmıştır. 2,6 katrilyon eski parayla para harcanmıştır.

Saygılar sunuyorum. Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

2010 yılına ait dört adet öneri bulunmaktadır.

İlk öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Öneri 1- : 2840 sayılı Kanun'un 2'nci maddesine ilavesi teklif edilen fıkranın “Mülkiyeti teşekkülde kalmak üzere bu madenlerin üretimi ve zenginleştirilmesi, teknik, ticari ve ekonomik sebeple ürün ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürülebilir.” şeklinde yeniden düzenlenmesi için ilgili bakanlık nezdinde girişimlerde bulunulması.

BAŞKAN – Evet, cevabı alalım.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜR VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI ORHAN YILMAZ – Sayın Başkanım, kurumumuz tarafından teklif edilen hizmet alımlarıyla ilgili kanun maddesinde kurumumuzun alt komisyonunda yapılan görüşmede alt komisyonda tavsiye edilen şekliyle Bakanlığa göndermiş bulunuyoruz. Onlar da Başbakanlığa iletiler. Öneride “ürünün mülkiyeti teşekkülde kalmak kaydıyla” kısmı başa gelerek yeniden dizayn edildi.

Sonuç olarak burada bizim maksadımız: Şu anda kurumun 2840 sayılı Kanun kapsamında yapılmayacak diye iddia edilen ancak bizim hizmet alımlarımızı ki biz bunları yirmi yıldır yapıyoruz. Sendikalar tarafından sürekli mahkemelere gidilmekte, gri bölgeler var. Gri bölgeleri açıklığa kavuşmak adına böyle bir düzenlemeye ihtiyaç duyduk. Bu gri bölgelerle ilgili bizi teyit eden bir şey de var: 2012 Şubat ayında çıkan Danıştay İdari Kurulu kararında 40 sayın üyenin dört gruba bölünüp aynı konuyla ilgili dört farklı, karar vermesi de bu dediğimiz konunun ne kadar isabetli olduğunu ispatlamaktadır.

BAŞKAN – Süreç devam ediyor diyorsunuz.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜR VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ORHAN YILMAZ – Evet, süreç devam ediyor.

BAŞKAN – Söz talebi...

Bakanlıktan bir açıklama talebi mi var?

Buyurun.

ENERJİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ NURHAYAT CANTEKİN – Eti Madenin bu gönderdiği ikinci taslak Başbakanlık tarafından, daha doğrusu tekrar geri çekmek durumunda kaldık. Çünkü ilk gönderilen taslak şu an zaten Mecliste görüşüldüğü için tekrardan böyle bir işleme gerek olmadığı için geri çekildi. Şu an ilk gönderilen taslak Mecliste Sanayi Komisyonunda.

BAŞKAN – Meclise kadar geldi diyorsunuz.

ENERJİ BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ NURHAYAT CANTEKİN – Geldi ilk taslağı zaten. Yani herhangi üzerinde bir çalışma yaparsa zaten Mecliste olduğu için konu gündemde tekrardan bunun için bir Bakanlar Kurulu kararı alınmasına gerek olmadığı için işleme alınmadı.

BAŞKAN – Tufan Bey, buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Ben Sayın Genel Müdüre şeyi sormak istiyorum, bu zenginleştirme esnasında...

BAŞKAN – Tufan Bey, öneriyi isterseniz konuşalım.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Öneriyle ilgili zaten, başka bir şey değil. Tam öneriyle ilgili başka bir şey değil, tam öneriyle ilgili Sayın Başkan. Bak şimdi, öneriyle ilgili olduğunu göreceksin.

BAŞKAN – Peki, hadi, kusura bakma, ben erken davrandım, buyur.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Yani burada maksat zaten mülkiyeti Eti Madende kalmak suretiyle zenginleştirme ve dekapaj işlemlerinde taşerondan yararlanmak benim anladığım, değil mi?

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜR VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ORHAN YILMAZ – Evet.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Bu zenginleştirme esnasında bu bor madeniyle ilgili, biliyorsunuz bor kendi başına bir şey ifade eden bir maden değil ama teknolojinin birçok alanlarında, son yıllarında sizin de büyük gayretlerinizle, Eti Madenin de gerçekten büyük gayretleri ve başarılı çalışmalarıyla çok değişik sektörlerde kullanılagelir hâle geldi. Bu zenginleştirme esnasında -biz bunu verdik bir firmaya “zenginleştir” diye bizim bor madenini- yeni bir buluş, yeni bir patent gerektiren bir şeyler elde edildiğinde bunun patenti, o buluşun kullanım hakkı falan nasıl olacak? Kimin elinde kalacak? Eti Maden bununla ilgili bu kanunda daha ayrıntılı bir düzenleme yapılsa daha iyi olabilir mi? Bu konularda bilgi verirseniz sevinirim Sayın Genel Müdür.

Teşekkür ederim.

İlgili miymiş Sayın Başkanım?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Öyleymiş evet, kusura bakma, söyledim bir daha söylüyorum.

Kamer Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) - Teşekkür ederim.

Bu yasal değişiklikle siz neyi istiyorsunuz, anlamadım yani çok açık söylerseniz, çünkü ortada bundan nasıl bir avantaj elde etmek istiyorsunuz daha açık anlatırsanız memnun olurum.

BAŞKAN – Buyurun Orhan Bey. İki arkadaşımızın...

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜR VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI ORHAN YILMAZ – Sayın Başkanım, Sayın Genç'in sorusundan itibaren cevap verirsek belki daha anlamlı olacak. Şimdi, biz, normalde hizmet alımıyla şu anda 2.200 kişiyi istihdam ediyoruz. Bu hizmet aldığımız sektörler şunlar, ta baştan başlamak üzere: Tüvanan dediğimiz cevherin çıkartılmasından itibaren zenginleştirme operasyonuna kadar bizim tesislerimizde müteahhit marifetiyle tahmil, tahliye dâhil, yani bir yerden bir yere nakletmek dâhil, dekupaj dâhil, biz bunu üçüncü şahıslara yaptırıyoruz. Fakat, mesela, bir vagon boşaltma işini ilgili sendika mahkemeye götürerek buradaki işin tamamını, hangi iş yapılıyorsa Eti Maden İşletmeleri sahasında hangi iş yapılıyorsa bunların hepsinin ya kamu işçisi ya da kamunun memuru, mühendisi tarafından yapılması gerektiğiyle ilgili bir gerekçeyle mahkemeye götürdüm. Şimdi, ilginç tarafı tabii mahkeme de –birinci mahkeme- en azından bunu haklı gördü. Mesela bir vagon boşaltma işi dışarıdan hizmet alımıyla yapıyoruz, normalde bizim işçilerimiz operatör kapsamındadır yani meslek lisesi mezunu, tabiri caizse hamaliye işleri bir operatöre yaptırılmazsınız. Bu tür niteliği az olan ama bedenî olarak faaliyet gösterecek işleri biz hizmet alımı şeklinde piyasaya yaptırıyoruz. Şimdi o mahkeme kararının genelleşmesi bizim açımızdan yıkım. Şöyle ki: Her sene biz 70 milyon ton dekupaj dediğimiz madenin üstündeki malzemeyi ihale ediyoruz. Bunu kendi şartlarımızla, kendi makine parkımız var ve kendi işçilerimizle yaptığımız durumda, 3 liraya yapıyoruz ki minimum bu, 4'e, 5'e de çıkar bunu piyasaya ihale ettiğimizde 1 liraya yapıyoruz. Yani aradaki 2 liralık farkı 70 milyonla çarptığımız zaman 140 milyon liralık bedel verimsizlik olarak kurumdan çıkıyor. Yani bu aradaki fark müteahhidin işçisine falan gitmiyor. Çünkü kamu, tabiatı gereği hiçbir zaman makine parkını yenileyemez. Kamu yirmi senelik, on beş senelik makine parklarıyla çalışır. Bizim sarf ettiğimiz enerji, mazot miktarı her zaman piyasadaki yeni araçlardan çok fazladır. Hâlbuki dekupaj denen işlerin zaten yüzde 80'inin maliyetinin esas enerji yani mazot artı amortismanıdır. Dolayısıyla, bu neviden bir algı, yani bu şekilde anlaşılan bir 2840, bizim şu anda yaptığımız kabaca 120'ye yakın hizmet alımı yapıyoruz, bunların tamamının kendi makine parkımızla yapılması sonucunu doğuruyor ki bunun için satın almalar, bakımlar, şoförler, operatörler, aşağı yukarı 2 bin işçi, operatör almak durumundayız ve hiçbir zaman da böyle verimli bir iş yapamayız, çünkü biz nihayetinde bir lojistik firması değiliz. Biz daha çok kimyasallara

yönelmiş yeni, yeni kimyasal üretme, yeni fabrika yapmaya yönelmiş bir şirketiz şu an itibarıyla. Bu tür sınırları çok belli ancak baka bir disiplin olan işleri piyasadan hizmet alımıyla yapıyoruz. Buradaki gri alanı netleştirmek adına biraz önce Danıştaydaki alınan karardan da bahsederek söylemiştim. Danıştayın sayın 40 hâkimi dört ayrı gruba bölünmüş 2840 sayılı Kanun'un nasıl anlaşılması gerektiğine dair yorumda. Dolayısıyla, bir kamu kuruluşunun memurdan itibaren, aşağıdan bir karar oluştururken biliyorsunuz bir sürü süzgeçten geçiyor. O alanda o kadar çok gri alan var ki bu gri alanı bu kadar meçhul bir mevzuatla yönetmek çok zor. Bu manada...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Gri alan ne demek Beyefendi?

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜR VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI ORHAN YILMAZ – Gri alan şu: Diyor ki mesela vagondan boşaltma işi 2840 sayılı Kanunun içerisine girer mi girmez mi? Bu şekilde yorum var. Bize göre girmez ama sendikalara göre giriyor. Bazı mahkemelere göre giriyor bazı mahkemelere göre girmiyor. Onun için, böyle bir meçhuliyet var. Bu meçhuliyetin giderilmesi adına böyle bir şey istedik.

Patentle ilgili Sayın Milletvekilimin sorusuna cevap verecek olursak, burada en başta şunu söyleyelim, bizim yaptığımız iş -çok kabaca tasvir etmek adına söylüyorum bunu- gömleğinizi kolacıya veriyorsunuz ve geri alıyorsunuz. Hammaddeyi veriyorsunuz, bunu, zenginleştirilmiş haliyle siz alıyorsunuz ne mülkiyeti değişiyor bu safhada ne de onun başka bir forma dönüştürmeyle ilgili o sahayı geçme, başka bir yere geçme fiziken şansı var. Dolayısıyla hiçbir şekilde patent ve telif haklarıyla ilgili en ufak bir şey değişmeyecektir. Bir de buna ilaveten, belki başka bir konu ama keşke çok patent, çok kullanım alanı olsa ve bizim dışımızda olsa, olsa ki yeni kullanım alanları çıksa çünkü burası son derece kıt kullanım alanı olan, düşünün 4 milyar ton rezerv var ama her sene 4 milyon ton tüketiliyor. Yani bunun bin yıl yetecek kadar rezervi var ve 700 yılını biz tek başımıza sağlıyoruz. Keşke birileri daha çalışsa yeni patent alanları bulsa yani o bize fayda getirir zarar getirmez.

Arz ederim.

CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – O kadar aracınız, kamyonunuz, elemanınız var mı bu işi yapacak?

BAŞKAN – Cemal Bey, mikrofona konuşursanız kayıtlara girer.

CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Cevap versin, tamam yeterli.

BAŞKAN –Yeterli araç gereciniz var mı diye soruyor.

CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Bu işleri Etibank marifetiyle yapmak için o kadar kamyonunuz, o kadar iş makineniz, o kadar elemanınız var mı?

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜR VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI ORHAN YILMAZ – Yok, olsa bile doğru değil.

CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Var mı dedim, yok mu var mı?

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜR VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ORHAN YILMAZ – Yok.

BAŞKAN – Tufan Bey, eksik bir şey mi var?

Buyurun.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Evet, eksik bir şey bırakmışız.

Sayın Genel Müdürüm, ben, tutanakları geçmesi açısından net bir soru soruyorum. Basında da son zamanlarda bu yasa tasarısıyla ilgili sizin bakanlığa sunduğunuz şu anda da Meclis komisyonlarında olan bir şey var. Yani bir kısım bunu sendikalar söylüyorsa da önemli bir kısmı da bor madenlerinin geleceğinden kaygı duyan, yurdunu seven insanlar da düşünüyor bunu da. Yani burada, tabii, bizler bu işin tekniğinde yokuz. Yasa tekniğinin bir kısmını biliyoruz ama burada bor madenlerinin ya da Eti Madenin diyelim bor madenlerinin özelleştirilmesine giden yola bir taş mı konulmak isteniyor? Yani onun önünü açmak değil benim anladığım siz sadece bizim daha çok teknolojiyle ilgilenmemiz gerekiyor. Biz böyle Dekapaj işlemleri gibi biraz angarya olan biraz da bizi sendikalarla falan uğraştıran işleri yapmamak için bu yasa tasarısı çıksın istiyoruz diyorsunuz değil mi? Yoksa özelleştirmeye ilgili asla asla bir düşünceniz yok.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜR VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ORHAN YILMAZ – Kesinlikle, kesinlikle... Hatta başka şekilde ifade edeyim isterseniz Sayın Başkanım.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Tabii, seviniz.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜR VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ORHAN YILMAZ – Şimdi, bize şu anki yaptığımız işleri yapmayı sağlayan bir kanuni düzenlemenin lafzı ne olursa olsun biz razıyız. Yani şu andaki dizilim eğer bir meçhuliyeti getiriyorsa, şu andaki yaptığımız hizmet alımlarını, dekupajdı, kırma, eleme, öğütme, taşıma nakliye gibi işleri hizmet alımıyla yapabilecek, yapmamızı sağlayacak bir düzenleme onun metninin bizim tarafımızdan yapılmış olması zaten bir şey ifade etmiyor, Yüce Meclisin takdirindeki bir iş. O başka türlü de yapılırsa biz ona razıyız. Asla biz özelleştirme kapsamlı ya da maksatlı bir hareketin içerisinde değiliz. Şunun için değiliz: Biz zaten şu anda son derece iyi işletmecilik yapıyoruz, rakamlar ortada. Bir kamu kuruluşu tutmuş, iste son on yılda dünyanın lideri hâline gelmiş burayla ilgili ve geçen seneki rakamlarla bakarsanız Türkiye'nin en büyük ikinci holdinginin konsolide kârı kadar kâr elde etmiş.

BAŞKAN – Yani şunu mu söylüyorsunuz? Yani şu anda bizim kanundan beklediğimiz şu andaki faaliyetlerimizi yürütme sırasındaki az önce sizin tabirinizle, gri alanların, belirsiz alanların netleşmesi.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜR VE YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ORHAN YILMAZ – Kesinlikle, evet.

TUFAN KÖSE (Çorum) – Son olarak ben yine tutanaklara geçmesi bakımından söylüyorum: Şimdi, bor madenlerinin Eti Madene rakip olan uluslararası firmalarının elinde maden rezervlerinin kalmadığını siz de biliyorsunuz ki Eti Madenin de bu konularda gerçekten son dönemlerde çok büyük ataklar gerçekleştirdiğini bütün Türk kamuoyu biliyor. Bunun ötesinde, ulusumuzun hakikaten bor medeninden geleceğe dönük beklentileri var, endişelerimiz bu yüzden. Başarılı bir işletme, başarılı da gidiyor, kâr da ediyor. Yani niye böyle işçilik alacağı veya vesair alacakları için böyle bir yasa tasarısı gündeme getiriliyor diye kaygı duyuyoruz. Bu kaygılarımız giderdiğiniz için, eğer gerçekten bu sözleriniz sizinle alakası olmayacak şekilde bu sözler tutulursa bizim açımızdan bir kaygı yok. Ama özelleştirmenin önünde bir adım atmaksa vah Türkiye'nin hâline diyorum.

Çok teşekkür ediyorum.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ederim.

Şimdi, Sayın Genel Müdürümüzün açıklamasına göre yani istiyor ki bunlar birtakım taşeron firmalara bunların yaptırılması. Bu saha çok kârlı bir saha, işte 2010 yılında 981 milyon dolarlık, aşağı yukarı 1 katrilyona yakın bir hasılat elde etmişsiniz. Bana göre bunlara alt yüklenicilere havale edeceğinize makinelerinizi alın, şoför alın, bu işleri kendiniz yapın. Zaten memlekette büyük işsizlik var. Hiç olmazsa bu vesileyle birtakım insanlar gelsin, orada çalışsın ve hayat şartlarını ona göre... Bir iş sahasının burada açılması lazım. Diyorsunuz ki eğer alt yükleniciye verirse, tonunu 1 liraya mal ediyoruz biri yaparsa 3 liraya. Alt yüklenicinin kârı yok mudur? O da işçi çalıştırmıyor mudur? O da mazot kullanmıyor mu? O da makine kullanmıyor mu? Ben buna bir anlam veremedim. Nasıl olabilir? Yani bilakis onun kârı var, mazotun kârı var, işçinin ücreti var. Siz de bence bu teşkilatı bu kadar önemli bir stratejik değeri olan bir maden üretimi ve aynı zamanda da işlemesiyle uğraşan bir kurum olarak dünyadaki rezervlerin yüzde 72'si Türkiye'de olan bir rezerve sahip olan bir Türkiye'nin bu konuda özellikle ihtisaslaşması ve bu konuda hem üretimi hem de işlenmesinin sizin tarafınızdan çok ihtisaslı bir şekilde yapılması lazım. Siz bundan bana göre kaçırıyorsunuz, diyorsunuz ki birtakım hizmetleri alt yüklenicilere yaptıralım. Bence, bu -benim şahsi düşünceme göre- haklı bir gerekçe olamaz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Cemal Bey...

CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) - Teşekkür ediyorum.

Şimdi, efendim, komisyona açıklama yapmam icap ettiği için söz aldım, kusura bakmayın.

Tabii, dünyada olan rezervin yüzde 72'si Türkiye'de, bunun da üçte 2'si Balıkesir ilinde. Bu Balıkesir'i ilgilendiren hem işletme olarak Bandırma'yı ilgilendiren hem rezerv çıkımı olarak da Bigadiç'i ilgilendiren bir konu. Alt komisyondaki toplantımızda ifade ettiğim gibi aynen ifade ediyorum: Şu anda hazırlanan bahse konu olan yasa teklifi Komisyon Başkanımız tarafından

Cumhuriyet Halk Partili arkadaşlar tarafından ve yetkilileri tarafından incelenerek onlara ters gelmeyecek, işçinin, vesairenin istediği şekilde hazırlanmış, Milliyetçi Hareket Partisi grubundaki arkadaşlara bu yasa teklifi tevdi edilmiş ve yine aynı şekilde beş gün sonra Balıkesir'i ilgilendirdiği hasebiyle Balıkesir'in 8 milletvekili genel müdürlüğe çağırılmış ve bu yasa hiç kimseye şey yapmadan, yani müesseseyi de batırmadan çıkacak hâle getirilmesi için bir çaba içindeler. Bunun için ben yönetime teşekkür ediyorum, şöyle ki: Eğer ki sadece o dekupajı almak için 1450 tane kamyon almamız icap ediyor. Kömür işletmelerinde bir lastik almak için nelere duçar olduğumuz malum. Bu yıllardan beri böyle yapılmış böyle yapılmaktadır. Şu ekibi ben teşekkür ve takdirle anıyorum, çünkü bugüne kadar zarar eden Etibank müessesesi, bu ekibin gelmesiyle kâr eder hâle gelmiştir.

Bir de şu tehlike var: Şu anda dünyadaki, Çin'deki ekonomik krizden dolayı bor ve türevlerinin ihraç edilen bu malların fiyatları dünya piyasasında üçte 1 düşmüştür. Talep azalmıştır. Sanki biz diyoruz ki borda şöyle bir algı var: Bor bizim elimizde bir silah, uçak yapılacak, otobüs yapılacak. Bir baktık bir tane 6 metre genişliğinde bir tane bir yetkilimiz bir taksiye binmişti, taksiyle borla geziyor falan filan. Böyle bir şey yok. Biz sadece bu şehir efsaneleri gibi kendimizin büyüttüğü bir şey. Biz belediye başkanırken Bandırma'da yaptığımız ticaret odası çalışmalarısıyla Bor Enstitüsü kurduk. Bordan ne üretilir? Ne yapılır? Nasıl gelişir ve geliştirilir diye Orhan Beyin katkılarıyla Bordan alınabilecek olan minimum değil maksimum fayda temin edilmek için her türlü çaba sarf ediliyor. Bor Allah'ın verdiği öyle bir nimet ki her türlü şeyi yapılıyor. Yeni aldıkları, buldukları bir icatla baca gazının emisyonunu sıfıra indirgeyen bir buluş yaptılar mesela. Eğer ki bugün dekupaj işini, lastik alma işini, kamyon tamiri işini 1.450 tane kamyonun dekupaj işi için Bigadiç'te kamyon almamız gerekiyorsa şu anda 500 milyon dolar kâr ettiği ifade edilen bu kurumun 500 milyon dolar bundan beş yıl evvelki gibi zarar edeceğini de komisyon üyesi arkadaşlarımızın bilgilerine sunmaya çalışıyorum. Biz burada ne işçimizin ne müessesemizin ne kâr eden temettü değil de hazineye para aktaran bir kurumun daha çok eteğinden çekilmesinden yana değiliz. İktidarıyla muhalefetiyle hazırlanan yasa ülkenin de, müessesenin de menfaatine olan bir yasadır. Eğer ki burada o şartlarda çalışan endüstri meslek lisesi mezunu olan bir insanla eğer ki orada vagondan iki tane torbayı boşaltan adam aynı zammı alan adam eğer ki aynı parayı alacak bu yasa çıkarmayacaksak onu da sizin takdirlerinize sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, alt komisyonda da bunu uzun uzadıya tartıştık bu öneriyi.

Yani, bor, her şeye rağmen, bizim stratejik ürünlerimizden. Yani efsaneleri olmasıyla birlikte elbette ki birçok sektörde kullanılması yarınlar adına, bugün belki sodyum bor hidrür ekonomik değil,

ama ekonomik hâle getirilirse o da bir yakıt olarak kullanılacak. Sonuç itibarıyla güneş enerjisinin de geldiği nokta ortada, işte son yapılan Cemal Beyin ifade ettiği o filtre görevi görmesi, emisyonu çok uygun şartlara düşürmesi açısından da önemli bir ürün, hatta belki de çok daha fazla işler yapabilir yani birçok şeyin de önünü açar, dünya çapında bir şer de olabilir bu anlamda.

Şimdi, özelleştirme konusunda, borun özelleştirilmesiyle ilgili de birçok şey konuşuluyor, işte basında, şurada, burada, yani gördüğüm kadarıyla da kimse borun özelleştirilmesinden yana değil.

CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – İstifa ederim.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Evet, Cemal Bey de istifa ederim demişti zaten. Ancak şunu da sohbetlerimizde de ifade ettik: Şimdi 2840 sayılı Kanunun 2'nci maddesi ilave edilirse bu fıkra olduğu gibi ilave edilirse bakın ben bu amaçla yapıldığını söylemiyorum, işte Sayın Genel Müdür de ifade etti teknolojisi olmayan birtakım susuz boraks gibi vesaire yani niye bize teknolojisi yoksa teknolojisini kullanarak biz niye para kazanmayalım, doğru, haklılar. Ama bu madde olduğu gibi girdiği zaman da yarın öbür gün bütün bor tesislerini ben satıyorum, bütün bor tesislerinin satışından sonra da tamamını ben bu hizmet alım yoluyla, yani mülkiyeti teşekkülde kalmak kaydıyla her şeyi hizmet alım yoluyla yapıyorum dersiniz bunun önünde engel yok. Dolayısıyla, yasalar iyi niyete dayanmaz yani yasalardan iyi niyet diye bir şey beklenmez. Dolayısıyla, yarın...

BAŞKAN – Tam tersine kanunlar iyi niyet kuralları çerçevesinde yapılır.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hayır iyi niyet dersin, böyle iyimserlik anlamında söylüyorum.

BAŞKAN – Hukuk literatüründe bu böyledir.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Şu yasa geldiğinde, bakın, okuyun, özelleştirmenin mülkiyet sadece Eti Madende kalır bütün işletmeleri özelleştirebilirsiniz bu yasaya dayanarak. Yani bunun önünde bir engel olur mu bu yasa girerse?

BAŞKAN – Burada kanun madde ekiymiş.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hayır revize edilecekse bu bütün bor tesislerinin bu anlamda çalışmasını sağlayacak, hatta teknolojisini geliştirmesini sağlayacak bu maddeye birtakım şeyler ilave edilecekse, yani herkesin kafasının arkasındaki şüpheleri yok edecekse, yarın bu kararı bugün bu işletmenin başındaki genel müdür veya işte bu anlayış bu şekilde devam ettirelim, sadece bu teknolojisi olmayan veya işte daha da zenginleştirmek adına, daha fazla üretmek adına bu yasa geldi. Yarın da birisi derki ya yok, ne gerek var bu tesislerin hepsi bize yük, bu yasaya dayandırarak, bu fıkraya dayandırarak da hepsini satabilir, bakın satabilir yani.

CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Komisyonunda revize edildi o.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Hayır, engel olmuyor bu yasaya bu fıkra konduğu zaman, okuyun lütfen, yani “Mülkiyeti teşekkülde kalmak üzere bu madenlerin üretimi, zenginleştirilmesi,

teknik, ticari ve ekonomik sebeple, bakın teknik, ticari ve ekonomik sebeple ürün ihale yoluyla üçüncü şahıslara gördürülebilir.” Ne demek? Ekonomik, işte ben bunu 5 dolara mal ediyorum, yok öbürü 3 dolara mal ediyor, onun için bu tesisleri elimizden çıkartabiliriz bu yasaya göre, bu maddeye göre, bu fıkraya göre. Dolayısıyla, herkesin kafasında şüphe uyandırmayacak veya bu anlamdaki kötü niyetin önüne geçecek, yani iyi niyet derken kötü niyetin önüne geçecek bir cümle veya birkaç cümle koymak zorundayız biz buna. Yani bu fıkra olduğu gibi geçtiği zaman, okuyun yasayı, tekrar tekrar okuyun, bu şekildeki işletmelerin satışının önünü açan bir yasa. Ha, bu anlayışla yapılan bir yasadır demiyorum ben. Ama yarın birisi gelip ben bu yasaya, bu fıkraya göre işte dediğim gibi 5 dolar yerine 3 dolara mal edecek bir şey var, bu ekonomik sebeptir, ben bunun için devrediyorum burayı da derse bunun önüne kimse geçemez. Dolayısıyla, bu yasa teklifini veya tasarı olarak mı gelecek neyse bilemiyorum, dolayısıyla, bunun düzenlenerek, Cemal Bey, düzenleniyor dedi, nasıl düzenleniyor bilmiyorum, onun da bir metnini görürsek, nasıl bir metin olacaksa, bu anlamda biz de Eti Madenin, özellikle bor üretiminin ülkemize olan katkısını bildiğimi ve önümüzdeki günlerde daha da fazla katkı sağlayacağını düşündüğümüz için her türlü desteği veririz. Bu anlamda bir taassubumuz da yok. Bunun altını çizmek istedim. Eğer varsa böyle bir çalışma, Sayın Genel Müdürüm, bu konuda ilave edilen, düşünülen bir şey varsa da onu bize söylesin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyoruz Sayın Genel Müdüre.

Şimdi, borun en fazla tüketimi cam elyafı ve cam yünü olarak gözüküyor, en fazla tüketimi. Bu da Amerika’da ve Çin’de ağırlıklı olarak ortaya çıkıyor, orada üretiliyor ve orada tüketiliyor. Ben teknik bir şey öğrenmek istiyorum sizden: İzolasyon tipi cam elyafıyla tekstil tipi cam elyafı arasında bir fark var mı? Varsa farkları neler, onları öğrenmek istiyorum. Türkiye’de bu ne kadar üretiliyor, tabii sizin bilginiz dâhilindeyse?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Şimdi, Mehmet Beyin sorduğu soruyu kayıtlarımıza alıyoruz, bu tabii doğrudan doğruya öneriyle ilgili olmadığı için görüşmelerin sonunda genel soru-cevap faslında bu sorunun cevabını bekleriz sizden.

Eksik bir şey mi var Cemal Bey? Buyurun.

CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Şimdi, Sayın Başkanım, bu Sevgili Necati Özensoy’un ifade ettiği hususlara aynen katılıyorum. Zaten alt komisyonda da Birgül Hanımefendiyle yaptığımız mutabakatta eğer ki bor bu anlamda özelleştirilirse ben milletvekilliğinden istifa etmeyi taahhüt etmiş, alt komisyonda bunu taahhüt etmiş, burada da bu taahhüdü yapan bir adamım.

BAŞKAN – Öyle bir niyetimiz zaten yok Cemal Bey.

CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Şimdi, burada, Birgül Hanımefendinin kanuna alt komisyonda göstermiş olduğu bilgilenme ile onun hazırladığı kanun teklifine verilen cevaplar elimizde var. Zaten Birgül Hanımefendinin hazırlamış olduğu, orada önerisi şu anda ben buraya gelmeden evvel Komisyon Başkanımız Mücahit Beyle görüşmemde orada o şekilde tartışılıyor.

Bir de şunu söylemek istiyorum: Şimdi, biz, Bandırmada belediye başkanırken Ortadoğu Teknik Üniversitesi yanlış hatırlamıyorsa TÜBİTAK ve Etibank’la bir çalışma yapıldı. Yapılan çalışma da şuydu: Borun acaba toplumsal katkıları içinde ne gibi artıları var, oluyor ve olacak? Mesela bir çimento üretimi bulunmuştu, doğru mu Genel Müdür? Şimdi, bakın, bor katkılı bir çimento üretimi nasıl ki biz C20, C25, C30 betonu yaparız, çatlamasın diye sularız, kimi on dört günde kimi yirmi bir günde kimi otuz günde filizlenir. Bunun filizlenme süresi de olmadan, ıslatmadan o betondan yüzde 17 daha kavi, yanlış bilmiyorsa yüzde 15 veya 20 daha ucuza çıkan bir bor katkılı çimento üretimi çalışması yapıldı. Bunun içine yüzde 5, yine Bandırma’daki Bağfaş Gübre Fabrikasının atığı olan alçıtaşı katkısı ve yine boraksın kükürt artığı olan demir oksit, yanlış bilmiyorsa, onun katkısıyla hem bu dışarı atılan bunlarla şey yapmak için bir fabrika kuralım. Bir yabancı şirket geldi, dedik ki: “Biz bunu kuralım.” Çimentonun ana maddesi olan şeyin göbeğine, Allah’ın taşlarının üzerine bir fabrikayı kuralım dedik. Buna ticaret odası ortak olacak, belediye ortak olacak, özel şirket olacak, eğer gerekirse Etibank olacak. Dünyada bu teknolojiyle üretilecek ilk çimento fabrikası, kapalı devre çimento fabrikası olmasına rağmen... Yani kapalı devre şu: Hiç toz çıkmıyor, kapalı devre geliyor, gündeki üretimden sadece 5 kilogram toz çıkıyor. Baktık ki “Bandırma İzmit gibi mi olacak? Bandırma Bursa gibi mi olacak? Toz toprak olacak” diye bütün muhalefet partileri ayağa kalktı. Ondan sonra bir de dediler ki utanmadan: “Sen ortak mısın?” Tövbe dedim, vazgeçtim. Memlekete bir şey yapmaya çalışıyorsun, Başkan sen de aynı çileyi çektin, oralarda bizim... Sen de Çan Seramikten az mı çektin? Çektiğimiz gibi biz bunlara duçar olduk ama ben eminim ki, şu oturan insanların hem vatanına hem işçisine hem milletine hem bora hizmet etmek için yirmi dört saat, karısından, çocuğundan daha çok, hizmet etmek için karısını düşündüğü kadar işini daha çok düşündüğünden emin olan insanlarız. Onu da bilin.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Haydar Bey, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Eti Maden özellikle son zamanlarda geliştirmiş olduğu yeni ürünlerle de piyasada aslında hâkim konuma gelmiş, bu da bizi gururlandırıyor. Yani bu konuda bir sıkıntı yok.

Benim merak ettiğim, bu özelleştirmeye ilgili birazdan soracağım ama kayda değer ihracat yapıyorsunuz ki belki de gelecekte ihracatta bor madeninin kullanımının artmasıyla beraber sizin ihracat miktarınız da artacak, belki de birinci sıraya yükseleceksiniz. Şimdi, bu ihracatın yüzde kaç,

tüvanan dediğimiz şekilde oluyor, yüzde kaç zenginleştirilmiş oluyor? Ham olarak ne kadar ithal ediyoruz? Ham olarak ihraç ettiğiniz malzemeler zenginleştiriliyor, sonuçta sanayiye katılıyor ve ürün olarak kullanılıyor. Sonuçta devletler yapmıyor bu işi, sizden satın alanlar yapıyor anladığım kadarıyla. Türkiye’de sizin dışında bu madeni kullanıp da zenginleştirme işi yapan var mı şu anda?

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN YILMAZ – Hayır.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bunu böyle tüvanan olarak satıyor musunuz? Zenginleştirerek satıyorsunuz değil mi?

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN YILMAZ – Hayır, 1 kilo bile yok.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Peki, buradaki özelleştirmedeki mantık ne? Ben bir sakınca görmedim bu işte de onu anlamaya çalışıyorum, nasıl bir yöntem, niçin? Zaten tekel durumdasınız şu anda siz. Sadece hizmet alımı konusu var burada, madenin çıkarılması konusu var, onun lojistik olarak taşınması olayı var. Ama sanayide de bunların hepsi sistemin dışında, yani üretim sisteminin dışında. Yani bir özel sektör fabrikasına da gitseniz, devlet sektörü fabrikasına da gitseniz lojistik kısmı ayrıdır, ham maddeyi temin kısmı ayrıdır. Ama üretimdeki operatördür, işçilik maliyetidir, sarf malzemesi maliyetidir, yarı mamule çevirme maliyetidir, bunlar rekabet gücünü burada zaten yakalıyor olayı. Şirketin ayrılması lazım bu mantıkla baktığımız zaman, özelleşmeye bile ham maddeyi temini diye bir şirketin kurulması lazım, bir de bunu işleyen, piyasa sunan bir şirket, üreten bir şirket hâline dönüştürülmesi lazım eğer bu yapılmayacaksa, böyle olması lazım. Çünkü siz onun içine lojistiğini, üretimini, çıkartmasını katarsanız maliyetleri piyasada veya dünyada rekabet eder ölçüde tutturamazsınız ve zarar eder veya ürününüzü satamazsınız. Ben onu anlamaya çalışıyorum. Siz burada, bu madde kapsamında zenginleştirme işine devam edeceksiniz ama bir de neticede madeni ham olarak da başka özel firmalara verip onların zenginleştirmesinin önünü de mi açıyor?

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Zenginleştirip geri alıyor.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Diyelim ki açıyor, açmalı. Özel sektörde insanlar belki yeni yeni keşifler, buluşlar yapıp Türkiye’ye katkı sağlayabilirler. Bu buluşları veya yaptıkları ürünü siz mi alıp pazarlayacaksınız dünya pazarına? Bu talep edilen şeyi anlamaya çalışıyorum. Bunlara cevap vererseniz sevinirim.

BAŞKAN – Başka söz isteyen arkadaşımız yok herhâlde.

Sayın Genel Müdürüm, cevapları alalım. Bu arada, tabii daha sonra cevaplamak istediğiniz hususları on beş gün içerisinde yine üyelerimize gönderebilirsiniz.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN YILMAZ – Sayın Başkanım, Sayın Akar’ın sorusundan başlamak üzere müsaade ederseniz cevaplamaya başlayayım. Çünkü bir konuyu ben iyi anlatamadığımı düşünüyorum. Burada işlemek denilen şey, biraz önce Sayın Genç’in

de söylediği gibi, bir şey değil, son derece... Yüzde 1 bile değil, binde 1 bile değil bahsettiğimiz operasyonlar üretim maliyeti içerisinde ya da toplam bizim yaptığımız işler itibarıyla. Biz çatır çatır kimyasal madde üretiyoruz. Hâlbuki biraz önce konuştuğumuz şeyler, kırma, eleme, öğütme gibi son derece basit ve toplamında 3 dolar şarj getiren işlerden bahsediyoruz. Bakın, bir öğütülmüş kolemanitteki tüvananı alıp konsantre etme faaliyetinin toplamını biz ihaleye verdik. Bunun toplamda 1 ton başına ödediğimiz para 3 dolar. Hâlbuki oradan sonra bir kimyasal üretme safhası var ki en büyük safhadır. Biz kendi enerjisini kendisi üreten bir şirketiz, bizim enerjiden gelen maliyetimiz maliyetin yüzde 50'sinden fazladır. Yani konuştuğumuz şey, angaryası çok, maliyeti düşük kısımla başlıyoruz. Kamuoyundaki algı, o bizden kaynaklanıyor belki, kendimizi iyi anlatamadık, sanki kimyasal proseslerin kiraya verilmesi ya da hizmet alınması gibi algılanıyor. Hâlbuki buradaki konuştuğumuz konu maden tarafı, şuradaki herhangi bir dekupaj müteahhidinin hiçbir madencilik tecrübe ve kabiliyetinin olmamasına rağmen yapacağı işlerden bahsediyoruz. Yani bu bizim için son derece sıradan bir iştir, bunun için devasa filolar kurmak gerekir. Filoyu kurdunuz, bir kamyonun ayakta kalması, bakımı, onarımı, yedek parçası, şusu busu, yani astarı yüzünden pahalıya mal olan bir şeydir.

BAŞKAN – Mesele anlaşıldı.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Ama daha soruma tam cevap vermedi.

BAŞKAN – Hayır, aynı şeyi konuşmaya başladık. Haydar Bey'in sorusu neyse oraya gelelim.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Tabii, ona cevap vereyim Sayın Başkanım.

Şimdi, başka bir algı var. Biz 1 kilo bile ham bir şey satmıyoruz, artı bizim sattığımız şeylerin şu anda yüzde 99'u bor kimyasalı ya da rafine edilmiş kolemanittir, yani öğütülmüş kolemanittir; o fiziksel rafinasyondur. Yani tabiattan çıktığı hâliyle sattığınız tek 1 kilo yoktur. Yine burada da çok ciddi bir kendimizi ifade edememe sıkıntısı var.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu kanundan sonra bunu yapacak mısınız?

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN YILMAZ – Hiçbir şey değişmeyecek. Bu kanundan sonra bir kere mülkiyet el değiştirmeyecek. Bahsedilen şey şu: Elbi senizi götürüyorsunuz, kolacıya veriyorsunuz “Bunu ütüle, geri ver.” diyorsunuz, biz onu yapıyoruz sadece, elbise benim, her şey benim ve ben alacağım ve ben işleyeceğim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Önerinin izlenmesi mi Ahmet Bey?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkan, burada her şey anlaşıldı zannediyorum ama, tekrar bir vurgu yapabilir miyim izin vererseniz.

Bizim 2010 raporumuzun 53'üncü sayfasında, üçüncü paragrafında konuyu kısmen anlatmışız ve bu durumun düzeltilmemesi hâlinde üretimin ciddi anlamda aksamasına yol açabilecek nitelikte sonuçlar doğurabileceğini belirtmişiz, paragrafın sonunda. Dolayısıyla bu önerinin onun için biz de getirilmesini destekledik. Yalnız, hangi hâliyle gideceği konusunda Komisyonumuzun vereceği karar ya da oraya girmeden...

BAŞKAN – “Hangi hâliyle” derken, şu anda zaten Meclis Başkanlığında, Sanayi Komisyonunda bir bakanlık temsilcisi arkadaşımız bilgi verdi, orada bir çalışma var. Zaten, Cemal Bey de söyledi, biz bu konuyu da mümkün olduğu kadar, diğer siyasi partilerdeki arkadaşlarımızla da mutabık kalacak şekilde, millî bir mesele olduğu için yapıyoruz, yürütüyoruz diye bilgi verdi. Dolayısıyla, tabii, son, nihai şeklini de Genel Kurulda hep birlikte göreceğiz. Ama konuştuğumuz çerçevenin dışına çıkmayacağı da konuşmadan anlaşılıyor.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Yani bu şekilde ya da değişik bir öneri şeklinde mi ben demek istedim.

Bu şekilde izlenmesi takdir buyruluyorsa izleyelim.

BAŞKAN – O zaman izlemeye devam ediyoruz.

Önerinin özlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – **Öneri 2-** : Bazı asıl işlerde alt işveren çalıştırılması sorununun çözümlenebilmesi için İş Kanunu'nun asıl işlerin hizmet alımı suretiyle yürütülmesine imkân veren 2'nci maddesindeki “Bir işverenden iş yerinde yürüttüğü mal veya hizmet üretimine ilişkin yardımcı işlerinde veya asıl işin bir bölümünde işletmenin ve işin gereği ile teknolojik nedenlerle uzmanlık gerektiren işlerde iş alan ve bu iş için görevlendirdiği işçilerini sadece bu iş yerinde aldığı işte çalıştıran diğer işveren ile iş aldığı işveren arasında kurulan ilişkiye asıl işveren-alt işveren ilişkisi denir.” cümlesindeki “ile” kelimesinin, uygulamada tereddütlere yol açmış olması nedeniyle konuya açık getirilmesini sağlayacak şekilde ilgili merciler nezdinde yapılan girişimlerin sürdürülmesi.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN YILMAZ – Sayın Başkanım, buradaki ifadede “ile” kelimesi eğer dışarıdan bir hizmet alacaksanız iki tane şartın beraber sağlanmasını ifade ediyor, yani Türkçedeki “ve” manasına geliyor. Dolayısıyla, eğer dışarıdan hizmet alacaksanız hem asıl işiniz olacak hem de teknolojik gerekler beraber olacak. Fakat hayatın pratiğinde bunlar böyle yürümüyor. Geçen KİT Komisyonunda da bahsetmiştim zatıalilerinize. Öyle işler var ki hiçbir teknolojik kalite ya da nitelik gerektirmiyor, triyaj dediğimiz, bizim madenden gangın ayrılması yani istenmeyen unsurların ayrılması işinde adamın gözünün görmesi yetiyor, okuryazar bile olmasına

gerek yok. Şimdi bir yandan dünyayla rekabet ediyorsunuz, bir yandan da “ekonomik olma” kavramını pas geçiyorsunuz. Bu ikisi beraber olmalı diye düşünerek biz bunu veya şeklinde anlamak istedik ve bununla ilgili talepte bulunduk. Ancak Sayın Çalışma Bakanlığı bu talebin uygun olmadığını söyledi. Dolayısıyla bizim açımızdan yapacak bir şey kalmadı.

Arz ederim.

BAŞKAN – Ahmet Bey, kurum gereğini yapmış ve Çalışma Bakanlığından da “Biz sizin gibi düşünmüyoruz.” cevabını almışlar. O zaman demek ki kanun bu şekliyle yürürlükte olduğuna göre bu şekliyle devam edecek demektir.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Yalnız, bu şekliyle devamı hâlinde de yine sorunlar yaşanmaya devam edecek, öyle görünüyor.

BAŞKAN – Bakanlık Temsilcisi Arkadaşımızın söz talebi mi var? Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI TEMSİLCİSİ – Efendim, bu konu sadece Enerji Bakanlığı kitlerini kapsamıyor, tüm kamu kurum ve kuruluşlarını kapsıyor. Yönetmelik çıktığı andan itibaren Sayın Genel Müdür ve Bakanlık nezdinde birçok genişimde bulunuldu. En son 23 Şubatta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına talepte bulunduk. Hatta talebimizin sonunu “kadro ihdası ve ödenek tahsisi” diye bağladık. Çünkü mahkeme konusu var, hem para ödemek durumundalar hem mevcut işçi alımı konusu 2012 Yatırım Finansman Kararnamesi’ne aykırı. Toplantılar yapıldı, bu yıl içerisinde de toplantılar sürdürüldü. Şu anda da hâle Bakanlığın girişimi devam etmekte ama konunun Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca çözümlenmesi gerekiyor. Yani gerçekten büyük sorun. Bu Sağlık Bakanlığı alımları için de çok büyük sorun, bizim özellikle TKİ ve Eti Maden açısından çok büyük bir sorun. Girişimlerimiz sürdürülüyor ama henüz bir çözüme kavuşturulmadı.

BAŞKAN – Haydar Bey, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bu maddeden anlaşılan şu anladığım kadarıyla: Bir iş kolunda üretim yapıyorsunuz. Üretim yaparken kendi imkânlarınızla yeni bir teknolojiyi oraya taşıma şansınız yok, yeni bir iş yapma şansınız yok. Örneğin embedded PRC’yi kendi imkânlarınızla kuramıyorsunuz. Ne yapıyorsunuz? Dışarıdan bir destek alıyorsunuz, geçici süreyle destek alıp bitiriyorsunuz. Buraya “veya” koyduğunuz zaman, bu sefer teknolojiye bakmaksızın makinede bir iş yaptırmak için yeni bir yüklenici firmadan iş alabilirsiniz. Yani şirketinizde elli tane makine varsa, elli tane şirketi getirip makineleri, ben burada üretim yapsam bile, o kendi kadrolu personelim değil, bir müteahhit personeliyle, yani taşeron personelle çalıştırabilirsiniz. Bu, iş ahlakına da uygun değil, emeğe de uygun değil. Böyle bir şey olamaz. Gerçekten madde doğru aslında. Buna “veya”yı koyduğunuz zaman her taraf suistimal olur, hiçbir fabrikada hiçbir makine bir fabrikaya ait olmaz, her makineye ayrı bir üretim tesisi hâline dönüşür ve alt yüklenicilerle çalışırlar. Bu özel sektörde de böyle olur şeyde de böyle olur. Yani taşeron hizmeti aslında özel sektör ve devlette üretim dışı faaliyetlerde

alınması gereken hizmet. Nedir? Lojistik hizmeti, depolama hizmeti, temizlik hizmeti, yemek hizmeti, bunlar üretim dışında olduğu için kimden alınıyor? Yüklenici firmalardan veya taşeron dediğimiz firmalardan alınıyor. Sizin bunu makineye veya üretim sahasına, üretime, üretim tesislerine indirgediğiniz zaman, her bir makineniz, her bir laboratuvar cihazınız bir şirket olur ve bunların hiçbir tanesinin devletin kadrolu personeli ... çalıştırmanız gerekmez, aynı müessesede elti tane şirketle çalışmaya başlarsınız.

Bana göre doğru bir şey değil bunu talep etmek, ben öyle düşünüyorum.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Bundan kaynaklanan sorun nedir?

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bundan kaynaklanan sorun nedir? Ben görmedim. Bu tamamen, özel sektörün talebidir. İşçilik maliyetlerini aşağı düşürmek, taşeron hizmetlerini tamamen üretimin içine dâhil etmek için yapılmış bir tezgâhtır, başka hiçbir şey değil. Bunun ötesi de yoktur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Aydın Bey, buyurun.

AYDIN BIYIKLIOĞLU (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; şimdi, Sayın Genel Müdürümüz bir noktayı vurguladı, ben anlamaya çalışıyorum o izahı. Burada yaptırılmak istenilen bir iş var. Yani burada bir tanımlama yapılmış, ille o tanımlama içerisinde problemi çözmeye kalkmak gibi bir iş. Yani acaba bize net yaptırmak istediğiniz işi bir izah edebilir misiniz, “Ben şu işi yaptırmak istiyorum, buradaki alt işveren ve taşeron gibi, orada bizim kullanacak olduğumuz şu yönetime göre bu engelle oluyor.” anlamında. Bu konuyu biraz açarsanız daha net anlaşılır.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN YILMAZ – Sayın Başkanım, aslında bizim pozisyonumuz Türkiye’deki diğer bütün kuruluşlardan çok daha komplike. Bizim iki tane prangamız var, bir tanesi 2840 sayılı Kanun, İş Kanunu, bir tanesi de alt işverenle ilgili durum.

Şimdi şöyle söyleniyor: Klasik sendikal anlayış, biraz önce de bahsetmiştim “Bir iş yerinde ne kadar faaliyet var ise hepsini kamu işçisi ve memuruyla yapacaksın. Aksi takdirde sen 2840 sayılı Kanunu ihlal ediyorsun.” diyor. Bunun karşılığı yok. Mesela, bizim eşanjörlerimiz var. Eşanjör ısı değiştirici, malum. Onların ayda bir defa yarım gün içinin temizlemesini yaparız. Gelir bir firma, ihtisas alanıdır, özel ekipman kurmuştur, adam o işi çok iyi bilir, tutarız biz onlara bunu temizlettiririz. Şimdi, anlayışı bu şekilde genelleştirdiğiniz anda o adamın o işi yapmasını da sizin kendi personeliniz ve ekipmanınızla yapmanızı emrediyor bu yasa. Dolayısıyla bir kere neler yapıyor, bakın?

Ben Sayın Başkanımızın ve sayın üyelerimizin vaktini almak istemedim ama çok önemli bir şey. Taşeron sisteminin adını bir koymak lazım. Taşeron sistemi dünyanın her tarafında var, taşeron sisteminin problemleri var. Nedir? Bir kere çalışma hayatının süresi, parası ve o insanların maruz kaldığı muamele, iş güvenliği. Bunlarla ilgili güvenceleri getirecek yasal düzenleme yapılması gerekirken, taşeron sistemini öcü olarak görüp âdeta çalışma hayatının dışına atılmak isteniyor.

Taşeron sistemi öcü değildir ki, taşeronluk bir meslektir. Bir insan on tane, yirmi tane işi çok iyi bilemez. Sizin ana işiniz vardır, ana işinizi yaparsınız, onun dışındaki işleri hizmet alırsınız. Çünkü sizin o adamdan, o disiplinden daha iyi noktaya gelme şansınız yoktur. Adam sürekli boru temizliyordur mesela. Çok basit gibi görünür ama bir boru temizlemek o kadar önemlidir ve o kadar çok detayı vardır bununla ilgili.

Şimdi, burada, ifratla tefrit arasında gidip geliyoruz, bütün mesele bu. Dengeyi nasıl bulacağımız tamamen uygulamayla ilgili bir şey. Tabii ki sayın milletvekillerimin bu şeylerinde kaygıları doğrudur. Yani eğer siz tutar, bunu istismar ederseniz bir tabelayı bırakırsınız, orada ne var ne yok hepsini hizmet alımına dönüştürürsünüz. Ama bu da yine hayatın pratiğinde... Eğer bir yönetici akıllıysa böyle bir şey yapmaz, çünkü oralarda kadrolu işçiler kültür taşıyıcısıdır, oranın sahibidir. Yani sadece siz kendinizle orayı devam ettiremezsiniz.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – En basit örnek vereyim, sendikalaşma ortadan...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Danıştay bir karar versin Sayın Genel Müdürüm.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN YILMAZ – Verdi zaten Sayın Genç.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Kesin verdi mi?

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Bu alt işveren konusunda, biraz önceki konuyla ilgili karar verdi. Yani o, biraz önce neler yaparsınız, yapamazsınız...

BAŞKAN – Evet, şimdi 2 no.lu öneriyi görüşüyoruz.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Şimdi, alt işveren meselesi ile 2840 karışıyor Sayın Başkanım. Alt işverende de deniyor ki: “Eğer dışarıdan yine siz bir taşeronla iş alacaksanız iki tane şart aynı anda sağlanacak. Bu bir kere asıl işiniz olacak ve teknoloji gerektirecek.” Biz de diyoruz ki: “Asıl iş olmayabilir.” Bir de asıl iş nedir? Son derece soyuttur asıl iş. Mesela biz elektriğimizi kendimiz üretiyoruz ama son tahlilde bizim sattığımız şey, bor kimyasalı. Elektrik üretmek bizim için bir yardımcı iştir. Şimdi, elektrik üretme ünitelerini biz o zaman piyasadan hizmetle mi alalım? Öyle bir derdimiz yok ayrıca, onu söyleyeyim.

BAŞKAN – Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli çalışma arkadaşlarım; burada bence Çalışma Bakanlığı... Çok farklı bir konu, tabii, biz burada, ne kadar farklı olsa, iş boyutu, işçi, işveren, sosyal bakımdan bu ciddi bir konu. Sadece bizim kendi penceremizden, kendi işletmemiz açısından, Etibank açısından bakmamamız gereken bir konu. Onun için, gerekli yazışmalar yapılmış, ret cevabı gelmiş. Bence uzatacak bir şey yok burada. İç barışı sadece kendimize göre değil, burada çok farklı bir konu var. Burada çok fazla uzatmanın anlamı da yok. Bence burada... Tabii bu “ile”yle

çok farklı yorumlar yapılıyor, çünkü taşeron dediğiniz zaman, taşeron çok genel bir kavram. Genel Müdürüm de anlatıyor ama taşeron çok genel. Hizmet taşeronu da vardır, sizin dediğiniz gibi, bizim piyasadan bildiğimiz, kendimiz müteahhitken de kendi alt taşeronlarımız vardır, işte üç yüz çeşit kalemde, dediğiniz gibi, alt taşeronlar vardır, hepsi farklı bir şeydir. Ama Çalışma Bakanlığının buradaki yorumuna uymak zorundayız. Böyle bir kanun var, buna uyarak çalışmak zorundayız. Bence burada uzatacak çok bir şey yok.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Ahmet Bey, kurum zaten üzerine düşeni yapmış. Bakanlık Temsilcisi Arkadaşımız “Biz Bakanlık olarak, Enerji Bakanlığının diğer birimlerini de ilgilendirdiği için biz bu çalışmayı yapmaya devam ediyoruz.” diyor. Ama kurum açısından baktığımız zaman yapılabilecek başka bir şey var mı?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Sayın Başkan, tabii, takdir öyleyse diyeceğimiz bir şey yok. Biz de yazmaya devam etmek durumundayız. Yasadaki bu yorumun çelişkili bir şekilde uygulanması...

KAMER GENÇ (Tunceli) – Buna rağmen yapıyorsunuz, idare uygulamaya devam ediyor.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Mecburen devam edecekler.

BAŞKAN – Peki, siz neyi öneriyorsunuz? Yani siz önerinizi yaptınız, kurum da zaten kendi üzerine düşeni bu anlamda yapmış, yazışmalarını da yapmış. Şu anda kurumun yapabileceği bir şey var mı? Süreç tamamlanmış.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Yasanın değişmesiyle ilgili girişimlerin devamında fayda var, bizim de izlememizde fayda var diye düşünüyoruz.

BAŞKAN – Şöyle bir ara yol bulalım: Sonuçta Bakanlık Temsilcisi Arkadaşımızın söylediğine, yani bu konu da hâlâ bizim gündemimizde dediğine göre...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Bir kanun maddesi var, kanun maddesini uyguluyor şimdi, Sayıştay bundan niye rahatsız oluyor onu anlayamadım. Eğer uygulanmıyorsa rahatsız olması lazım. Eğer kanunsuz bir şey varsa, kanun maddelerine uygun değilse talep edersiniz, ama bu kanuna uygun yapılmış burada.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Yani kanunun yorumundan kaynaklanan olaylar karşılaşıyoruz. Şimdi, madenin üzerindeki dekapaj dediğimiz örtünün alınması konusu. Bu kuruluşun, teşekkürün kendi yapması gereken bir iş midir, taşerona yaptırabilir mi? Bunun bile sorun hâline...

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Taşerona yaptırabilir, buna bir engel yok ki.

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – Ama ne kadar araç gereç alacağına dair, ne kadar iş makinesi, ne kadar bakımıyla uğraşacağına dair hesabını... Biraz önce telaffuz edildi.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Şimdi, burada ifade edildiği gibi, yorum meselesi de. Yani ben şimdi, bu asıl iş meselesinde, Sayın Genel Müdürün verdiği eşanjörün temizlenmesi. Yani bunun

asıl işe girmemesi lazım, girmez zaten. Sonuçta, bu, tamamen, siz başka temizlik işlerini veya başka türlü işleri nasıl taşeronla veriyorsanız, yani eşanjörün temizlenmesi işini de çok rahat verebilirsiniz. Yani yorumları... Burada sıkıntı oluyor, eşanjör asıl işletmenin bir parçası olduğu için, ama bunun da temizlenmesi gerekir, uzmanlık gerektiren bir iş, daha iyi yapabilecek firmalar var. Bu temizlik işi. Ne bileyim, bu dekupaj işi... Yani bu ETİ Madenin ne yaptığının tanımını ortaya koyarsınız, asıl işinin ne olduğunu ortaya koyarsınız, ne üretiyorsa, ne şekilde bir asıl iş tanımı yapıldıktan sonra diğerleriyle alakalı da... Yani illa her takıldığımız şeyin kanununu değiştirmeye kalkarsak, zaten başa çıkılacak bir durum değil, böyle bir şey söz konusu değil. Yani “ile”yi kaldırırsınız, başka bir kelimeye takılırsınız, başka bir kelimeye yorum sıkıntısı olur. Yorumları doğru düzgün yapmamız lazım. yani müşahhas bir şey yok burada, müşahhas öyle ortaya konulacak bir sıkıntı da yok. Daha farklı bir durum izlemek lazım.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, şöyle bir ara yol bulalım: Sonuçta, kurum açısından yapılacak bir şey kalmamış olmasına rağmen Bakanlık bu konuda bir çalışma sürdürüyor. Dolayısıyla, Sayıştaydaki arkadaşlarımız bu konuyu yine izlesinler. Sonuçta Bakanlığın çalışmasının sonucunu en azından Komisyonumuzun önüne, uygun görürlerse getirirler.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Yani, bence, zaten Bakanlık kanunu değiştirse mesele kalmaz. Kanun değişmediği sürece yönetmelik de değişmez. Kanunları yorumlama yetkisi yargıya aittir. Dolayısıyla bence bu önerinin gündemden çıkarılması lazım.

BAŞKAN – Önerinin gündemden çıkarılması hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Diğer öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – **Öneri 3-** : Bor madenlerinin daha uzun yıllar işletileceği ve son yıllarda satış miktarının hızla artmasına paralel olarak taşıma hacminin de hızla artacağı göz önünde tutularak, işletmelerin gerek doğrudan demir yollarına bağlanması suretiyle demir yollarından daha fazla yararlanma imkânlarının araştırılması gerekse işletmelere bağlantı sağlayan kara yollarının iyileştirilmesi yönünde ilgili merciler nezdinde yapılan girişimlerin sürdürülmesi.

BAŞKAN – Cevabı alalım.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN YILMAZ – Sayın Başkanım, kurumumuz her sene, kabaca 2 milyon ton kimyasal maddeyi limanlara göndermekte, oradan da denizaşırı başka ülkelere gitmektedir. Bu safhada hem demir yolunu hem kara yolunu kullanmaktadır. Hatta zaman zaman, Bandırma örneğinde olduğu gibi, deniz yoluyla da iç taşımayı yapmaktayız. Geldiğimiz nokta itibarıyla 800 bin tondan fazla malzemeyi zaten demir yoluyla gönderiyoruz. Ancak, sayın Sayıştay yetkililerinin önerdiği gibi, hatta daha ötesinde biz işletmelerimizde dolum yapmak üzere ki demir yollarına bazen 20, bazen 30 kilometre mesafedir bizim işletmelerimiz, oradaki

demir yolu bağlantılarını da yapmak üzere planlarımızı yaptık. Başlangıçta Eskişehir Kırka'dan başlayarak oraları demir yoluyla irtibatlandıracağız, yani tamamen artık demir yolu olacak. Kırka'nın esprisi şu: Ürettiğimiz kimyasalın yarıdan fazlasını şu anda Eskişehir Kırka'da tek bir işletmede üretiliyoruz, hem kışın kara yollarının çok sıkıntılı olması hem de büyüklük olarak burada demir yoluna çok uygun olması hasebiyle buradan başlatmak istiyoruz. Daha sonraki safhalarda tabii diğer işletmelerimizi de fayda maliyet analizi yaparak demir yollarıyla irtibatlandıracağız. Ama bu şu demek değildir: Tek başına demir yolu bizim derdimize derman olmaz. Demir yolunun kendine has üstünlükleri vardır ama kara yolu daha çeviktir. Limanda geminiz bekliyor. Deneraj günlük 10 bin dolar. Sizin orada artık şeye bakmanız mümkün değil, kara yolunu da kullanıyorsunuz. Bu kapsamda, ara yol olan bizim bozduğumuz bir sürü yeri de yine il özel idarelerine katkıda bulunarak, para vererek yaptırıyoruz. Bu kapsamda yolların iyileştirilmesiyle ilgili kurumumuz gerekeni yapıyor.

BAŞKAN – Cemal Bey, buyurun.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Sayın Genel Müdürüm, taşımacılığınızın önümüzdeki yıldan itibaren konteynerle yapılacağını, sadece konteyner taşımacılığına döneceği hakkında bir bilgi aldık. Bunun kurumunuza maliyet açısından, kolaylık açısından ne gibi katkıları veyahut olumsuzlukları olacaktır, açıklar mısınız?

BAŞKAN – Haydar Bey, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Genel Müdür, tam teşekkür edecektim düşündüğünüz için demir yoluyla taşıma konusunda ama arkadan, tekrar kara yolunu getirince, yine de teşekkür ediyorum.

Şimdi, Türkiye'de kara yolu taşımacılığı aşağı yukarı yüzde 95, demir yolu taşımacılığı yüzde 5 ve ortalık kamyonlardan geçilmiyor. Özellikle bizim gibi gelişmekte olan ülkelerde de bu bir strateji olarak sunuluyor, kamyon piyasasını canlandırmak, şoför esnafını artırmak ama bizim maliyetleri düşürebilmemiz için de demir yolunu aktif, daha iyi kullanmamız lazım. Bir devlet teşekkülü olan Eti Madenin bunu düşünmesini çok manidar ve anlamlı buluyorum ve hayata geçirilmesini de bir an önce sağlamanızı destekliyorum, doğru olduğunu da düşünüyorum. Demir yolu taşımacılığımızı ne kadar artırırsak, kamyonlarımızı o kadar eksiltmiş oluruz yollardan hem insan sağlığı, çevre sağlığı açısından hem de maliyetlerin düşürülmesi anlamında.

BAŞKAN – Mehmet Bey, buyurun.

MEHMET AKYÜREK (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli üyeler; benim sorum Mardin Mazıdağı'nda bir tesisiniz var. Orada benim bildiğim kadarıyla fosfat ham maddesi elde ediliyordu. Ne oldu oranın durumu, onunla ilgili bilgi almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, şimdi, Mehmet Bey’in sorduğu soruyu da son kısımda soru-cevap faslıyla bağlantılı cevaplandırırız.

Ahmet Bey, şimdi, öneriyle ilgili olarak çalışmalar yazılı metinde de var. Orada isim ve yaptıkları yardımların rakamlarını da şey yapmışlar ama süreç devam ediyor, sürekli devam eden bir husus. İzlemeyi mi öneriyorsunuz?

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – İzleyebilirsiniz.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4’üncü öneriyi okutuyorum:

SAYIŞTAY TEMSİLCİSİ – **Öneri 4- :**

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin de yerine getirilmesi.

BAŞKAN – Evet, cevabı alalım.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN YILMAZ – **Cevap 4:**

Raporun ilgili bölümlerinde yer alan diğer öneri ve tavsiyelerin yerine getirilmesi doğrultusunda hareket edilmektedir.

BAŞKAN – Öneriyle ilgili söz talebi yok.

Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geneliyle ilgili söz talep eden arkadaşlarımız...

Kamer Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Efendim, şu Güllük yazlık tesislerini niye işletmiyorsunuz? Yani sizin özellikle bünyenizde çalışan çok işçi kesimi var. Hiç olmazsa onları çalıştırın, bu işçiler bundan yararlansın, bu bir.

İkincisi, bu Elazığ Ferrokrom kaç tane özelleştirildi? Geçen gün -tam rakam aklımda değil ama- bir Çin firması milyar dolar verdiği hâlde satmadı. Kaç tane siz özelleştirdiniz, bu kaç tane aldı, şimdi milyar dolara devretmiyor. Bunu bir öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ahmet Bey, buyurun.

AHMET YENİ (Samsun) – Değerli arkadaşlar, biraz evvel tabii uzun konuşmadan ben de söz istedim, Sayın Başkan bana söz vermedi.

BAŞKAN – Vermem çünkü Ali Bey “tamam” dedi.

AHMET YENİ (Samsun) – Ali Bey’in teklifi üzerine söz vermedi ama şimdi alabildim. Teşekkür ederim.

Ben -tabii, bu yorum falan değil de- şunu anlayamıyorum: Ben şimdi bor madenini çıkaracağım, sonuçta satacağım ve kasama bir para girecek. Pratikte bu. Bu, yan iş, yok, asıl iş, niye böyle karıştırıyoruz bu işi? Ben bu boru çıkarıp işleyeceğim, satacağım. Bununla alakalı yapılacak her faaliyet bunun kendi işidir. Niye bu kadar detaylandırdık bunu, ben anlayamadım.

BAŞKAN – Öyle dersin bütün yüksek kamu işçisine yapmak zorundasın.

AHMET YENİ (Samsun) – Ya, anlıyorum arkadaşlar. Kamuya da yaptırsam, kendim veya bir başkasına da yaptırsam yani sonuçta ben bu madeni çıkarıp satacağım, kasama para koyacağım. Öyle değil mi bu iş? Evet, özeti bu. Bu şekilde bunu düzenlememiz lazım nerede gerekiyorsa, kanunda veya ne ise, ne gerekiyorsa... Bu işi çıkarıp satacağım, kasama para koyacağım, özeti bu. Buna göre bunu düzenlememiz gerekmiyor mu?

BAŞKAN – Değil.

AHMET YENİ (Samsun) – Ya, arkadaşlar, kasama para koyacağım, aynen bu iş böyle.

BAŞKAN – Şimdi, sen bankacısın Ahmet Bey...

AHMET YENİ (Samsun) – Tamam, ayırmayın bu işi böyle.

Teşekkür ederim, sağ olun.

BAŞKAN – Buyurun.

MEVLÜT DUDU (Hatay) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bor, son derece stratejik bir maden ve halkımızın da, kamuoyunun da büyük ilgisini çekiyor dolayısıyla. Cemal Bey biraz önce bazı efsanelerden söz etti. Gördüğüm kadarıyla rezervlerin büyük bölümünün kendi ilinde olmasından da kaynaklanıyor olabilir, bizden daha bilgili olabilir bu konuda ancak biz bir brifing aldık bilim adamlarından borla ilgili ve şunu ben anladım ki bor henüz bilimin tam keşfedemediği bir maden. Çok enteresan bilgiler verildi bize.

Şimdi, Sayın Genel Müdür rakip firmanın -bir Amerikan firması, “US Boraks” sanıyorum rakibimiz- satışlarının düştüğünü, bizim daha fazla pazardan pay almaya başladığımızı söyledi. Bu acaba rakibin rezervlerinin tükenmesinden mi kaynaklanıyor, yoksa bir satış politikası mı?

Şimdi, dünya rezervinin büyük bölümünün, yüzde 72’sinin ülkemizde bulunuyor olması aslında bir yandan da çok daha akıllı bir strateji izlemeyi gerektiriyor bence. Bu konuda da çok yayın okudum ben. O nedenle, çok doğru bir satış politikası ortaya konmalı. Bu konuyla ilgili yapılan ARGE çalışmalarının yeterli olup olmadığını bilmiyorum ama bir örnek vermek istiyorum, çok somut bir örnek: 90 tonluk çelik potasına katılan 30 gram saf borla -bize bu bilgi verildi- 1.500 dolarlık çeliğin tonunun 15 bin dolara çıktığı bilgisi örneğin. Şimdi, böyle bir şey varken ve bu uygulanıyorken borun deterjan yapımında kullanılması bana çok mantıklı gelmiyor açıkçası yani bu tür kullanım alanları eğer gerçekten varsa -bakın, “gerçekten varsa” diyorum, size soruyorum onu- ben böyle olduğunu

düşünüyorum yani “Deterjan yok.” diyorsunuz, bize öyle anlatıldı. Bilmiyorum, anlatanlar da bilim adamları. Başka şeyler de var.

Şunun tekrar altını çizmek istiyorum: Çok doğru bir satış stratejisi belirlemek bizim için önemli diye düşünüyorum yani pazarın büyük bölümünün, rezervin büyük bölümünün elimizde olmasını çok daha akıllı bir stratejiyle kullanmamız gerekiyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Genel Müdürüm, diğer arkadaşlara da söz vereceğim de Mevlüt Bey’in bıraktığı yerden, sabah Makine Kimya Endüstrisinin hesap ve işlemlerini görüşürken gündeme geldi, bir husus var. Bilmiyorum, tabii, siz piyasada şu anda piyasa yapıcı, belirleyici olarak dikkat ediyor musunuz ama özel sektörde de borla ilgili olarak araştırma yapan ARGE kuruluşları var. Bunlarla irtibatınız nedir? Sabahki verdiğim örnekte Mevlüt Bey’in bahsettiğine yakın bir şekilde bizim gözümüzün önünde alüminyumun çelik gibi mukavemetli, dayanıklı bir hâle dönüştüğünü gördük biz, kurşun işlemez hâle geldiğini gördük. Haberiniz var mı bunlardan?

MEVLÜT DUDU (Hatay) – Daha çok şeyler var Sayın Başkanım, ben bir örnek vermek istiyorum.

BAŞKAN – Mesela orada Sayın Bakanımız Nihat Bey’le katıldığımız bu açılış töreninde - Kırklareli’ deydi, arkadaşımızın şehrinde işletme- 30’a yakın borla ilişkili proje ürettiklerini söylediler.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Gübre yapıyor şimdi.

BAŞKAN – Hayır, gübre falan değil, daha ziyade katma değeri yüksek olan ürünlerden bahsediyor bunlar yani bu tip bor üzerine çalışma yapan kuruluşları biz “Ya, bunlar küçük kuruluşlar, 3-5 milyonluk iş hacimleri var.” deyip bir tarafta mı bırakıyoruz, yoksa hakikaten bunların acaba bizim bilmediğimiz başka bir şeyleri var mı deyip de böyle bir dirsek temasımız var mı?

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ ORHAN YILMAZ – Cevap vereyim mi efendim?

BAŞKAN – Not alın, diğer arkadaşların sorularını da alalım.

Ali Bey, buyurun.

ALİ SARIBAŞ (Çanakkale) – Ben öncelikle dünyada enerji konusunda ve maden konusunda Türkiye’nin özellikle az olan kaynaklarının içerisinde ama şanslı olduğumuz, tek şansımız olan bir bor madeni var. Onun için, bor madeninin Türkiye’de olması bizim için çok önemli. Bu anlamda da bunu iyi değerlendirmemiz lazım ve Türkiye’nin elindeki bu kaynakları iyi işletmemiz anlamında, diğer olmayanlara göre çok iyi faydalanmamız gerektiğine inanıyorum. Onun için, Başkanın dediklerine ben de katılıyorum. Borla ilgili, çok hassas olduğu için, tüm kamuoyu, hepimiz... Borla ilgili özel sektörde gerçekten ARGE çalışmaları ve bununla ilgili dünyada da var yani okuduğumuz çeşitli bilim tekniklerde de var. İşte, motor yapımındaki gövdenin hafifletilmesi ve bunun gibi başka alışımların da

geliştirilmesi gibi ve bunları çoğaltabiliriz. Onun için, bence bu konuya çok dikkat edilmesi ve özel sektörle ilişkiler konusunda anlaşılması gerektiğini düşünüyorum ve Türk kamuoyunun özellikle bor madenleri konusunda gerçekten hassasiyeti var çünkü nedeni şu: Geleceğin ekonomik anlamda, enerjik anlamda, stratejik anlamda burada olduğunu artık kamuoyu da biliyor.

Bundan bahsettikten sonra şunu söylemek istiyorum: Özellikle öneri 1’de arkadaşlar konuştu tabii ama ben kendi fikrimi burada genel görüşme sırasında da kayıtlara geçmesi açısından belirtmek istiyorum.

Bu 1’inci maddede ben burada tabii özelleştirmeye çok karşı olan bir insan değilim ancak özelleştirmenin bor madenine bu yasayla, 1’inci maddedeki yasayla delinerek girmesini veya kapı açılmasını sağlayacaksa bu benim için çok tehlikeli bir bölgedir yani sadece oradaki hizmet satın almalar, farklı bir şeyler varsa. Onun için burada ben hassasiyetimi belirtmek istiyorum. Bu konu çok hassas bir konu. Biliyorsunuz ki bor madenlerinin özelleştirilmemesi konusunda elimizde... Bunu söylemeye gerek yok, Maden Kanunu’na göre ya da başka kanunlarımıza göre özellikle zaten devletin maden sahaları kendi ocaklarıdır, bunu biliyoruz verilemeyeceğini ama bunun bir girişi ya da diğer bir şekilde işletme haklarını kiralama ve bir başka isim altında -yani artık isimler çok değiştirilebiliyor- kapının aralanması şeklinde bir başlangıcı olmaması dileğimi belirtmek istiyorum. Bu konuda az önce Balıkesir Milletvekili, Bandırma’daki meslektaşımın da söylediğine katılıyorum. Ben benim dönemim içerisinde buna kesinlikle karşı çıkacağımı da, olan gücümle karşı çıkacağımı da belirtmek istiyorum. Bu konudaki hassasiyetimi belirtmemdeki gaye de, az önceki cümlede de ifade ettiğim gibi, Türkiye’nin geleceği, Türkiye’nin buradaki hassasiyetini, hassasiyetimi belirtmekte fayda görüyorum çünkü tüm ülkeler petrol, doğal gaz ve bunun gibi stratejik anlamdaki enerjiye dayalı ve güneş de dâhil olmak üzere... Bu konuda özel sektöre dair ülkenin geleceğinde sanayileşmemiz ve bu konudaki ufuklara yeterli garantiyle bakmamız açısından bence çok korunması ve politik anlamda da, enerji politikası anlamında da bunun çok önemli olduğunu biliyorum. Onun için de bu konuda mutlaka 1’inci maddedeki, önerideki ben her kelimenin... Biliyorsunuz, her kelime hukuk açısından yorumlanarak çok farklı bir şekilde hepimizin açısından yasalarda bir tarafa çekilebileceğini bir yasama görevlisi milletvekili olarak biz de biliyoruz. Onun için çok hassasiyetle durulması gerektiğini, sizlerin de bu kuruma verdiğiniz emek, geleceğe taşıyacağınız güven içerisinde, sizler de sizden sonraki nesillere bunu yürütmadaki arkadaşlar olarak bırakacağınıza inancımı biliyorum ve bu konuda da hassasiyet göstereceğinizi de biliyorum. Tekrar bu anlamda özelleştirmenize karşı olduğumuzu belirtmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Haydar Bey, buyurun.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Sayın Genel Müdür, geçen yıl bir personel probleminiz vardı, emekli olan personel yerine yine Başbakanlığın yayımlamış olduğu bir genelgeyle 10 emekli yerine ancak 3 veya 2 alabiliyordunuz ama yaptığınız iş özel bir iş olduğu için de operatör ihtiyacını karşılayamıyordunuz. Böyle bir sıkıntı vardı. Hatta biz KİT Komisyonu olarak ne yapabiliriz diye de konuşmuştuk. Bu probleminiz giderildi mi? Bir sorum bu.

Yine bu sektörün en önemli ve geleceğiyle ilgili tek şey, ARGE çalışmalarının düzgün ve doğru yürütülmesi ve bunları yapacak yine personelin istihdam edilmesi ama tabii bir de maliyeti var bu işin. ARGE maliyetlerine cironuzun yüzde kaçını ayırıyorsunuz? Burada bir sıkıntı var mı? Şunu da bir önceki kurumdan öğrendik ki devlet ARGE'ye teşvik vermesine rağmen kendi kurumlarına teşvik vermiyor, ayrı bir konu. Bundan da bir sıkıntınız var mı? Yeni geliştirdiğiniz ürünlerde özel sektörün, üniversitelerin almış olduğu teşviki siz alamıyorsunuz bildiğim kadarıyla, bununla ilgili bir şey söylemek ister misiniz veya bakışınız nedir?

Asıl merak ettiğim, bor günümüzde bu kadar güncel ve stratejik bir ürün olarak değerlendirilmesine rağmen tabii, görüşler var, bu ham olarak hiçbir şey ifade etmiyor ama zenginleştirdikten sonraki yöntemler farklı olunca farklı ürünler elde ediliyor anladığım kadarıyla. Zenginleştirdikten sonra, bu kadar önem arz eden ve gelecekte birçok sektörde kullanılabilecek bor madeniyle ilgili geliştirdiğiniz yeni bir ürün var mı veya ürünler var mı? Geçen KİT toplantımızda baca emisyonundan arkadaşlar bahsetti. Bunda ne aşamadayız? Kullanıma verildi mi veya testleri yapıldı mı?

Bir de bu pazarlama yöntemlerinizle ilgili yurt içi ve yurt dışındaki yöntemleriniz nedir yani yurt dışında sizin ürünlerinizi pazarlayan firmalarla mı çalışıyorsunuz, yurt içinde de yine böyle mi, yoksa siz ürünü ürettikten sonra bunu kullanabilecek sektörleri siz kendiniz mi buluyorsunuz veya bir ürünü ürettiğinizde nerede kullanılabileceğini tespit ettikten sonra nasıl bir... Yani yeni bir ürün buldunuz diyelim, mesela baca gazı tamam, “Fabrikaların bacalarında kullanılabilir emisyonu azaltmak için.” diyeceğiz ama yeni bir ürünün nerelerde kullanılabildiği ortaya çıktıktan sonra böyle bir ürünün üretilmesi konusunda nasıl bir girişiminiz oluyor yani bu ürünün kullanılması anlamında? Bunları merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Necati Bey, buyurun.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, ben de kimya mühendisi olduğum için biraz küçük şeyler söyleyeyim bu konularla alakalı.

Tabii, Eti Madenin görevi, piyasada kullanılan, teknolojiye kullanılan bor ve bor türevlerini üretmek yani birtakım yerlerde mesela gerçekten, Sayın Vekilimin dediği, işte, 30 gramla 500 dolardan 15 bin dolara çıkabilir ama o teknoloji apayrı bir şey yani Eti Maden o 30 gramın hesabını yapmak durumunda yani ne kadar çok...

Mikrofonda bir problem var sanki Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yok, efendim, siz devam edin.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Burada bir de yüzde 72'sinden bahsederken Türkiye'deki rezervlerin, bu, hakikaten çok büyük bir rakam yani milyar tonlar seviyesinde yani bu kullanılmakla falan öyle hemen tükenecek bir şey değil yani bizim için aslolan, dünyada ne kadar çok bor ve bor türevi kullanılabilirse veya kullanabilmeyi teşvik edebiliyorsak o kadar önemli yani bizde duran, toprak altında duran veya işte bir yerlerde duran borun aslında hiçbir önemi yok yani saklayarak ne yapacağız bunu? Yarınlarda çok mucizevî bir şey geliştirerek falan değil yani petrol nasıl yüz elli yıl önce hiç kimse tarafından bilinmeyen kullanılmayan ama bugün çok önemli bir maddeyse, ham maddeyse bor da bu anlamda kullanılırsa, hatta talep arttıkça bunun fiyatı da zaten yukarı çıkacaktır. Dolayısıyla talebin yükselmesini sağlamak. Ha, ama bu arada yani şunları da yapmak lazım: Yani efsaneler var derken, işte, sodyum bor hidrürle hidrürünün yakıt olarak kullanılması bir gerçek ama fiyatı yüksek yani şu andaki mevcut yakıtın 30 katına falan tekabül ediyor yanlış hatırlamıyorsam. Dolayısıyla bu 30 katını biz nasıl kullanılan reel seviyeye getirebiliriz, bunun da araştırmasını yapıp... Yani burada raporda yazıyor sodyum bor hidrür üretimi tesisiyle alakalı bir pilot tesis kurmak için girişimde bulunulmuş. İşte, bunu bir an önce yapmak lazım. İşte know how meselesi olduğu için yurt dışı fiyat alınmamış, vesaire ama bunu aşalım yani mesele şu sodyum bor hidrürün üretimini en ekonomik şekilde nerelere kadar çekebiliriz, bunun planlamasını veya çalışmasını yapalım. Türkiye bütün toplam enerjisinin yüzde 72'sinde dışa bağımlı. Hele hele petrol ve doğal gazı bakarsak yüzde 88'i dışa bağımlı yani en azından stratejik anlamda şu tesisi bizim bir yerde tutmamız lazım yani sodyum bor hidrür yarın öbür gün, Allah korusun, çok olağanüstü şartlarda falan... Pilot tesisten daha üretim hâle geçebilecek, ister 30 katı olsun ister 10 katı olsun bizim elimizde bulunması gereken bir tesis diye düşünüyorum ben. Eğer stratejikse bu, önemli bir konu, bunun üzerine gitmek lazım, bunun çalışmasını, bunun üretiminin, fiyatlarının çok daha aşağılara çekilmesi için çalışmak lazım yani Eti Madenin yapması gereken, bor ve kullanılan bor türevlerini en ucuz şekilde mal etmek.

Tabii, bu arada Nihat Bey'in de sorduğu şey önemli. Bu, filtre görevi görecek borla alakalı çalışmalarınızı da hızlandırmanız lazım. Gerçekten dünyada kimsenin kullanmadığı bir şey bu. Borun filtre görevini yaptığı bir sistem yok. Eğer bunu siz hakikaten... Yanlış hatırlamıyorsam, karbondioksitin tamamını, kükürt dioksitin yüzde 70'ini tutan veya neyse yani kükürt dioksit daha önemli yani o asit yağmurlarına sebep olacak bir şey. Dolayısıyla bütün bu tesisleri... Bir de bunun

yanında siz aslına çok daha fazla şeyler, mesela sülfürik asit tesisi de kurdunuz veya buna benzer... Sülfürik asit tesisinden vazgeçtiniz galiba kükürtdioksitten de elde edebilme özelliğinden dolayı. Şu ana kadar yapılan çalışmalar gerçekten önemli, iyi bir hızla gelinmiş, çok önemli kârlılığı var Eti Madenin yani kârlılık noktasında yine ilk sıralarda geliyor Eti Maden ama bu efsaneleri de biraz olsun gerçeğe yaklaştırmak, gerçeğe dönüştürmek için de bu çalışmaları yapmak lazım. Belki o kurulan Bor Enstitüsü gerekli işlevini yapmadı ama sizin bu şeylerle birtakım gayretler içerisinde olmanız lazım.

Bu konuda da ben de özellikle hem bu sodyum bor hidrürün şeyiyle ilgili hem de bu filtre konusuyla alakalı neler yaptınız, onları sormak istiyorum. Ben de çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Cemal Bey, buyurun.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, borun bu kadar güncel olması, üzerine bu kadar çalışılması, bor memleketinden biri olarak beni mutlu ediyor. Tabii, bor madenlerinin fabrikalaşmasına götürdü bu konuşmalar beni. Bor madeni, daha önce, devletleştirilmeden evvel Bigadiç'te, Ankaralılar Madenî, Şayakçı Madenî, Yırcalı Madenî diye özel şahıslar tarafından çıkarılırdı ve bunlar da bakarsın, hepsi Bandırma Limanından langır lungur, tangır tungur diye o seslerin içinde hepsi ihraç olurdu. Etibankta devlet tarafından okutulan Recep Gencer diye bir şahıs çıktı. Bandırma'da Etibank boraks, asit borik ve sülfürikasitle ilgili o entegre tesisin ilk müessesesini kurdu ve kurulurken MİT tarafından korunduğunu biliyor musunuz? O müessesinin kurulmaması için, borla ilgili bu çalışmaların yapılmaması için bazı kişi, kurum ve kuruluşların -özel sektör de dâhil buna- neler yaptığını ben biliyorum.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Çok özür diliyorum, hangi tarihte devletleştirildi biliyor musunuz?

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Ecevit zamanında devletleştirildi.

HAYDAR AKAR (Kocaeli) – Biliyorum da tarih olarak soruyorum.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – 1977, 1978, 1979... Ama ondan evvel başlanmıştı zaten.

Bunlar yapıldı, bu çalışmalar yapıldı. Ben o zaman o süreçte Etibank müessesesini kuran kimya mühendislerine, makine mühendislerine yapılan baskının, acaba bu kadroya neler yapıldığını düşünmek bile istemiyorum, acaba bu türevlerin gelişimi için... Ama buna rağmen, mesela bakın, bir demonstrasyon çalışması için birine 1 litre su verdiler. Ben baktım, su zannettim, bilmiyorum şişede. Onu bilmem kaç litre suyun içine kattılar. Adamın parası yok gübre almaya. Gübre alamayan köylünün tarlasına döküldü. İnanır mısınız, en kral gübreyi atan yani BAĞFAŞ Gübre Fabrikasının

gübresinden atılan o gübreyi -sizin o borakstan ürettiğiniz gübre atıldı- 2 kat geçti. Türev olarak bir sürü şeyler yapıldığını ifade etmek istiyorum.

Ben Belediye Başkanırken bor enstitüsünün kurulması için çalışmaları ifade ettik. Yine o dönemdeki Hükûmet tarafından, sevgili ağabeyim ifade edecek şimdi, Bor Enstitüsü kuruldu. Bor Enstitüsünü Mehmet Domaç Bey ifade edecek şimdi. Bu yapılan çalışmalar Bor Enstitüsünde TÜBİTAK tarafından, Atom Enerjisi Kurumundan, üniversiteler tarafından ve ARGE çalışmaları için bu ekip tarafından zaten geliştirilmek için yapılıyor, yapılmakta. Mesela buldukları bir şeyi icat ettiler borla ilgili. Ne yaptılar? Baca gazı. Patent Enstitüsünden bunların tescilini yaptırıp da mucit olarak paralarını bile alamadılar. Ondan sonra da “Devlete feda olsun.” diye vazgeçtiler. Böyle şeyler de var. Ama şunu diyorum ki eğer ki biz hukuksal olarak bu müesseseye ve müesseselere yardımcı olmaz isek, yok ondan dolayı, yok bundan dolayı, bu gelişim ve inkişafın önünün kesileceğini ifade etmek için bunları söyledim.

Kimya sonsuz bir şey. Ne ekersen onu biçiyorsun, onu da yapıyorsun, bunu da yapıyorsun ama eskiden kolemanit olarak giden, sadece iki yumruğum kadar olarak giden maden, çıktığı gibi de madenin, türevsel olarak her türlü katmanlarında çalışma ile fayda mülahaza eden fayda eğrisiyle satılması ve bu kadar paranın olması beni o yörenin çocuğu olarak mutlu ediyor.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Domaç.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Bu bor efsanesi, bizim ilaçta onkolojik ilaç yani kansere ilaç bulma efsanesi gibi biraz çünkü zaman zaman böyle kişiler çıkarlar ortaya ve...

BAŞKAN – Kanser tedavisinde de mi kullanılıyor?

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Hayır, biraz böyle şehir efsanesi işlerine benziyor.

Efendim, siz de söylediniz, sabah mı, biraz önce mi hatırlayamıyorum...

BAŞKAN – Sabah da söyledim, şimdi de söyledim.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Öyle mi? Şimdi, borla alüminyum ilişkiye giriyor, kimyasal ilişki mi, kaplama mı, onu da bilmiyorum siz anlattığınız için. Sonra, o kurşun geçirmez hâle geliyor. Bir defa, bunu anlatan kişinin bunun teknik detayını bir kongrede sunup, tartıştırap, daha sonra işte o alanla ilgili kişileri ikna etmesi lazım yani bize göstermesi, bize izah etmesiyle olmaz çünkü bu farklı bir alan. Arkadaşım da söyledi, 30 gram bor koyuyoruz bir yere yani o çelik veya çelik türevi bir şeye, onun kilosu bin dolarken 15 bin dolar oluyor birden. Eskiden simyacılar vardı. O kimyacılar ortaya çıktıktan sonra simyacılık kayboldu yani bunun bilimle bir anlatımı yok, karşılığı yok. Onun için...

BAŞKAN – Gördük ama Mehmet Bey, gözümüzün önünde...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Tamam, görmüşsünüzdür ama teknik olarak biz de bir inceletirelim, görmüşsünüzdür şüphesiz.

Efendim, bunun böyle olduğunu Türkiye Cumhuriyeti devleti bildiği için, bu tür işler çok abartıldığından, genişletildiğinden, işte şunlar yapılabilir dendiğinden bunları bir araya toplayabilmek için bu Parlamento karar alıyor. Ne kararı alıyor? “Bir bor enstitüsü kurayım.” ve bunu 2003 yılında 4865 sayılı Kanun’la gerçekleştiriyor ve Türkiye Cumhuriyeti Enerji Bakanlığına bağlı bir ilgili kuruluş yapıyor. O ilgili kuruluş da daha sonra bu alanla ilgili bütün çalışmaları veya kendisine gelen çalışmaları derliyor, toparlıyor. Şu anda 46 civarında ellerinde çalışma var ve bunları ürün hâline getirmek için uğraşıyor. Ürünleri saymak istemiyorum, çok sayıda ürün var üzerinde çalışılan. Herhangi bir arkadaşımız Bor Enstitüsünün yani BOREN’in İnternet sitesine girerse üzerinde nelerin çalışıldığı çok net bir şekilde görülebilir. 14 tane patent başvurusu var bu ürünlerden, 9’unun patenti alınmış vaziyette ve süper iletkenler yapılmış. Bu süper iletkenlerin bir kısmı üretim şekline de çevrilmiş vaziyette. Dolayısıyla, biz burada bir taraftan KİT Komisyonunda işte, ETİ Madenciligi, bor tesislerini incelerken, onun üzerinde çalışırken, bir taraftan da devletin diğer kurumu bununla ilgili bir düzenleme, şekil, işte oradaki işlemleri yürütüyor. Doğru da bir yaklaşım çünkü bu tür efsaneler hem şirketi hem kuruluşu zarara sokuyor hem rahatsız ediyor, hem diğer taraftan siyaseti de rahatsız ediyor. Yani siyaset işi öyle rahatsız ediyor. Burada bir kaynak var, dünyanın en önemli kaynağı, bu kaynağı siyasetçiler, tırnak içinde beceriksiz siyasetçiler, değerlendiremiyorlar. Yok böyle bir şey yani gerçekte böyle bir şey yok. Gerçek şu: Evet, kaynak bizde, dünyadaki tüketimi de belli, ne kadar tüketildiği de belli, parası da belli, bunun en büyük üreticisi de burada oturuyor, bir tane de Amerika’da var. En büyüğü burada, bir tane de Amerika’da var. Evet, biz, çok gelişmiş ürünler yapamıyoruz ama bunu yapmak için de ön adımları atmış durumdayız, adımlar atılmış, doğru. Bu kurum, bence zaten özelleştirilemez bu kurum artık. Siz Bor Enstitüsü gibi bir yapı kurmuşsanız ve bu yapıyla kendiniz ürünler geliştirmek için uğraşıyorsanız ve bununla dünyada iddialı pozisyondaysanız bundan geri dönemezseniz. Dolayısıyla, böyle bir niyet de yok, böyle bir çalışma da yok ama doğru olan yapılmıştır. Burada da biz KİT Komisyonu olarak bu doğrunun yanında olduğumuzu gösteriyoruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Kamer Bey, buyurun.

KAMER GENÇ (Tunceli) – Teşekkür ederim.

Ben demin sorarken bir şey unuttum. Bu “2008 yılında bor ürünlerinin Avrupa Birliği tarafından üremeye olumsuz etkili toksik madde olarak sınıflandırılmış olmasının ve bor ürünlerinin alternatif ürünler bulma çabaları bor sektörünü olumsuz etkiledi.” diye Sayıştay raporunda bir şey var. Benim öğrenmek istediğim, bu Avrupa Birliğinin bu konudaki tezi nedir? Bu tezi çürütmek için sizin

herhangi bir ARGE çalışmanız var mıdır? Yayınladınız mı? Çünkü çok önemli, Türkiye’yi bu konuda zayıf duruma sokmaya çalışan Avrupa Birliği’ne karşı bir karşı hareketiniz var mı?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Mevlüt Bey, buyurun.

MEVLÜT DUDU (Hatay) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben tekrar söz alma ihtiyacını hissettim. Şimdi, biz burada, hiçbirimiz bu anlamda bilimsel yeterliliği sahip olmadığımız hâlde aslında bilimsel bir tartışma yapıyoruz. Fakat Sayın Domaç, boru fazla küçümsüyor gibi geldi bana. Söylediğim gibi, ben bilim adamı değilim ama gözümle gördüğüm şeyler var. Sayın Başkan da nitekim bir olaya tanık olmuş. Örneğin, Avrupa Birliği bir...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Ben, bordan ilaç yapan adamım.

MEVLÜT DUDU (Hatay) – Sayın Domaç...

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Küçümsemeyi bırakın.

MEVLÜT DUDU (Hatay) – Mutlaka, mutlaka doğrudur ama siz, bor madenini biraz küçümsüyorsunuz gibi hissettim, benim söylemek istediğim o. Kaldı ki devlet Bor Enstitüsünü kurma ihtiyacını duyduysa gerçekten aynen benim söylediğim gibi demek ki bu borda daha keşfedilecek bir şeyler var.

MEHMET CEMAL ÖZTAYLAN (Balıkesir) – Ondan kuruldu zaten, biz kurdurttuk.

MEVLÜT DUDU (Hatay) – Onun için, şimdiden “Efendim, şu yapılamaz, bu yapılamaz.” demeyi doğru bulmuyorum. Necati Bey, borhidrürden bahsetti ancak maliyetinin yüksekliğinden bahsetti, üretim maliyetinin. Doğrudur ama bu maliyet de düşürülebilir aşağıya. Maliyeti düşürdüğünüz anda zaten alın size petrolden daha değerli bir madde ortaya çıkmış oluyor Sayın Genel Müdürüm, doğru mu? Bunu düşürdüğümüz anda. Avrupa Birliği borhidrürle çalışan bir roket üretmiş. Biz bunun videosunu izledik, radar yakalayamıyor, radar fark ettiği anda dünyada hiçbir roket yok ona yetişebilecek, onun hızına yetişebilecek dünyada roket yok yani eğer hayal ürünü değilse ben bunun klibini izledim, Avrupa’da yapılmış bu roket.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Orhan Bey, şimdi, görüşleri, soruları, önerileri duydunuz. Sorulara cevap vereceğiz yalnız, öneriler görüşülürken her iki Mehmet Bey’in de yarım kalan sorusu vardı, onları lütfen şey yapmayalım, notlarını almışsınız herhâlde, onları da unutmadan diğer soruları cevaplayınız.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Sayın Başkanım, öncelikle ben, bu işi, müsaade ederseniz çok fazla sıkmadan bu prosesi bir anlatmak istiyorum çünkü gerçekten olağanüstü kafa karışık. Yani kamuoyunda, akademik camia, kullanıcılar, maalesef, yani bunu söylemek biraz tuhaf ama bu iş Türkiye’de bizden daha iyi bilecek kimse yoktur, altını böyle çok net ifadelerle söylüyorum.

BAŞKAN – Bunu niye söylüyorsunuz?

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Hayır hayır, bir şey söyleyeceğim de bir yere getireceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Yani bu yaklaşım çok bilimsel değil, tamam, kendinize güven anlamında kabul ediyorum ama...

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Bir yere getireceğim de ondan sonra yine beni eleştirin, o zaman kendimi şey yapayım.

BAŞKAN – Buyurun.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Şimdi, buradaki konu şu...

BAŞKAN – Biz o zaman... Şu anlamda söylüyorum, buradaki komisyon üyesi arkadaşlarımız, bir saattir, belli konuları belli noktalarda tartışıyorlar. Dolayısıyla belki burada da sizin öğreneceğiniz veyahut da çalışanınıza faydalı olabilecek bir şey çıkabilir.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Sayın Başkan, bu değil, buradaki Komisyondaki sayın üyeler değil konu. Konu şu: Akademik camia, insanların kafasını öyle olağanüstü bir şekilde karıştırıyor ki insanların başka türlü düşünmelerine imkân yok ve maalesef kimse bizi dinlemiyor. Burada, temel bor kimyasallarıyla ilgili dünyada ne yapıyorsa hepsini biz yapıyoruz. Algı şu: Sanki bizim yapamadığımız bir şey var da birileri bizim dışımızda bunu yapıyor ve oradan onları bir ah yapabilirsek her şey uçacak gibi bir algı var orta yerde. Hâlbuki tam tersine, şu anda dünyada kullanılan temel bor kimyasalları konusunda hem ürün çeşitliliğinde hem miktarı konusunda bariz bir şekilde biz lideriz. Konu şu: Bu alan çok kısır bir alan. Kanser ilaçlarından örnek verelim. Şimdi, mesela akademik camia şöyle başlıyor: “250’den fazla kullanım alanı olan...” diye başlıyor. 250 değil de 250 binden fazla kullanım alanı olsa bir şey ifade eder mi? Etmez. Niye etmez? Nicilikle niteliği beraber söylemek lazım. yüz binde 1 mertebesinde ton mertebesine kadar değişik oranlarda bor kimyasalları kullanılır yani gözünüzde kullandığınız konjonktivite ilacının içerisinde PPM mertebesinde, milyonda 1 mertebesinde vardır. Bunu bütüne tahvil ettiğiniz zaman hiçbir şey çıkmaz. Bir an için tüm insanların kanser olduğunu kabul edelim, tüm dünyanın kanser olduğunu kabul edelim, bunları tedavi edecek ilaçlarda bor kimyasalı miktarı 5-6 bin tonu geçmez. Hâlbuki bizim geçen sene sattığımız mal miktarı 2 milyon tondur. Bu miktardaki bir miktarı da deniz suyundaki bordan bile elde edersiniz.

Buradaki mesele yani ben bütün açıklıkla bu işi anlatmaya çalışıyorum, yanlış anlaşılmasın, buradaki konu, bizim dışımızdaki sektörlerde daha önceden kullanılmayan ama kullanılırsa onlara ve bize faydası olacak yerleri bulmaktır yoksa yeni bir bor kimyasalı bulmak değil. Yani algıyı çok yanlış bir yere hapsettiğimiz için ben ister istemez bu tarafa doğru yönlendiriyorum. Örnek: Biraz önce sayın

milletvekillerimin bahsettiği, geçen KİT Komisyonunda benim burada ilan ettiğim ve 18 Mayıs itibarıyla bunun patentine müracaat ettiğimiz baca gazındaki karbondioksit ve SO2 emisyonlarının tutulması ki dünyanın en büyük sıkıntısıdır, bunu başardığımızda işte o zaman milyonlarca ton kimyasal tüketeceksiniz. Yoksa işte diyelim, nitelik artırıcı işler vardır fakat nicelik getirmez size. Örnek: Uçakların görünmezliğini sağlayan boyalar vardır, bunun içerisinde bor kimyasalları vardır, bunlar doğrudur ama o boyalarda kullanılan miktar ton hesabını bile geçmez. Yani sonuçta son derece azdır bu kullanım alanları ama “balt” dediğimiz demir çelik sanayisi, cam sanayisi gibi milyonlarca ton üretim olan yerlerde yeni bir kullanım alanı buluyorsanız o zaman harmanın içerisinde yüzde 1 bile ekleseniz ki bir demir çelik sektöründe bir firmanın kapasitesi 560 milyon tondur. Çin’de bir firmanın demir çelik kapasitesi 500 milyon ton, harmanda yüzde yarım kullandığını düşünün ki biz bunun çalışmasını da yaptık, bununla ilgili de çok ciddi bir altyapı oluştu. Burada esas olan, yeni kullanım alanları bulmaktır, onun için büyüyörüz. Emin olun, kullanım alanı bulamazsanız, sizin şu anki rezervlerinizin miktarı bin kat da artsa kasanıza girecek para miktarı artmaz çünkü şu anda asırlarca yetecek kadar elinizde kaynak var ama kullanım alanı yok, kısır bu tarafı. Şimdi, akademik camia olayın hiçbir ekonomik tarafına bakmadan sadece nitelik artırma... Mesela biraz önce sayın milletvekilim, sizin söylediğiniz “İşte çeliğe şöyle özellik veriyor.” Yani o doğru değil de bir an için doğru olduğunu varsayalım. Konuştuğumuz şey nedir? Miligram ama kurşungeçirmez yelek yapmak... Dünyada bu elli senedir yapılıyor zaten ve bunun da ham maddesi gerçekten bor karbürdür ama bor karbürdeki maliyetin en büyük unsuru bor değildir ki. Oradaki en büyük unsur enerjidir. Şimdi, biz, üretim maliyetindeki unsurları teker teker aldığımızda, hiçbir konuda bor başrol değildir, hep figürandır ama bu şu demek değildir: Bakın, bir yandan da kâr. Olağanüstü şekilde, Türkiye’deki şirketleri -çok yanlış bir şekilde- cirolarla değerlendiriyoruz. Mesela “Türkiye’nin ilk 500’ü.” diyoruz. Neye göre diyoruz? Cirolarına göre söylüyoruz. Biz ciroya baktığımız zaman 40’lı, 50’li sıralardayız ama kârâ göre sıraladığınız zaman 4’üncü büyük kâr eden kuruluşuz. Yani ben geçen hafta Almanya’daydım, tam da solarla ilgili bir şey söyleyeceğim. Solar enerjiden elektrik üretme işini artık sanayiye dökmüşler. En büyük solar tüp üreticisi bizim müşterimiz. Dünyadaki yüzde 80 solar tüpü üreten Alman firması bizim müşterimiz. Bu insanlar, çölde nükleer santral kapasitesine eşdeğer güneş enerjisinden elektrik üretecek kapasiteler planlıyorlar. Orada biz neyiz? Biz, orada tedarikçiyiz. Yani oranın başrolü değiliz. O işi, o sistemi kuran başka birisi. Biz orada, toplam girdilerin içerisinde son derece cüzi bir yekûnuz ama biz onlar için çok önemliyiz. Onlar da bizim için çok önemli çünkü onlar büyürse enerji santrali kurma konusunda biz onlara daha çok mal satmaya çalışacağız. Düşünebiliyor musunuz, son iki senede bin megavatlık elektrik santrali kurmuşlar güneş enerjisine dayalı. Şimdi, biz gittiğimizde dedik ki “Arkadaş, gelin bunu Türkiye’de kuralım. Sizinle bu solar tüp konusunda gerekirse ortak olalım.” Yani aslında bunu benim söyleme yetkim yok ama ben gittiğim

yerde, sanki buranın patronuymuş gibi davranıyorum. Bu konuyu, patron meselesini özellikle açmak istiyorum. Özelleştirme konusunda da biz hiçbir şey değiliz, biz memuruz. Memurların özelleştirmeye müspet ya da menfi bir şeyi olamaz, yani böyle bir şey yok. Bu bir siyasi konudur. Biz sadece, bununla ilgili görüşümüz sorulursa söyleriz. Bu sektörü büyüten bizim hitap ettiğimiz sektörlerin büyümesidir. Onlar nedir? Cam elyafı, cam yünü. Cam elyafından nereye gidiyorsunuz? Kompozit malzemeye gidiyorsunuz. Kompozit malzemenin dünyadaki tüketimi 40 milyar eurodur. Kompozit malzeme Türkiye’de yapılmıyor mu? Yapılıyor ama ölçek meselesi, son derece az yapılıyor. İşte, sanayi envanteri kurup da bu sektörlerde eğer bordan gelen maliyet ciddi bir yekûnsa bu sektörleri biz destekleriz. Kaldı ki şu anda yaptığımız iş, dışarıdaki bir müşterinin, ortalama bir müşterinin aldığı fiyatı 100 kabul ederseniz, Türkiye’deki her bir kullanıcı 60’a bizden mal alıyor ve bunu biz tam sekiz senedir yapıyoruz. Yani yüzde 40 daha ucuz Türkiye’den mal alıyor ve fiyat artırmıyoruz; gelsinler, buraya tesis kursunlar diye.

Çelik yelek yapma meselesi: Çelik yelek yapma içerisindeki bor da büyük bir oran değildir ama siz bor karbürden başlamak üzere takım tezgâhlarıyla ilgili elmas ikamesi yapmaya başlarsanız, o sektörü de büyütürsünüz ama o bizim işimiz değil. Yani demek istediğim, belki biraz size şey gelecek benim bu feryadım ama burada, gerçekten kurumu çok övmek için söylemiyorum ben. Bizim dışımızdaki sektörler, nasıl söyleyeyim, tembel, yürümüyor yani, Türkiye’deki bor tüketimi çok az. Niye az? Çünkü bu sektörler ne kapasite ne nitelik ne de nicelik olarak büyüyor. Hâlbuki öbür taraftaki sektörler, mesela elyaf sektörü... Türkiye’de elyaf üretilmiyor mu? Türkiye’de elyaf da üretiliyor ama o kadar az üretiliyor ki Türkiye’deki elyaf üreticisi firmaya biz 8 bin ton mal veriyoruz, Çin’deki firmalara 300 bin ton mal veriyoruz. Yani bu 300 bin ton elyafın dönüp bir de kompozit hâle geldiğini düşünersek, kompozit ne oluyor? Uçak parçası oluyor, otomobilin göğsü, tamponu, şusu, busu, elektronik sanayinin entegre devresine kadar elyaf bir sürü yere doğru gidiyor. LCD ekran sektörünün büyümesinde tabii görünmeyen el olarak bizlerin çok büyük katkısı oldu. Nasıl oldu? Japonya seyahatinde bize dediler ki “Bunun içerisindeki sodyum empüritesi milyonda 1 PPM mertebesinde, şuraya kadar düşürebilir misiniz?” “Düşürürüz” dedik, düşürdük, çatır çatır Japonya’ya biz borik asit satmaya başladık. Yani bu şöyle bir şey değil: Petrolünüz var, birkaç sent düşük paraya veriyorsunuz, hemen müşteri önünüze geliyor. Böyle bir şey yok. En kritik tarafı buranın, tüketim alanı bulmak. Hem sektörü bileceksiniz hem kendi işinizi bileceksiniz hem ticareti bileceksiniz hem araştırmada neler oluyor... Çünkü araştırma olarak bir şeyler ifade eder, ilaç sanayisinde olduğu gibi, Sayın Milletvekilim dediği gibi ama ticari olarak bir şey ifade etmez çünkü oraya vereceğiniz birkaç tondur, hepsi bu. Hâlbuki biz milyon tonlarla konuşuyoruz konuştuğumuz zaman, yüz binlerce tondan konuşuyoruz. Yani bilmiyorum, ben çok gereksiz bir detaya mı girdim ama yani buradaki hazırunu incitmek gibi bir niyetim asla yok. Yani ben kamuoyundaki genel şeyleri... Çok yanlış

yönlendiriyorlar İnternet'le. Tabii biz de konuşamıyoruz, memuruz nihayetinde. İşte, böyle bir kürsü filan olursa derdimizi anlatıyoruz. Onun dışında, mesela bize kimse bir şey sormuyor ama unvanı var diye bilmem ne profesörü bu konuda açıklama yapıyor. Bilmez ki... Onu aşağılamak için söylemiyorum, bunun ticareti ayrı, bunun araştırması ayrı, bunun üretimi ayrı, bunun yatırımı ayrı. Bunların hepsini mezceden bir şey olması gerekiyor. Teorik olarak bilmem ne konusunda bir araştırma konusu bulmuş ve iyi de etmiştir sayın profesörümüz ama oradan ticarileşme var mı, yok mu, o onun hava sahasını geçer artık, yani ondan sonrasını bilmez artık o. Mesela dünyada bu şöyle yürüyor: Teknologlar var, uygulamacılar var. Aslında, bizim böyle bir vazifemiz yok. Yani ne ürün geliştirme ne araştırma olarak bizim gibi kurumların böyle bir vazifesi yok. Biz icracıyız, önümüze verilen arabaya biner, direksiyona geçer yürür gideriz ama biz buranın ötesini geçiyoruz, araştırma safhasına da, teknolog safhasına da geçiyoruz. Biraz önce metalürji sektöründen örnek verdim. Metalürji sektöründe bu bizim yaptığımız, yurt dışında yaptırdığımız çünkü Türkiye'de hiçbir sektör bu işlere girmiyor, şeylerden bir tanesi bile tutsa, kurum 3'e katlar ve müthiş paralar kazanmaya çalışırız. Bu arada sıkıntılarımızı da müsaade ederseniz anlatmak istiyoruz.

Bizim herhangi bir KİT gibi muamele görmemiz son derece yanlış. Sayın milletvekillerim, biraz önce duyarlı davranarak personel konularıyla ilgili şeyleri sordunuz. Şimdi, konu, biz burada konuşurken, Hazine ya da DPT'deki arkadaşlarımızı eleştirmek filan asla değil. Onlar da kendilerine verilen talimatları ve genel kuralları uyguluyorlar ama genel kurallar özeldir yanlış oluyor. Bizim isyanımız bu. Mesela, biz önümüzdeki on senede tam 2.500 kişiyi işe alacağız, şimdiden belli. Toplam 3.800 çalışanı olan bir kurum, önündeki on seneyi planlıyor ve 2.500 kişiyi işe alacağını söylüyor, 500 milyon dolarlık yatırım yapacağını söylüyor. Bunların hepsini biz ilan ettik. Artı 5,5 milyon ton kapasiteye ulaşacağız. Biz göreve geldiğimizde 400 bin ton kapasite, şimdi 2 milyon ton, 5,5 milyon tona çıkacağız, 3,5 milyar dolar ciro, 1,5 milyar dolar kâra çıkacağız. Nadir toprak elementleri var. Yani ben tabii çok kestirme konuşmak adına önce, girişte söylemedim ama madem açıldı, onu da anlatayım. Nadir toprak elementleri, şu anda Bakanlar Kurulunda. Sadece nadir toprak elementlerinden elde edeceğimiz kâr 1 milyar dolar/yıl. Her yıl 1 milyar dolar kâr elde edeceğiz.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Toryum mu çıkaracağız?

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Hayır, borla ilgisi yok bunun.

MEHMET DOMAÇ (İstanbul) – Toryum...

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Toryum da var, evet doğru. Doğru Sayın Milletvekilim.

Toryum, florit, barit ve 14 farklı nadir toprak elementleri ki bunlar elektronikte olmazsa olmaz malzemelerdir. Sadece bu malzemeleri satmak değil, bu sektörlerin oluşmasına katkıda

bulunuyoruz. Ben biraz önce yarım kestim, aslında bir tane slayt var. O slaydı göstersek bizim ne yaptığımızı çok somut olarak anlatırız. Biz, tüm kurum ekipmanlarını yerileştirdik, tamamını. Temel ekipmanları Türkiye’de yapar hâle getirdik. Sadece tasarruf yapmadık, bu sektörler oldu. Mesela bir mikronize tesisi Fransız malı, Alman malıdır karşınıza çıktığında. Biz tuttuk, yerli üreticileri teşvik ettik, o insanlar şu anda bize üçerli, dörderli bu tesisleri yaptığı gibi İran’a, Rusya’ya, Uzak Doğu’ya bu tesisleri satmaya başladılar. Yani kimya sanayisindeki makine parkının tamamına yakını yerileştirdik ve bunlardan da sektörler çıktı. Bir dekanter santrifüj alıyorsunuz, normalde ithal ederken 1 milyon dolara ithal ediyorsunuz, biz bunu yerli yaptırarak, tam dörtte 1’ine. Üstelik de yedek parça, anında servis hizmeti gibi faktörler de oluşuyor ama hareket kabiliyetimiz klasik bir KİT kadar. Bol bol engel var. Bakın, insanlardan kaynaklı değil, sistematik engeller var. Yoksa bize DPT’si, Hazinesi, tüm devlet kurumları olağanüstü ilgili davranıyor ve çok duyarlı davranıyor. Ben kendilerine bu vesileyle teşekkür etmek istiyorum ama onlar kendi sistemi var. O sistemin içinde bize ayrı bir şey gösterirlerse -sonuçta biz de buralarda görev yapıp geçip gidecek insanlarız- hiç olmazsa burada çok daha ileri gidecek bir mekanizma olur. Bir kurum düşünün, ürettiğinin yüzde 97’sini ihraç ediyor. Türkiye’de böyle başka birisi var mı? Yüzde 97 ihraç ediyor ama ben yurt dışına çıkacaksam, dünya yerden izin alarak çıkıyorum. Ben Türkiye’de yoğunum ki! Benim dünyada 2.500 müşterim var ve 84 ülkeye mal gönderiyorum. Anında, beni boş verin, benim herhangi bir arkadaşım, istediği yere gidebilmeli, buralarda artık tasarruf tedbirleri, kalem, kâğıt, benzin, arabanın cc’si falan, böyle şeyler olmaz çünkü benim iş yerim Ankara, İstanbul, İzmir, Eskişehir, Bursa, Balıkesir. Ben iş yerime giderken izinle gidiyorum. Yani Eskişehir’e giderken izin kâğıdı imzalıyorum. Böyle bir şey olmaz. Yani ben buraların patronuyum, tırnak içerisinde, ben değil “Genel Müdür” koyun lütfen. O, ben değilim. Genel Müdür patrondur burada. Siz onu ne kadar az sınırlarsanız, üst yönetimi o kadar çok iş üretir, öbür türlü, mevzuata dağılır kalır ve bir şey yapamaz. Kurumun tüm elektronik...

BAŞKAN – Toparlayalım biraz Orhan Bey.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Son birkaç cümle söyleyeceğim Sayın Başkanım, bitiriyorum.

İki senedir kurumda evrak bırakmadık. Tüm evraklarımız iki senedir elektronik ortamda ve 1.500’den fazla memurun elektronik imzası var. Bu, basit bir evrakı kaldırma operasyonu değildir. Burada hiçbir evrak silinemez. Burada, yanlış yaptınız, geri dönülemez. Dolayısıyla şeffaflık, açıklık açısından hiçbir şeyi bırakmadık. Yani yarınlarda biz yokuz. Biz gittik diyelim, birisi alıp buyursun, her şey açık duruyor orta yerde. Yani o kadar şeffaf hâle getirdik ki burada bütün arkadaşlarıma da bu vesileyle teşekkür ediyorum. Artı maziye de dijital hâle getiriyoruz, sadece bugünü değil, tamamını dijital hâle getiriyoruz. Yani bu kurumda ne kadar şey yapılmışsa, yazışma çizişme, hepsini dijital hâle getirip istediği evraka... Kamu kuruluşları doğru dürüst evrak bile bulamazlar.

Ben sayın milletvekillerimin sorularından birkaç tanesine cevap vereyim mi, yoksa geneli kuşattı mı, bilmiyorum şeyleri?

BAŞKAN – Evet, tutanaklar zaten tarafınıza iletilecek.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Çok özür dilerim Sayın Başkanım.

Mazıdağı'yla ilgili Sayın Milletvekilime... Mazıdağı'nın bizimle hiç ilgisi yok. Mazıdağı tamamen Özelleştirme İdaresine gitti. Bizimle bağı 2005 senesinde kesildi. 2005'ten itibaren bizimle ilgisi yoktur.

NECATİ ÖZENSOY (Bursa) – Şu karbondioksitle ilgili...

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Karbondioksitle ilgili hadiseyi söylüyorsunuz.

Şimdi, Bandırma tesisimizde 10 megavatsaat elektrik üreten ve kömürden üreten tesiste biz bunu onlarca defa denedik ve başarılı olduk. Şimdi, bu teknoloji safhasıydı. Teknoloji safhasını alıp bunu geliştireceğiz. Yani bunu aslında biz yapmaya çalışacağız ama biz yapmasak bile birilerinin yapması gerekiyor. İşin özü, en önemli kısmı burasıydı, biz bunu yaptık. Artık kötü kömürden bahsedilemeyecek, çok önemli bir kavram bu çünkü kömür, SO₂, biliyorsunuz kömürler için en büyük kömür sıkıntısı bu. Biz onu şu anda hal ettik ve yüzde 100 SO₂'yi tutuyoruz, yüzde 100, yüzde 70 de karbondioksiti tutuyoruz fakat laboratuvar ortamında gördük ki onu da yüzde 100 tutabiliyoruz aslında ama yüzde 71 olağanüstü bir şeydir ve oradan da ürün elde ediyoruz, o da başka bir konu.

Bilmiyorum, başka sorulara vermediğim cevap var mı?

KAMER GENÇ (Tunceli) – Sorularımız var ama yazılı cevap verin.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Tamam.

BAŞKAN – Şimdi, tutanaklar tarafınıza iletildiğinden itibaren milletvekili arkadaşlarımızın cevaplanmamış olan sorularına lütfen yazılı olarak cevap verirsiniz.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü okutuyorum:

“**Sonuç:** Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2010 yılı bilançosu ve 439.378.567,30 Türk Lirası dönem kârıyla kapanan gelir tablosu tasvibe sunulur.”

BAŞKAN – Değerli üyeler, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü ibranıza sunuyorum: İbra edenler... Etmeyenler... İbra edilmiştir.

Böylelikle, Eti Maden İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Biz ara vermiyoruz değerli arkadaşlar, **tasfiye hâlinde Karadeniz Bakır İşletmelerinin kısa bir görüşmesi olacak.**

Sayın Genel Müdürüm, şahsınızda tüm arkadaşlarımıza çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Sağ olun.

BAŞKAN – Türkiye'nin sizden beklentisi, basın nasıl yönlendirirse yönlendirsin, gerçekten de büyük yani bunu bilin.

ETİ MADEN İŞLETMELERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. ORHAN YILMAZ – Çok teşekkür ederim.

Sizin şahsınıza, sayın üyelerimize ve diğer kamu kuruluş temsilcilerine çok teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Diğer arkadaşlarımızı davet edelim salona.

Değerli üyeler, çalışmalarımıza tasfiye hâlindeki Karadeniz Bakır İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ait bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleriyle devam ediyoruz.

Karadeniz Bölgemizdeki bakır, bakırlı pirit ve bunlara katışık diğer madenlerin çıkartılması, yeni cevher yataklarının bulunması ve işletilmesi göreviyle 1968 yılında kurulmuş olan Karadeniz Bakır İşletmeleri uzun yıllar bu görevini başarıyla sürdürmüş, 1993 yılında özelleştirme kapsam ve programına alınarak Özelleştirme İdaresine devredilmiştir. Bütün işletmelerinin satılmasıyla birlikte faaliyetleri sona ermiş olan şirketin tasfiyesine 2007 yılında karar verilmiştir.

Şimdi, tasfiye hâlindeki Karadeniz Bakır İşletmelerindeki Genel Müdür Rüstem Bey'den başlamak üzere diğer katılımcıların kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyorum.

Buyurun.

(Bürokratlar kendilerini Komisyona tanıttı)

BAŞKAN – **2010 yılına ilişkin olarak bir adet öneri bulunmaktadır.**

Öneriyi okutuyorum:

“Öneri 1- : 07.09.2007 tarihi itibari ile tasfiyesine karar verilen ve hiçbir işletmecilik faaliyeti kalmamış olan Şirket'in cari giderlerinin azaltılması ve tasfiye işlemlerinin bir an önce sonuçlandırılması.”

BAŞKAN – Cevabı alalım:

“Cevap 1 :- Şirketimizin tasfiye kararı, 07.09.2007 tarihinde Ticaret Siciline tescil edilerek gerekli tasfiye işlemlerine başlanılmıştır.

Yapılan tasfiye işlemlerden dış tasfiye işlemleri; Gerek şirketimizin açtığı, gerekse şirketimiz aleyhine açılan davalar dışında, şirket aktiflerinin paraya çevrilmesi, alacakların tahsili ve şirket borçlarının ödenmesi işlemleri tamamlanmıştır.

Şirketimizin tasfiyeye giriş tarihinden bu yana cari giderlerimiz her yıl azaltılmış ve azaltılmaya da devam etmektedir.

Bilançonun aktif ve pasifinde yer alan hesapların, usulüne göre en kısa sürede tasfiye edilmesi için gerekli takip ve çalışmalarımız devam etmektedir.”

BAŞKAN – Özelleştirme temsilcisi arkadaşımız, son durum nedir?

ÖZELLEŞTİRME TEMSİLCİSİ – Aslında önemli bir davamız vardı küçük hissedarların açmış olduğu, o nedenle işlem yapamıyorduk. Lehimize sonuçlandı ancak küçük hissedarlar bu kez de temyize başvurdular.

BAŞKAN – O davayı bekliyoruz...

ÖZELLEŞTİRME TEMSİLCİSİ – Evet.

BAŞKAN – Önerinin izlenmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geneliyle ilgili söz talebi var mı? Yok.

Teşekkür ediyorum.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, tasfiye hâlindeki Karadeniz Bakır İşletmelerindeki Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarına ait alt komisyon raporunun sonuç bölümünü okutuyorum:

“**Sonuç:** Tasfiye halindeki Karadeniz Bakır İşletmeleri A.Ş.’nin 30.03.2011 tarihindeki kendi Olağan Genel Kurulunda kabul edilen 2010 yılı bilançosu ve 6.255.205,17 Türk Lirası dönem kârı ile kapanan gelir tablosu genel görüşmeye sunulur.”

BAŞKAN – Genel görüşlerinize sunulmuştur.

Böylelikle tasfiye hâlinde Karadeniz Bakır İşletmeleri Genel Müdürlüğünün 2010 yılına ilişkin bilanço ve netice hesaplarının görüşmeleri tamamlanmıştır.

Komisyonumuzun değerli üyeleri, Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Anonim Şirketi, Sigara Sanayi İşletmeleri ve Ticaret Anonim Şirketi, Sigara Pazarlama ve Dağıtım Anonim Şirketinin 2009 ve 2010 yıllarına ait faaliyetlerinin denetim görüşmelerini yapmak için 5 Haziran 2012 Salı günü saat 15.30’da toplanmak üzere Komisyonumuzun bugünkü toplantısını kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.34